

عزیز و کبریٰ

علامات قیامت

۱۵۰ علامات کوچک قیامت

شناخت برزخ ، شناخت صور ، شناخت محشر
شناخت صراط و شناخت کوثر

گرد آورنده: ابو شاکر مسلم

شناخت کتاب:

نام کتاب :: علامات کوچک و بزرگ قیامت

موضوع :: شناخت علائم صغری و کبری قیامت و مسائل مربوط به آن

نویسنده :: ابوشاکر مسلم

نوبت انتشار :: اول

سال انتشار :: ۱۳۹۸

عن عمر بن الخطاب رضى الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: إنما الأعمال بالنيات وإنما لكل امرئ ما نوى فمن كانت هجرته إلى الله ورسوله فهجرته إلى الله ورسوله ومن كانت هجرته إلى دنيا يصيبها أو امرأة يتزوجها فهجرته إلى ما هاجر إليه. [جامع الاحاديث الصحيح].

نشر و چاپ این کتاب برای هر مسلمان آزاد است

این کتاب از کتابخانه موحدین دانلود شده است.

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۳

صفحه

فهرست مطالب

۶..... ترس علماء از قیامت

فصل اول: علامات کوچک و علامات بزرگ قیامت

۱۱..... علامات قیامت به سه حصه تقسیم میگردد:

۱۶..... تقسیم علامات کوچک قیامت:

۱۷..... ۱: علامات و نشانه هایی کوچک قیامت که واقع گردیده اند:

۶۶..... ۲: بعضی از علائم کوچک قیامت که تا هنوز رخ نداده اند:

۳: بعضی از علائم کوچک قیامت که در اثنای علامات کبری و یا بعد از علامات

کبری واقع میگردند: ۱۲۸.....

۷۱..... تعداد علامات کوچک قیامت:

علامات بزرگ (کبری) قیامت:

۷۳..... علامت اول: خروج مهدی:

۷۳..... صفات امام مهدی:

۸۰..... علامت دوم: ظهور مسیح دجال:

۸۱..... ویژگی ها و علامات دجال:

۸۶..... دجال از کجا خارج می گردد؟!:

۸۸..... علامت سوم: نزول عیسی از آسمان به زمین:

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۴

- ۸۹..... چرا ظهور عیسی علیه السلام یکی از علائم قیامت است؟:
- خلاصه ای از دیدگاه اهل سنت پیرامون امام مهدی ، دجال و ظهور عیسی علیه السلام:.....۹۰
- علامت چهارم: خروج یاجوج و ماجوج:.....۱۱۰
- داستانی از خروج یاجوج و ماجوج که هیچ کسی جز الله قادر به کشتن آنها نیست؟!.....۱۱۱
- علامت پنجم: انهدام کعبه و ربودن زیور آلات آن:.....۱۱۴
- علامت ششم: دخان (دود):.....۱۱۵
- علامت هفتم: بلند شدن قرآن از زمین به سوی آسمان:.....۱۱۶
- علامت هشتم: طلوع نمودن خورشید از مغرب:.....۱۱۷
- علامت نهم: خروج دابه:.....۱۱۹
- علامت دهم: خارج شدن آتش بزرگ:.....۱۲۱
- علامات بزرگ قیامت متصل می آیند:.....۱۲۲
- ۳: بعضی از علائم کوچک قیامت که درانتهای علامات کبری ویا بعد از علامات کبری واقع میگردند:.....۱۲۸

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۵

فصل دوم: شناخت بعضی از احوال قیامت

- ۱۳۲..... نامهایی روز قیامت:
- ۱۳۷..... چرا برای کافر الله عذاب شدید را وعده نموده است؟
- ۱۳۹..... آیا در آخرت الله را دیده میتوانیم؟
- برخ چیست؟ وانسان گنکار در آخرت عذاب میشود اما چرا دربرخ(قبر) برای او
- ۱۴۱..... عذاب مقرر شده است؟
- ۱۴۳..... آیا انسان در قیامت اقارب خود را میشناسد؟:
- ۱۴۵..... بیان نفع صور و چگونگی و وقت آن:
- ۱۵۷..... صور چندبار دمیده میشود؟
- ۱۶۳..... در قیامت به نام هایی پدران خویش صدا میشوند!:
- ۱۶۵..... کیفیت حشر انسانها در محشر!:
- ۱۷۳..... آیا حیوانات در محشر حساب و کتاب دارند؟: و چگونه حشر میشوند؟:
- ۱۷۵..... چگونگی ، حساب ، قصاص و میزان:
- ۱۷۸..... پل صراط در کجاست و کیفیت آن چگونه است؟:
- عقیده اهل سنت پیرامون حوض کوثر(در کجاست و چه کسانی از آن آب
- ۱۸۰..... میخورند!):
- ۱۸۳..... آنانی که وارد حوض می شوند و آنانی که از حوض رانده می شوند:
- ۱۸۹..... منابع:

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶

ترس علماء از قیامت:

داستان های ترس عمر بن عبدالعزیز از قیامت: فردی عمر بن عبدالعزیز را دشنام داد و عمر بن عبدالعزیز سکوت کرد. شخصی برای عمر بن عبدالعزیز گفت: چرا انتقامت را نگرفتی؟ عمر بن عبدالعزیز فرمود: اگر قیامتی نمی بود من با او میدانستم..

داستان دوم از عمر بن عبدالعزیز: فاطمه همسر عمر بن عبدالعزیز می گوید: به اتاق وی داخل شدم و دیدم که اشک های ایشان محاسنش را خیس کرده است .
گفتم: تو را چه شده که این چنین آشفته حالی؟

پاسخ داد: امور این امت به من واگذار شده است، به فقیران، یتیمان و مظلومانی فکر می کنم که در روز قیامت در پیشگاه پروردگار درباره آنان از من سؤال خواهد شد و مدافع آنان، محمد صلی الله علیه وسلم خواهد بود. از این می ترسم که هیچ یک از توضیحات من نزد ایشان اعتباری نداشته باشد و از همین روی به حال خود گریانم.

داستان ترس عبدالله بن جحش از قیامت: سیدنا عبدالله بن جحش یکی از یاران پیامبر صلی الله علیه وسلم که در روز احد عبدالله بن جحش و سعد بن معاذ به عبدالله گفت: من دعا میکنم و تو آمین بگو سپس تو دعا کن و من آمین می گویم.

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۷

عبدالله بن جحش ایستاد و سعد بن معاذ دست به دعا برد و گفت: پروردگارا! من از تو میخواهم که فردا مردی نیرومند از کفار را نصیبم بگردانی که با او بجنگم و او با من بجنگد ، سپس من او را بکشم . این دعای سعد بن معاذ بود و عبدالله آمین گفت.

حال نوبت عبدالله است ، عبدالله گفت: بار الها! من از تو می خواهم که فردا مردی نیرومند از کفار را نصیبم کنی که با او بجنگم و او با من بجنگد و من او را بکشم سپس مردی نیرومند دیگری نصیبم کنی که با من بجنگد و او با من بجنگد و مرا بکشد ، شکم را پاره کند ، گوشم را ببرد و بنی ام را قطع کند ، و روز قیامت با همین قیافه در برابرت(الله) حاضر شوم و تو به من بگویی ای عبدالله! چرا این گونه شده ای؟! و من بگویم: به خاطر تو ای الله و تو بگویی راست گفتی!.

سعد بن معاذ می گوید: من در طول مدت چشم از او برنداشتم تا ببینم چه اتفاقی برایش می افتد ، پس از اتمام جنگ او را یافتم که شکمش پاره شده گوشش بریده و بینی اش قطع شده بود ، در کنار جسد دو نفر از کفار بود که آنان را به قتل رسانیده بود. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «او الله را باور نمود و پروردگار نیز او را تصدیق کرد.»

داستان ترس عمر رضی الله عنه از قیامت: اسلم غلام عمر رضی الله عنه

می گوید: یک بار با ایشان به سوی حره(نام محلی نزدیک مدینه است.) می رفتیم. از دور آتشی دیدم که در بیابان روشن بود، عمر گفت: شاید کاروانی است که با

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۸

فرا رسیدن شب وارد شهر نشده و بیرون از شهر توقف کرده است، برویم از آن خبری بگیریم و اگر نیاز و مشکلی داشتند، رفع کنیم. به آنجا رفتیم دیدم چند کودک در اطراف یک زن گریه و زاری می کنند و دیگری پر از آب روی آتش گذاشته شده است. عمر به وی سلام کرد و اجازه گرفت و نزدیک او رفت و پرسید: این کودکان برای چه گریه می کنند؟ آن زن گفت: بر اثر گرسنگی دارند گریه می کنند، پرسید: در این دیگ چه چیزی است؟ گفت: آن را پر از آب کرده و روی آتش گذاشته ام و به کودکان نوید آماده شدن غذا را می دهم و می خواهم بدین طریق آن ها را ساکت کنم و بخوابانم. الله میان من و امیرالمؤمنین قضاوت خواهد کرد، زیرا از تنگی عیش و زندگی من، خبر و سراغی نمی گیرد. عمر شروع به گریه کرد و فرمود: الله تو را مورد رحم قرار دهد! عمر از حال تو چه خبر دارد؟ او گفت: عمر امیر ماست، سپس از حال ما خبر ندارد؟ اسلم گفت: عمر مرا با خود برگرداند و به انبار بیت المال آملم، کیسه ای را پر از مواد غذایی از جمله: آرد، خرما و روغن با مقداری لباس و مقداری پول کردیم. ایشان به من گفت: این کیسه را بر پشت من قرار بده، عرض کردم: من خودم می برم. فرمود خیر، بر پشت من قرار بده، وقتی دوسه بار اصرار کردم فرمود: آیا روز قیامت هم بار مرا تو حمل می کنی؟ این را من بر دوش حمل می کنم، زیرا که در روز قیامت از من در این مورد سؤال خواهد شد. من ناگزیر آن کیسه را بر پشت ایشان گذاشتم، ایشان با شتاب نزد آن زن رفت و من هم همراه ایشان بودم. مقداری آرد، روغن و خرما در آن

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹

دیگ قرار داد و آن‌ها را به هم زد و روی آتش گذاشت، آتش را خوب پف کرد تا روشن شود. اسلم می‌گوید: از ریش انبوه عمر بر اثر پف کردن آتش دود بیرون می‌شد، تا این که نوعی حلوا آماده شد، و با دست مبارک خویش آن را از دیگ بیرون آورد و به آن‌ها داد، تا بخورند.

کودکان خوب خوردند و سیر شدند و مشغول خنده و بازی شدند. باقی‌مانده را نیز به آنان تحویل داد تا بعداً بخورند، آن زن اظهار داشت: الله به شما جزای خیر دهد، شما شایسته این بودی که به جای عمر خلیفه می‌شدی. عمر او را تسلی داد و فرمود: وقتی نزد خلیفه آمدی مرا در آنجا می‌یابی. چند دقیقه در آنجا نشست و سپس به خانه بازگشت و فرمود: برای این نشستم تا او را شاد و خندان ببینم، زیرا او را اندوهگین و گریان دیده بودم.

بله دوستان عزیز! طور نمونه چند داستان را خدمت تان عرض کردم تا ما چگونه در مقابل قیامت آمادگی بگیریم..

فصل اول

علامات کوچک و علامات بزرگ قیامت

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۱

علامات قیامت به سه حصه تقسیم میگردد

علامات قیامت که در عربی به آن: «اشراط الساعة» گفته میشود، اشراط جمع شرط است و به معنی نشانه می باشد و گفته شده «أشراط الشیء» یعنی اوائل آن.

و در زبان عرب به معنی نزدیکترین چیزهایی که می آیند، می باشد. زیرا نشانه هر چیزی اولین آن است.

و «الساعة» بخشی از اجزای زمان است و از آن به قیامت تعبیر می شود.

علامات قیامت به سه حصه تقسیم میشود:

- علامات صغری (نشانه های کوچک قیامت).
- علامات کبری (نشانه های بزرگ قیامت).
- بعضی از علائم صغری که بعد از علائم کبری و یا درائتای علائم کبری واقع میگردند.

قابل یاد آوری است که علامات صغری و کوچک قیامت (۹۹٪ تقریباً) به وقوع پیوسته است و شروع علامات صغری از زمان بعثت رسول الله صلی الله علیه وسلم شده است و ادامه علامات صغری تا خارج شدن آتش است (آن آتش یکه یکی از علائم بزرگ قیامت میباشد که از یمن شروع میشود و مردم را بطرف محشرگاه میراند) [رحلة الخلود ۳۷۰].

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۲

وبعضی گفته اند که اولین علامه کوچک قیامت از زمان بعثت رسول الله صلی الله علیه وسلم شروع و تا ظهور امام مهدی علامات کوچک ادامه میداشته باشند و درحقیقت ظهور امام مهدی حلقه ای وصل است بین علامات کوچک و بزرگ قیامت.

اولین حدیث یکی همه ای محدثین آنرا در علامات کوچک قیامت روایت مینمایند و آنرا بنام حدیث «جبرئیل» یاد میکنند اینست: از عمر بن خطاب رضی الله عنه روایت است که گفت: (بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَحْذَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ، أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتَقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا). قَالَ: صَدَقْتَ، فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ، قَالَ: (أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ). قَالَ: صَدَقْتَ، قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ. قَالَ: (أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ). قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ، قَالَ: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ). قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا، قَالَ: (أَنْ تَلِدَ الْأُمَةُ رَجُلًا، وَأَنْ تَرَى الْحَفَاةَ الْعُرَاءَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّيْءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ). ثُمَّ انْطَلَقَ فَلَبِثْتُ مَلِيًّا ثُمَّ

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۳

قَالَ: (يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ؟ قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: (فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ). (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ترجمه حدیث: روزی ما نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم نشسته بودم، مردی بر ما وارد شد که جامه او بسیار سفید بود، و موهای سرش بسیار سیاه، و کسی از ما او را نمیشناخت، و هیچ اثر سفر بر او نبود که بگوییم از جایی دور آمده است، تا این که نزد پیامبر صلی الله علیه وسلم نشست، و دو زانوی خود را به دو زانوی پیامبر صلی الله علیه وسلم چسباند، و دو دستش را بر دو ران آن رسول الله صلی الله علیه وسلم نهاد، و گفت: ای محمد! مرا از اسلام خبر ده.

پیامبر صلی الله علیه وسلم در پاسخ فرمود: اسلام عبارت است از این که گواهی دهی و یقین داشته باشی، معبودی به حق جز الله یکتا نیست، و آن که محمد فرستاده الله است، و بر پا بداری نماز را، و زکات بدهی، و روزه [ماه مبارک] رمضان بگیری، و حج خانه الله را نمایی، اگر توانایی بدنی و مالی و توشه راه و وسیله ای برای سفر داشته باشی.

آن مرد گفت: راست گفתי.

ما به شگفت آمدیم که از رسول اکرم سؤال میکند (در حالی که سؤال، علامت ندانستن است) و تصدیق مینماید (در حالی که تصدیق نشانه دانستن است). گفت: پس مرا از ایمان خبر ده، رسول الله فرمود: ایمان عبارت است از این که ایمان بیاوری به یگانگی الله (در ذات و صفات و افعالش که هیچ شریکی ندارد)،

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۴

و ایمان بیاوری به فرشتگان الله (که پیام رسانان میان الله و پیامبران هستند)، و ایمان بیاوری به پیامبران الله (که برای راهنمایی بشر فرستاده شده اند)، و ایمان بیاوری به روز قیامت (و آن چه شامل آن میشود از جزای اعمال و حساب و بهشت و دوزخ)، و ایمان بیاوری به سرنوشت؛ (یعنی تقدیر)، و ایمان بیاوری به خیر و شر آن.

آن مرد گفت: راست گفتی.

گفت: مرا از احسان و نیکوکاری خبر ده، فرمود: نیکوکاری عبارت است از اینکه چنان الله را بندگی کنی گویا او را میبینی، و اگر تو او را نمیبینی، یقین بدار که او تو را میبیند. گفت مرا از روز قیامت خبر ده، فرمود: پرسیده شده (در این مسأله) دانایتر از پرسنده نیست، آن مرد گفت: پس مرا از نشانه های قیامت باخبر ساز، فرمود: آنکه کنیز آقایش را بزاید، (یعنی مادران را خوار و حقیر شمارند و خود را آقای مادر بدانند). و آنکه پا و تن برهنگان بینوا، و چوپان گوسفندان را ببینی که به برافراشتن کاخ (و زیاده روی در ساختمان) پردازند. پس آن مرد رفت، و من چندی نشستم، و رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: ای عمر! میدانی که سؤال کننده چه کسی بود؟ گفتم: الله و رسول الله بهتر دانند، فرمود: او جبریل بود، که آمده بود (تا با پرسش و پاسخ کردنش) دینتان را به شما بیاموزد.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵

هدف از بیان علائم قیامت درحقیقت آمادگی برای روز قیامت است، که یک فرد خودش را برای آنروز با اعمال صالح آماده سازد، ولی اگر زمان وقوع آنرا نداند ضرری به وی نمیرسد.

و زمان وقوع قیامت بر ما انسانها معلوم نیست و کسی جز الله تعالی زمان آنرا نمی داند: الله تعالی می فرماید: {وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ} زخرف ۸۵. یعنی: «و علم قیامت نزد اوست»

بنابراین کسی جز الله تعالی نمی داند چه زمانی قیامت برپا می شود ولی برپا شدن قیامت نشانه هایی دارد که بر اساس وقوع آن نشانه ها می توان پی به نزدیک بودن زمان وقوع قیامت برد. این نشانه ها را در اصطلاح شرع "أشراط الساعة" گویند یعنی نشانه ها و علامتهایی که قبل از برپایی آن واقع می شوند.

الله تعالی می فرماید: {فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا} (محمد ۱۸) «آیا جز این انتظار می برند که رستاخیز ناگهان بر آنها فرا رسد و علامتهای آن پدیدار شود».

تقسیم علامات کوچک قیامت:

علامات صغری قیامت نیز به سه حصه تقسیم میشود:

- **حصه اول:** علامات و نشانه های یکه به مرور زمان از زمان بعثت پیامبر اسلام تا این عصر به وقوع پیوسته است و بیش از ۳۰۰ علامات است که بیش از ۱۵۰ علامه ای آن به حدیث صحیح ثابت میباشد و بقیه علامات آن به حدیث ضعیف ثابت شده که هدف ما در اینجا آوردن علامات قیامت از احادیث صحیح میباشد.
- **حصه دوم:** علامات یکه تا حالا واقع نشده است البته علامات اندکی هستند که تا حالا واقع نشده است.
- **حصه سوم:** علامات یکه بعد از علائم کبری واقع میگردد.

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۱۷

۱: علامات و نشانه های کوچک قیامت که واقع گردیده اند:

- ۱- **مبعوث شدن پیامبر اسلام:** اولین نشانه ای کوچک قیامت مبعوث شدن پیامبر اسلام میباشد. بر اساس آنچه در صحیحین از حدیث انس بن مالک که از پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت می کند که فرمود: «بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةَ كَهَاتَيْنِ. وَضُمَّ السَّبَابَةُ وَالْوَسْطَى» (بخاری (۶۵۰۴) ، و صحیح مسلم (۲۹۵۱)). «بعثت من و قیامت مانند این دو انگشت است و دو انگشت سبابه و وسطی را به هم چسپانند».
- ۲- **وفات پیامبر اسلام:** وفات پیامبر اسلام نیز از علائم کوچک قیامت میباشد. رسول الله صلی الله علیه وسلم برای عوف فرمود: ای عوف پیش از قائم شدن قیامت شش چیز را حفظ و شمار کن (و رسول الله صلی الله علیه وسلم یکی آن علائم را) وفات نمودن خودش گفت. (صحیح الجامع ۷۵۵۶).
- ۳- **خارج شدن آتش در حجاز:** شیخین از ابوهریره روایت می کنند که رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَخْرُجَ نَارٌ مِنْ أَرْضِ الْحِجَازِ تُضِيءُ أَعْنَاقَ الْإِبِلِ بِبُصْرَى» بخاری (۷۱۱۸) ، و صحیح مسلم (۲۹۰۲). «قیامت برپا نمی شود تا آتشی در حجاز برافروخته شود و گردن شتران را در بصری روشن گرداند»

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸

شرح حدیث: (بُصری)، شهری معروف در سوریه به آن حوران گفته می‌شود که تا دمشق سه مرحله فاصله دارد. «معجم البلدان» (۱/۴۴۱) و «شرح نووی بر صحیح مسلم» (۳۰/۱۸) و «فتح الباری» (۸۰/۱۳).

و این آتش بر اساس آنچه پیامبر صلی الله علیه وسلم خبر داده بود در جمادی الثانی سال ۶۵۴ ه که خروج آن در قسمت شرقی مدینه بود، ظاهر شد و به سبب آن دره ای از آتش جاری شد و جماعتی از مردم آنجا و مردم شام نور آن را دیدند و مردم بصری گردن شتران در روشنایی آن همانگونه که پیامبر صلی الله علیه وسلم خبر داده بود دیدند.

۴- بر مردم زمانه ای می آید که روز آینده بدتر از آن روز

میباشد: قال رسول الله صلی الله علیه وسلم «لا یأتی علی الناس زمان إلا والذی بعده شر منه» (رواه البخاری).

۵- فتح بیت المقدس: که در زمان عمر بن الخطاب رضی الله عنه آن فتح

شد در سنه ۱۵ هجری. (رحلة الخلود ۳۷۱) و فتح بیت المقدس یکی از علائم قیامت صغری بود.

۶- آمدن مرضی در امت که زیادی از این امت را به قتل

میرساند: یکی از علائم قیامت اینست که نوع مرضی می آید که زیاد مردم را به قتل میرساند (رحلة الخلود ۳۷۱).

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۱۹

۷- **فتنه ای که داخل خانه ای هر مسلمان میشود:** یکی از علائم

قیامت اینست که خانه به خانه فتنه ها اوج میگیرند!

۸- **زمانه ای می آید که اگر بر شخص ۱۰۰ دینار بدهی بازهم**

راضی نمیشود: (رحلة الخلود ۳۷۲).

۹- **زمانه ای می آید که جنگ و قتال وجدل مردم برای بدست**

آوردن دنیا میباشد: رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «لاتقوم

الساعة حتى يكثر الهرج ، قالوا: وماالهرج يارسول الله؟ قال: القتل

القتل» (صحيح البخارى كتاب الفتن). «يعنى: پیامبر صلی الله علیه وسلم

فرمود: قیامت برپا نمیشود مگر اینکه زیاد شود هرج! صحابه گفتند ای رسول

الله هرج چیست؟ گفت: کشتن کشتن».

۱۰- **زمانه ای می آید که قاتل نمیداند چرا قتل میکند ومقتول**

نمیداند که چرا کشته میشود؟: عن أبي هريرة قال قال رسول الله صلى

الله عليه وسلم * والذي نفسي بيده لا تذهب الدنيا حتى يأتي على الناس يوم

لا يدري القاتل فيم قتل ولا المقتول فيم قتل فليل كيف يكون ذلك قال الهرج

القاتل والمقتول في النار (صحيح مسلم).. «يعنى: دنیافانی نمی گردد مگر اینکه

زمانه ای بر مردم می آید که قاتل نمی داند چرا قتل میکند ومقتول نمیداند چرا

قتل میشود.»

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۲۰

۱۱- **سپردن کار به غیر اهل آن:** رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: «اذا وسد الامر الى غیر اهله فانظر الساعة» (متفق علیه). «یعنی:

هرگاه کار به غیر از اهلس سپرده شود پس انتظار قیامت را داشته باش».

۱۲- **بد زبانی و دشنام دادن:** یکی از علائم قیامت اینست که زبان های

مردم پر از فحشا و دشنام دادن میشود. دکتور مصطفی مراد می

گوید: «متأسفانه امروز مسلمانان درخانه ها و بازار ها بدزبانی میکنند و دشنام

میدهند بدون حیا» (رحلة الخلود (۳۷۲)).

۱۳- **قطع صله رحمی:**

۱۴- **خائن شدن آمین:**

۱۵- **و آمین شدن خائن:** رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «من اشرط

الساعة الفحش والتفحش ، وقطیعة الرحم ، وتخوين الأمین وائتمان

الخائن» (رواه احمد).. «یعنی: یکی از علائم قیامت فحش طبعی و فحش کسبی

و قطع صله رحمی و خائن دانستن شخص آمین و آمین دانستن شخص خائن».

۱۶- **زمانه ای می آید که مسلمانان تقلید امت های گذشته را**

میکنند: متأسفانه امروز می گویند: «آنچه که بابہ های ما آنرا گذاشتند ما

آنرا پیروی میکنیم» عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللهُ عَنْهُ - عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ قَالَ لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَأْخُذَ أُمَّتِي بِأَخْذِ الْقُرُونِ قَبْلَهَا شِبْرًا بِشِبْرٍ (شِبْرًا

شِبْرًا) وَذِرَاعًا بِذِرَاعٍ (وَذِرَاعًا ذِرَاعًا) فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللهِ كَفَّارِسَ وَالرُّومَ فَقَالَ وَمَنْ

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۲۱

النَّاسُ إِلَّا أَوْلِيَّكَ» ودر روایتی فرموده است «لَتَتَّبِعُنَّ سَنَنَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ شِبْرًا شِبْرًا وَ ذِرَاعًا بِذِرَاعٍ؛ حَتَّىٰ لَوْ دَخَلُوا جُحْرَ ضَبٍّ تَبِعْتُمُوهُمْ. قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ. الْيَهُودُ وَ النَّصَارَى؟ قَالَ: فَمَنْ؟!» «یعنی: حتماً راه و روش کسانی پیش از خود را (اهل کتاب، یهود و نصاری) و جب به و جب و ذراع به ذراع پیروی خواهید کرد، تا جایی که اگر به سوراخ سوسماری داخل شوند شما از آنها پیروی خواهید کرد، گفتیم: ای رسول الله صلی الله علیه وسلم! منظور یهود و نصاری است؟ فرمود: پس کیست؟ و معنای این که پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: پس کیست؟ منظور این است که آنها مشخص هستند.» بخاری (۳۴۵۶) و مسلم (۲۶۶۹).

۱۷- هجوم آوردن ملت های کفر علیه مسلمانان: امروز شرق

و غرب علیه مسلمانان هجوم آورده اند هم از لحاظ عساکر و هم از لحاظ سیاسی و اجتماعی و اقتصادی . رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «يوشك الأمم أن تداعى عليكم كما تداعى الأكلة إلى قصعتها. فقال قائل: ومن قلة نحن يومئذ؟ قال: بل أنتم يومئذ كثير، ولكنكم غثاء كغثاء السيل، ولينزعن الله من صدور عدوكم المهابة منكم، وليقذفن الله في قلوبكم الوهن. فقال قائل: يا رسول الله! وما الوهن؟ قال: حب الدنيا وكرهية الموت.» (سنن أبي داود ۴۲۹۷). «یعنی: به زودی دیگر امتهای علیه شما فراعوان می دهند، چنانکه خورندگان برای کاسه ی غذا فرا میخوانند. شخصی گفت: به خاطر

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۲۲

تعداد کم ما؟ فرمودند: بلکه شما در آن روز بسیاریرد؛ اما همانند کف روی آب هستید. به یقین الله هیبت شما را از دل دشمنانتان ریشه کن میکند و حتما در دلهای تان سستی می افکند. گفتند: ای رسول الله! سستی چیست؟ فرمود: حُبِّ دنیا و کراهیت مرگ».

۱۸- ظهور پادشاهان و امراء که خلاف دین می گویند و هیچ کسی

با آنها مقابله نمی کند: رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «تکون امراء یقولون ، ولا یرد علیهم یتهافتون فی النار ، یتبع بعضهم بعضاً» (الصحيح۱۷۹۰) «یعنی: میباشند امیرانی که می گویند (خلاف دین) اما بالای ایشان کسی رد نمی کند سقوط میکنند ایشان در جهنم یکی پی دیگر».

۱۹- مردم عراق و مصر کم انفاق و صدقه میدهند: رسول الله صلی الله

علیه وسلم میفرماید: «منع میکند مردم عراق درهم و پیمانان ای عراق را و منع میکند مردم شام وزن را و منع میکند مردم مصر دینار و چادر آنرا» (رواه مسلم).

این علامه ای کوچک قیامت در عهد عباسیان رخ داد.

۲۰- تجاوز و از حدگذری در دعا: رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: «سیکون قوم یعتدون فی الدعاء» (صحيح الجامع ۳۶۷۱). «یعنی:

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۲۳

زود است اقوامی بیایند که در دعا از حد میگذرند.» (یعنی: بالاتر از عمل صالحه ای خود طلب میکنند).

۲۱- زمانه ای می آید که شخص صادق را کاذب میشناسند

وکاذب را صادق: «عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ : إِنَّهَا سَتَأْتِي عَلَى النَّاسِ سِنُونَ خَدَاعَةٌ ، يُصَدَّقُ فِيهَا الْكَاذِبُ ،

وَيُكذَّبُ فِيهَا الصَّادِقُ ، وَيُؤْمَنُ فِيهَا الْخَائِنُ ، وَيُجَوَّنُ فِيهَا الْأَمِينُ ، وَيَنْطِقُ فِيهَا

الرُّؤْيِيضَةُ قِيلَ : وَمَا الرُّؤْيِيضَةُ ؟ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ : السَّفِيهَةُ يَتَكَلَّمُ فِي أَمْرِ

الْعَامَّةِ. (مسند احمد).» (یعنی: می آید بالای مردم سالهایی که فریب کاری در

آنها زیاد می باشد تصدیق میشود در آن دروغگویان و تکذیب کرده میشوند در

آن راستگویان ، امین دانسته میشود خائنین و خائنین امین دانسته میشوند

و ریضه در آن سالها نطق میکنند ، گفته شد ریضه چه افرادی اند؟ گفت:

شخصی است که بدکار و بی خرد است که در امور مردم مداخله میکند .»

۲۲- زمانه ای می آید که الله نصرت دین را توسط شخص فاجر

وفاسق میکند: رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «سیشد هذا الدين

برجال ليس لهم عند الله خلاق». (صحیح الجامع ۳۶۵۶) «یعنی: الله گسترش

(و محکم) میسازد این دین را توسط افرادی که نزد الله حصه و جایگاه

ندارند» ..

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۲۴

۲۳- زمانه ای می آید که امراض امت های گذشته بر این امت

می آید: رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «سیصیب أمتی داء الأمم الأشر والبطر والتکائر والتشاحن فی الدنیا ، والتباغض والتحاسد حتی یکون البغی» (رواه الحاکم) «یعنی: زود است میرسد به امت من دردهای امتهای شریر و بد و صاحب کبر و کثرت مال و بخل در دنیا و بغض و عداوت و همچنان حسد که سرانجام آن بغاوت و سرکشی است».

۲۴- انکار و دروغ شمردن تقدیر: در حدیث صحیح آمده است

که: «سیکون فی أمتی أقوام یکذبون التقدیر» (صحیح الجامع ۳۶۵۶). «یعنی: زود است در این امت اقوامی بیایند که تقدیر را تکذیب نمایند». که این علامه نیز به وقوع پیوست و فرقه ای ظهور کرد بنام «قدریه» که تقدیر را انکار کردند.

۲۵- ندامت و پشیمانی از ، دست دادن چوکی و مقام: یکی از علائم

کوچک قیامت اینست که وقتیکه چوکی و مقام را از شخص گرفتند ندامت و پشیمانی بیش از حد میکند ، رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «لیتمننن أقوام ولوا هذا الأمر أنهم خروا من الثریا ، وأنهم لم یلوا شیئا». (صحیح البخاری کتاب الفتن). «یعنی: آرزو میکنند اقوامی که بدست بیاورند مقام و چوکی را که زیان مند شدند از اختیار این چوکی و مقام ، و اینها بدست نیاوردند چیزی را».

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۲۵

۲۶- **فتح مشرق و مغرب زمین:** رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: «سيفتح لكم مشارق الارض ومغاربها ، وإن عمالها فی النار إلا من اتقى الله. (أخرجه احمد ۵/۳۶۶)». «زود است که فتح شود برای شما مشرق و مغرب زمین ، (اما) امراء آن مشرق و مغرب در جهنم میباشد مگر کسیکه از الله بترسد».

۲۷- **زمانه ای می آید که مساجد راه ، گرفته میشوند:** مطلب

اینست که از راه مسجد تیر میشوند ولی در آن نماز نمی خوانند (الرحلة ۳۷۶).

۲۸- **زمانه ای می آید که شخص اگر شخصی دیگری را شناخت**

سلام میدهد: در این زمانه قرار داریم که بعضی از دوستان را می گوئیم چرا سلام نمیدهی؟ می گوید: چون او را نمی شناختم!. حال آنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «سلام بده برای کسیکه می شناسی و یا نمی شناسی». (صحیح البخاری).

۲۹- **زمانه ای می آید که مرد همراهی زن نامحرم و مرد نامحرم**

همراهی زنان نامحرم تجارت میکنند: حتی در کشور های اسلامی زنان از خانه های خویش خارج شده اند و تجارت میکنند.

۳۰- **زمانه ای می آید که مهر عروسی بلند میشود:** بله! در این عصر

قرار داریم که مهر را بگذار (که آن بی حد بلند است) چیزی را بنام طویانه

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۲۶

ویا ولور ایجاد کردند که تنها یک میلیون نفر در کابل بخاطر مصرف گزاف نتوانستند عروسی کنند یا به مواد مخدر آغشته شدند و یاهم در ایران زیر دست روافض کار میکنند.

۳۱- زمانه ای می آید که نرخ اسب ها در مدت زمانی بلند

میرود اما... : زمانه ای می آید که مدت زمانی نرخ اسب ها خیلی

قیمت می باشد و زمانه ای می آید که قیمت آنها بسیار پایین میشود. (دلیل

چند علامات فوق صغری قیامت) صحابی بزرگوار- عبدالله بن مسعود-

میفرماید: «إن من أشراط الساعة أن تتخذ المساجد طرقاً ، وأن يسلم الرجل

على الرجل بالمعرفة ، وأن يتجر الرجل وامرأته جميعاً ، وأن تغلو مهور النساء

والخيل ، ثم ترخص فلا تغلو إلى يوم القيامة». (رواه أبو داود). «یعنی: از

علامات قیامت اینست که مساجد راه گرفته شود ، و شخص صرف بخاطر

شناخت سلام دهد ، تجارت میکند مرد همراهی زن بیگانه ، و بلند میرود مهر

زنان و قیمت اسب ها ، و بعد از آن قیمت اسب ها پایین میشود تا قیامت».

۳۲- زمانه ای می آید که حاکمان مسلمان بی عقلان وبی

خردان میباشند : دکتور مصطفی می گوید: ما در زمانه ای قرار داریم که

امیران و وزیران ای حکومت میکنند که نه دین دارند و نه اخلاق ، کسانی که

در ذات و نفس خویش پلید باشد چگونه میتواند دولت و وزارت را پاک

نماید؟! (الرحلة ۳۷۸).

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۲۷

۳۳- **زمانه ای می آید که «پولیس» ها زیاد میشود:** یکی از علائم

قیامت زیاد شدن پولیس ها است ، خیلی زیاد اند اما روز به روز امنیت بدتر شده می‌رود.(الرحلة ۳۷۸).

۳۴- **فروش رأی و حکم:** مانند فروش رأی در انتخابات پارلمانی و ریاست

جمهوری که وکیلان و نامزدان ریاست جمهوری آنان را به پول هنگفتی می‌خرند(الرحلة ۳۷۸).

۳۵- **سبک شمردن وبی اهمیت دانستن خون مسلمان:** متأسفانه در

زمانه ای قرار داریم که ریختن خون مسلمان اندازه ای کشتن یک پشه اهمیت ندارد ، در کوچه ها و پس کوچه ها افراد مسلمان به قتل می‌رسند حتی به ۱۰۰ افغانی.

۳۶- **مقدم کردن اطفال بر نماز جماعت بغاطر زیبایی صوت آنها**

نه بغاطر فقاقت: زمانه ای می آید که کسانی را پیش نماز میکنند که صدای خوب میداشته باشند فکر نمی کنند که آیا اینها فقاقت ودانائی از دین دارند و یاخیر؟! رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «بادروا بالاعمال ستاً: إمارة السفهاء ، وكثرة الشرطة ، وبيع الحكم ، واستخفافا بالدم ، وقطيعة الرحم ، ونشواً يتخذون القرآن مزامير ، يقدمون أحدهم ليغنيهم ، وإن كان أقلهم فقهاً».. «یعنی: چالاکی کنید به انجام اعمال نیک پیش از آمدن شش چیز ۱- امارت و پادشاهی بی عقلان ، ۲- زیاد شدن پولیس ،

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۲۸

۳- فروش تعهد و حکم و رأی ، ۴- سبکی به ریختن خون مسلمان ، ۵- قطع صله رحمی ، ۶- قرآنکریم را به شکل شعر میخوانند که مقدم میکنند یکی خود را (برنماز) بخاطر زیبایی صوت ، اگر چه که دانائی و فقاہت ایشان (از دین) اندک است».

۳۷- **زیاد شدن تصانیف و تألیف کتاب:** البته زیاد شدن تصانیف کتاب از علائم قیامت است به این معنا نیست که تصنیف کتب و تألیف عمل قبیح باشد ، زیادی از علائم صغری قیامت در آن فائده ها است و در آن نیکی ها و عزت مسلمانان میباشد مانند بعثت پیامبر ، فتح ترکیه ، فتح قسطنطنیه ، فتح بیت المقدس و غیره.. پس کسی فکر نکند که تصنیف کتاب عملی است قبیح! اگر اینطور میبود امام ابن رجب حنبلی دوهزار کتاب نمی نوشت. (الرحلة ۳۷۷).

۳۸- **هلاکت امت محمد به دست چند جوانی قریشی:** رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «إِنَّ هَلَكَ أُمَّتِي عَلَى يَدَيِّ غَلَمَةٍ سَفَهَاءٍ مِنْ قُرَيْشٍ» (مسند احمد). «یعنی: هلاکت امت من بدست چند جوان بی عقل قریش است». شاید مطلب این حدیث عبدالملک بن مروان و حجاج و غیره ظالمان باشد. (قابل یاد آوری است که یزید بن معاویه شامل این حدیث نیست) والله اعلم.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۲۹

۳۹- **زمانه ای می آید که اموال مسلمانان را غنیمت گرفته می گیرند:**

۴۰- **زمانه ای می آید که پرداخت زکات را قاون میدانند:**

۴۱- **زمانه ای می آید که شخصی اطاعت زن خود را مینماید ولی**

نافرمانی مادرش میکند: قابل یاد آوری است که احترام بر زن لازم

است اما به حد و اندازه.

۴۲- **زمانه ای می آید که شخص با دوستان خویش نیکی میکند**

ولی با پدرش جفاء و خیانت می نماید: متأسفانه در این عصر قرار

داریم که چنین اشخاص در جامعه بی شمار اند حتی کسانی اند که پدران

خود را نزد دوستان خویش خجالت میکنند که به معرفی بگیرند.

۴۳- **زمانه ای می آید که از مساجد صداها بلند میشود:** و این

صداها شامل: فاتحه خوانی در مسجد ، رقص و ذکر صوفیه در مساجد ،

دعوی و جنجال در مساجد ، تجلیل از میلاد النبی در مساجد و حتی در

برخی از مساجد تجلیل از نوروز میکنند و در مساجد اشعار میخوانند و غیره.

۴۴- **زمانه ای می آید که رزیل ترین فرد ملک(رئیس قوم)**

میشود: بله! در زمانه ای قرار داریم که ملکان آن رزیل ترین مردمان هستند

زمانیکه صلح میکنند در صلح خیانت میکنند و به جانب یکه پول گرفته اند

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۳۰

قضاوت میکنند و فرصت را غنیمت شمرده با دشمنان خویش (که مسلمان اند) انتقام گیری میکنند و با مسلمانان مخلص حسد می ورزند.

۴۵- **زمانه ای می آید که فاسد ترین مردم رئیس میشوند:**

۴۶- **زمانه ای می آید که شخص بغاظر هیت (وترس از او)**

احترام کرده میشود: مطلب اینکه یکی از علائم قیامت اینست که شخص را بخاطر الله اکرام و عزت نکنی اما بخاطر هیت و زور که او دارد (بخاطر ترس از جان) او را اکرام و عزت نمایی.

۴۷- **زمانه ای می آید که به غیر از علم دین (علوم دیگر) تعلیم**

میشود: حتی در کشور های اسلامی علم های غیر شرعی و زبان های غیر اسلامی فرا گرفته میشود حتی الازهر ... در مدارس زبان های انگلیسی و غیره تدریس میشود که این همه علامات قیامت میباشد.

۴۸- **شراب خوری زیاد میشود:** در عصری قرار داریم که خوردن شراب

علنی است و به خوردن آن فخر میکنند و تصاویر یادگاری می گیرند و سینماها و هتل ها (به خصوص در ترکیه) جور میکنند.

۴۹- **پوشیدن لباس ابریشم:** زمانه ای می آید که جوانان افتخارانه ابریشم

میپوشند .

۵۰- **زمانه ای می آید که زنانه رقاصه و زنان خواننده ظهور**

میکند: بله! در این زمانه هستیم ، حتی در سرزمین های اسلامی زنان

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۳۱

میرقصند و حتی در مکان های مقدس ، و حتی در سرزمین پیامبر گرامی اسلام رقصه ها را طلب میکنند و در ریاض میرقصند و در قدس پایکوبی میکنند کابل ، بغداد و قاهره را بگذار. رسول الله صلی الله علیه و سلم میفرماید: «إِذَا اتَّخَذَ الْفِيءُ دَوْلًا وَالْأَمَانَةُ مَغْنَمًا وَالزَّكَاةُ مَغْرَمًا وَتَعَلَّمَ لَغِيْرَ الدِّينِ وَأَطَاعَ الرَّجُلَ امْرَأَتَهُ وَعَقَى أُمَّهُ وَأَدْنَى صَدِيقِهِ وَأَقْصَى أَبَاهُ وَظَهَرَتِ الْأَصْوَاتُ فِي الْمَسَاجِدِ وَسَادَ الْقَبِيلَةَ فَاسْقَهُمْ وَكَانَ زَعِيمَ الْقَوْمِ أَرْذَلَهُمْ وَأَكْرَمَ الرَّجُلَ مَخَافَهُ شَرَّهُ وَظَهَرَتِ الْقَيْنَاتُ وَالْمَعَازِفُ وَشَرِبَتِ الْخُمُورُ وَلَعَنَ آخِرَ هَذِهِ الْأُمَّةِ أَوْلَهَا فَارْتَقَبُوا عِنْدَ ذَلِكَ رِيحًا حَمْرَاءَ وَزَلْزَلَةً وَخَسْفًا وَمَسْحًا وَقَذْفًا وَأَيَاتٍ تَتَابَعُ كَنْظَامِ قَطْعِ سِلْكِهِ فَتَتَابَعُ " . (رواه الترمذی). «یعنی: وقتیکه مال غنیمت را اغنیاء و دولت‌مندان تصرف کنند و بین خود تقسیم کرده به عموم غازیان حصه ندهند! ، و امانت را غنیمت پنداشته در آن خیانت ورزند! ، و زکات دادن را غرامت و تاوان دادن پندارند! ، و علم دین را نیاموزند (غیر علم دین را بیاموزند). ، و مرد همسر خود را اطاعت و فرمانبرداری کند و مادر خود را نافرمانی کرده و برنجاند! ، و دوست خود را به خود نزدیک گرداند و پدر خود را دور داند! ، و در مساجد صداها بلند گردد! ، و فاسق یک قبیله ملک و بزرگ آن قوم گردد! ، و رزیل ترین قوم رئیس و کفیل آنها گردد! ، و مرد از جهت ترس و بدی او گرامی داشته و عزت کرده شود! ، و زنان سراینده و رقصه ! ، و همچنان آلات سرود و موسیقی ظاهر و رائج گردد ، و شراب ها و مسکرات نوشیده شود ،

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۳۲

و پسینان این امت پشینان امت را نفرین گویند ؛ پس در آن وقت انتظار برید باد سرخ را و زلزله را و مسخ شدن و سنگ افتادن از آسمان را و نشانه هایی قیامت را که پی در پی آیند همچو سلسله جواهر که رشته ای آن گسسته باشد و جواهر آن پی در پی بیفتد.».

۵۱- **ظهور فتنه ها:** رسول الله صلی الله علیه وسلم از ظهور فتنه ها خبر داد است و فرموده: عمر رضی الله عنه سبب بند بودن فتنه ها است و هرگاه آن شهید شود ، دروازه فتنه ها باز میگردد و تاقیامت ادامه خواهد داشت ، و میتوان گفت برخی از فتنه ها :

- جنگ میان اصحاب که حدود ۷۰ هزار نفر بین هم شهید شدند.
- اولین فتنه ، شهادت عمر رضی الله عنه بود.
- دومین فتنه شهادت عثمان رضی الله عنه.
- فتنه ای دیگر : قتل زبیر رضی الله عنه.
- خبر دادن رسول الله صلی الله علیه وسلم از واقعه جنگ جمل.
- قتل عمار بدست گروه سرکش و باغی.
- اخبار از پیدایش فرقه خوارج.
- قتل علی رضی الله عنه.
- ازین رفتن خلافت تا مدت زمان طولانی.
- متفرق شدن امت به ۷۳ فرقه.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۳۳

- قتل سیدنا حسین رضی الله عنه.
- ظهور اقوام یکه از نام قرآن میخورند.
- ظهور قتل ها بعد از خلفای راشدین.
- قتل مسلمان توسط مسلمان دیگر.
- وغیره.

این بعضی از علائم فتنه ها بود که رسول الله صلی الله علیه وسلم از وقوع آن خبر داد.

۵۲- زمانه ای می آید که آخر این امت اول این امت را لعن

ونفرین میکنند: متأسفانه در عصر قرار داریم که مردان بی خرد سلف صالح را لعن و نفرین میکنند و می گویند: لعنت بر عمر و أبوبکر ، ولعنت بر ابن تیمیه و محمد بن عبدالوهاب وغیره. وجالب تر اینکه می گویند: آنها(مردان پیشین نیک) مردان بودند و ما نیز مردان هستیم. رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «إِذَا اتَّخَذَ الْفِيءُ دُولًا وَالْأَمَانَةُ مَغْنَمًا وَالزَّكَاةُ مَغْرَمًا وَتَعَلَّمَ لُغِيْرَ الدِّينِ وَأَطَاعَ الرَّجُلَ امْرَأَتَهُ وَعَقَّ أُمَّهُ وَأَدْبَى صَدِيقَهُ وَأَقْصَى أَبَاهُ وَظَهَرَتِ الْأَصْوَاتُ فِي الْمَسَاجِدِ وَسَادَ الْقَبِيلَةَ فَاسْقَهُمْ وَكَانَ زَعِيمَ الْقَوْمِ أَرْذَلَهُمْ وَأَكْرَمَ الرَّجُلَ مَخَافَهُ شَرَّهُ وَظَهَرَتِ الْقَيْنَاتُ وَالْمَعَازِفُ وَشَرِبَتِ الْخُمُورُ وَلَعْنُ آخِرِ هَذِهِ الْأُمَّةِ أَوْلَاهَا فَارْتَقَبُوا عِنْدَ ذَلِكَ رِيحًا حَمْرَاءَ وَزَلْزَلَةً وَخَسْفًا وَمَسْخًا وَقَذْفًا وَأَيَاتٍ تَتَابَعُ كَنْظَامٍ قَطَعَ سَلْكُهُ فَتَتَابَعُ " . (رواه الترمذی). «یعنی: وقتی که مال غنیمت را اغنیاء

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۳۴

ودولتمندان تصرف کنند و بین خود تقسیم کرده به عموم غازیان حصه ندهند! ، وامانت را غنیمت پنداشته در آن خیانت ورزند! ، وزکات دادن را غرامت و تاوان دادن پندارند! ، و علم دین را نیاموزند(غیر علم دین را بیاموزند). ، و مرد همسر خود را اطاعت و فرمانبرداری کند و مادر خود را نافرمانی کرده و برنجاند! ، و دوست خود را به خود نزدیک گرداند و پدر خود را دور داند! ، و در مساجد صداها بلند گردد! ، و فاسق یک قبیله ملک و بزرگ آن قوم گردد! ، و رزیل ترین قوم رئیس و کفیل آنها گردد! ، و مرد از جهت ترس و بدی او گرامی داشته و عزت کرده شود! ، و زنان سراینده و رقاچه ! ، و همچنان آلات سرود و موسیقی ظاهر و رائج گردد! ، و شراب ها و مسکرات نوشیده شود! ، و پسینان این امت پشینان امت را نفرین گویند ؛ پس در آن وقت انتظار برید باد سرخ را و زلزله را و مسخ شدن و سنگ افتادن از آسمان را و نشانه هایی قیامت را که پی در پی آیند همچو سلسله جواهر که رشته ای آن گسسته باشد و جواهر آن پی در پی بیفتد.».

۵۳- **ظاهر شدن وسائل نقلیه(مانند موتر):** رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «سیکون فی آخر أمتی رجال یرکبون علی السروج ، کأشباه الرحال ینزلون علی أبواب المساجد ، نساؤهم کاسیات عاریات(رواه الترمذی)». یعنی: «میباشد در آخر امت من مردانی که سوار میشوند بالای

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۳۵

زین و پالان ها ، که پایین میشوند به دروازه های مساجد زنان شان (در ظاهر لباس) لباس دارند اما در حقیقت برهنه اند».

۵۴- **نزدیک شدن زمانه:** رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «لا تقوم

الساعة حتى يتقارب الزمان». «یعنی: قیمت قائم نمیشود تا اینکه زمانه نزدیک گردد». و در روایتی آمده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «قال: قال رسول الله صلی الله علیه وسلم: " لا تقوم الساعة حتى يتقارب الزمان فتكون السنة كالشهر والشهر كالجمعة وتكون الجمعة كالיום ويكون اليوم كالساعة وتكون الساعة بالضرمة بالنار " . رواه الترمذي». «یعنی: قیامت قائم نمیشود تا آنگاه که زمانه نزدیک میگردد پس میشود (در آن زمانه) سال مثل سپری شدن یک ماه ، و ماه مثل یک جمعه و یک جمعه مانند یکروز و یکروز مانند یکساعت و یکساعت مانند آفرودختن آتش».

۵۵- **ازبین رفتن صالحین:** رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «یذهب

الصالحون الأول فالأول ، وتبقى حثالة كحائلة الشعير لا يباليهم الله باله». (رواه البخاری). «یعنی: ازبین میروند نخستین مردمان نیک و صالح و بعد از آن مردمان نیک نیز میروند مردان صالح نیک دیگر ، و بعد از آن باقی میماند مردانیکه مثل خس و خاشاک (مانند خس و خاشاک جو) که باک و پروا نمی کند الله به ایشان».

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۳۶

۵۶- **تجاوز و از حد گذری در پاکی:** رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: «یکون قوم یعتدون فی الدعاء والطهور». (رواه احمد). «یعنی: زود است (که اقوامی بی آیند) که تجاوز و از حد گذری میکنند در دعا و پاکی». مثلاً هر روز موی های خویش را شانه میکنند درحالیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم از هر روز شانه کردن منع نموده است (أبوداود).

۵۷- **ظهور خوارج:** رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: « ۶: سَيَخْرُجُ قَوْمٌ

فِي آخِرِ الزَّمَانِ حُدَاتٌ (أَحْدَاثٌ) الْأَسْنَانِ سَفَهَاءُ الْأَحْلَامِ يَقُولُونَ مِنْ خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِيَّةِ لَا يُجَاوِزُ (لَا يُجَوِزُ) إِيمَانُهُمْ حَنَاجِرَهُمْ يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ فَأَيْنَمَا لَقِيتُمُوهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ فَإِنَّ فِي قَتْلِهِمْ أَجْرًا لِمَنْ قَتَلَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. متفق علیه.».

۵۸- **زمانه ای که مردم آرزوی مرگ میکنند:** رسول الله صلی الله علیه

وسلم میفرماید: «لا تقوم الساعة حتى يمر الرجل بقبر الرجل فيقول: يا ليتني مكانه». (مشكاة) «یعنی: قیامت برپا نمیشود مگر تا اینکه فردی بر قبر فرد دیگری میگذرد و می گوید: ای کاش من به جای (این صاحب) قبر میبودم».

۵۹- **غربت اسلام:** رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «بدأ الإسلام غربياً

وسيعود غربياً كما بدأ». (مسلم).. «اسلام با غربت آغاز گردید و زود است با همان غربت بازگشت کند».

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۳۷

۶۰- **جنگ بزرگ میان دو گروه مسلمان:** رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: « لا تقوم الساعة حتى تقتتل فئتان عظیمتان تكون بينهما مقتلة عظيمة دعواهما واحدة». (مشکاة). «یعنی: قیامت قائم نمیشود مگر اینکه با هم بجنگند دو گروه (خیلی بزرگ) که بین ایشان کشتار بزرگی میشود (اما دعوی ایشان یکی است». و این جنگ در زمانه معاویه و علی رضی الله عنهما رخ داد که بین هردو طرف هفتار هزار نفر به شهادت رسید.

۶۱- **ظاهر شدن آثار گناهان:** (سنن ابن ماجه ۴۰۹۱).

۶۲- **ظهور دعوتگران به سوی جهنم:** رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: «یکی از علائم قیامت دعوتگرانی هستند که به سوی جهنم مردم را دعوت میدهند و روش میگیرند به غیر از روش و سنت پیامبر». (مشکاة).

۶۳- **ظهور اقوامی که مردم را با تازیانه لت کوب میکنند:** رسول الله

صلی الله علیه وسلم میفرماید: «صَنَفَانِ مِنَ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا: قَوْمٌ مَعَهُمْ سَيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ؛ وَنِسَاءٌ كَأَسْيَاطِ عَارِيَاتٍ، مُمَيَّلَاتٌ مَائِلَاتٌ...». یعنی: «دو گروه از اهل دوزخ هستند که (من در زمان خود) آنها را ندیده ام: مردانی که شلاق هایی چون دم گاو در دست دارند و با آن مردم را می زنند، و زنهایی که لباس پوشیده اند اما عریان هستند، دیگران را در فتنه می اندازند و به سوی خود جذب می کنند و به دیگران میل و

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۳۸

رغبت نشان می دهند...».(مسلم). مانند امروز که در زندان ها مسلمانان را چنین شکنجه میکنند.

۶۴- **خارج شدن زن از خانه (بدون مورد شرعی):** رسول الله صلی الله

علیه وسلم میفرماید: «صَنَفَانِ مِنَ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا: قَوْمٌ مَعَهُمْ سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ؛ وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ، مُبِيلَاتٌ مَائِلَاتٌ...». یعنی : «دو گروه از اهل دوزخ هستند که (من در زمان خود) آنها را ندیده ام : مردانی که شلاق هایی چون دم گاو در دست دارند و با آن مردم را می زنند، و زنهایی که لباس پوشیده اند اما عریان هستند، دیگران را در فتنه می اندازند و به سوی خود جذب می کنند و به دیگران میل و رغبت نشان می دهند...».(مسلم).

۶۵- **فتح سرزمین ها بدست صحابه و تابعین:** رسول الله صلی الله علیه

وسلم میفرماید: «يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ فَيَغْزُو فَنَامٌ مِنَ النَّاسِ فَيَقُولُونَ : هَلْ فَيْكَمْ مِنْ صَاحِبِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . فَيَقُولُونَ : نَعَمْ . فَيَفْتَحُ لَهُمْ ثُمَّ يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ فَيَغْزُو فَنَامٌ مِنَ النَّاسِ فَيَقَالُ : هَلْ فَيْكَمْ مِنْ صَاحِبِ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ فَيَقُولُونَ : نَعَمْ . فَيَفْتَحُ لَهُمْ ثُمَّ يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ فَيَغْزُو فَنَامٌ مِنَ النَّاسِ فَيَقَالُ : هَلْ فَيْكَمْ مِنْ صَاحِبِ مَنْ صَاحِبِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ فَيَقُولُونَ : نَعَمْ . فَيَفْتَحُ لَهُمْ " . متفق عليه «. یعنی: زمانه ای بر مردم می آید که گروهی از مسلمانان

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۳۹

میجنگند می گویند: آیا در بین شما هست کسیکه با رسول الله صلی الله علیه وسلم صحبت نموده باشد؟ می گویند: بله! سپس فتح کرده میشود برای ایشان تا آخر آخر حدیث. ».

۶۶- **زمانه ای که مردم بر مساجد فخر میکنند:** «وعن أنس رضي الله

عنه قال : قال رسول الله صلی الله علیه وسلم : " من أشرط الساعة أن يتباهى الناس في المساجد " . (رواه أبو داود والنسائي والدارمي وابن ماجه)، رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «یکی از علائم قیامت اینست که مردم بر مساجد خود فخر میکنند». می گویند مسجد ما نسبت به مساجد دیگر زیباتر و بزرگ تر است.

۶۷- **واقع شدن ذلت بر مسلمانان:** «قال النبي صلی الله علیه وسلم: إذا

تبايعتم بالعينة، وأخذتم أذناب البقر، ورضيتم بالزرع، وتركتم الجهاد؛ سلط الله عليكم ذلاً لا ينزعه، حتى ترجعوا إلى دينكم. (مسند احمد)» «یعنی: رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: "هنگامی که با ربای عینه معامله کردید و دم گاوها را گرفتید و به کشاورزی راضی شدید (یعنی به دنیا مشغول شدید) و جهاد را ترک کردید، الله ذلتی را بر شما مسلط میگرداند که آن را برنمیدارد تا زمانی که به دینتان برگردید.".

۶۸- **مردان یکه موی های خود را با رنگ سیاه تغییر میدهند:**

«ابن عباس رضي الله عنه رواية کرده اند که پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۴۰

فرمود **يَكُونُ قَوْمٌ فِي آخِرِ الزَّمَانِ يَخْضِبُونَ بِهَذَا السَّوَادِ كَحَوَاصِلِ الْحَمَامِ لَا يَرِيحُونَ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ.**» (سنن ابی داود) «یعنی: در آخر الزمان گروهی خواهند آمد که با رنگ سیاه موهایشان را رنگ می نمایند؛ این گروه بوی بهشت به مشامشان نخواهد رسید».

۶۹- مردانی که آرزوی دیدار پیامبر را میکنند اگر چه به نابودی

مال و اولاد شان گردد: رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «يَكُونُ فِي أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَتَمَنَّى أَحَدُهُمْ لَوْ رَأَى نَبِيَّ اللَّهِ وَمَالَهُ». (صحیح الجامع ۸۱۵۳). «یعنی: میباشند در امت من اقوامی که آرزو میکنند یکی ایشان که مرا ببینند (اگر چه به نابودی) مال و اولاد شان گردد».

۷۰- زمانه ای که مردم در دین زحمات زیادی به خرج

میدهند: «قال النبي صلى الله عليه وسلم: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ الصَّابِرُ فِيهِمْ عَلَى دِينِهِ كَالْقَابِضِ عَلَى الْجَمْرِ». (ترمذی) «یعنی: انس مالک رضی الله عنه میگوید: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: زمانی بر مردم فرا میرسد که کسی که بر دینش صبر و استقامت نماید، همانند شخصی است که احگر آتش در دست گرفته است».

۷۱- خارج شدن از مدینه بخاطر فقر و تگندستی: (صحیح

مسلم ۷۸۲).

۷۲- تحقق یافتن خواب مسلمان: (رواه الشيخان).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۴۱

۷۳- **عدم اتفاق لشکر های مسلمانان:** رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: « سَيَصِيرُ الْأَمْرُ إِلَى أَنْ تَكُونُوا جُنُودًا جُنْدَةً جُنْدٌ بِالشَّامِ وَجُنْدٌ بِالْيَمَنِ وَجُنْدٌ بِالْعِرَاقِ ». قَالَ ابْنُ حَوَالَةَ خِرُّ لِي يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ أَدْرَكْتُ ذَلِكَ. فَقَالَ « عَلَيْكَ بِالشَّامِ فَإِنَّهَا خَيْرُهُ اللَّهُ مِنْ أَرْضِهِ يَجْتَنِي إِلَيْهَا خَيْرَتَهُ مِنْ عِبَادِهِ فَأَمَّا إِنْ أَبَيْتُمْ فَعَلَيْكُمْ بِيَمَنِكُمْ وَاسْفُؤا مِنْ عُذْرِكُمْ فَإِنَّ اللَّهَ تَوَكَّلْ لِي بِالشَّامِ وَأَهْلِهِ ». (سنن ابی داود). «یعنی: امر سرزمین محول میشود به اینکه باشید شما لشکر های مختلف (متفق نباشید) و شما میشوید لشکری به شام و یمن و عراق ، و لازم باشد برای تو سرزمین شام (سوریه) زیرا زمین شام زمینی است که الله آنرا انتخاب نموده است و جمع میشود به سوی آن زمین (شام) بهترین بندگان الله (و اگر نمی توانید به سوی آن بروید) پس به یمن بروید و از آب حوض خود بخورید و الله دوستی نموده است به شام و اهل آن».

۷۴- **زمانه ای که پادشاهان و امراء نماز را تأخیر میکنند:** رسول الله

صلی الله علیه وسلم میفرماید: «سَيَكُونُ عَلَيْكُمْ أَمْرَاءٌ يُؤَخِّرُونَ الصَّلَاةَ عَنْ مَوَاقِيتِهَا وَيُجَدِّثُونَ الْبَدْعَ». (صحيح الجامع ۳۶۶۴). «یعنی: زود است که بالای شما حاکمانی بی آیند که نماز را تأخیر میکنند و در (دین) بدعات را ایجاد میکنند».

۷۵- **خلافت نمودن ۱۲ فرد از قریش:** رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: لا يزال هذا الأمر عزيزا إلى اثني عشر خليفة [صحيح مسلم ج ۲

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۴۲

ص ۱۱۹]. و در روایت ابوداود آمده: کلهم تجتمع علیهم الامة. [سنن ابی داود ج ۳ ص ۸۰۷]. یعنی: اسلام همیشه عزیز و غالب میباشد تا اینکه ابن دوازده خلیفه بر آن خلافت کنند. علامه ابن قیم رحمه الله می گوید: واما الخلفاء اثنا عشر فقد قال جماعة منهم أبو حاتم بن حبان وغيره إن آخرهم عمر بن عبد العزيز فذكروا الخلفاء الأربعة ثم معاوية ثم يزيد ثم ابنه معاوية بن يزيد ثم مروان بن الحکم ثم عبد الله ابنه ثم الوليد بن عبد الملك ثم سليمان بن عبد الملك ثم عمر بن عبد العزيز وكانت وفاته على رأس المائة وهي القرن الفضل الذي هو خير القرون وكان الدين في هذا القرن في غاية العزة ثم وقع ما وقع [حاشية ابن القيم على سنن أبي داود ۲۴۴]. یعنی: وهرچه خلفای اسلام دوازده اند که گروهی از محدثین فرموده اند: آخرین آن عمر بن العزیز بوده واول آن: ابوبکر ۲- عمر فاروق ۳- عثمان بن عفان ۴- علی بن ابی طالب ۵- معاویه ۶- امیر المؤمنین یزید ۷- معاویه بن یزید ۸- مروان بن الحکم ۹- عبدالمملک بن مروان ۱۰- ولید بن عبدالمملک ۱۱- سلیمان بن عبدالمملک ۱۲- عمر بن عبدالعزیز که در سنه ۱۰۰ وفات شد وزمانه اینها بهترین زمانه که دین در آنها سر بلند و غالب بود.

۷۶- زمانه ای که پولیس ها صبح میکنند در غضب الله و شام

مینمایند در غضب الله: رسول الله صلی الله علیه وسلم

میفرماید: «سیکون فی آخر الزمان شرطة یغدون فی غضب الله ویروحون فی

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۴۳

سخط الله». (رواه احمد). «یعنی: قریب است که در آخر زمان پولیس‌هایی بیایند که صبح میکنند در غضب الله و بیگانه میکنند در قهر الله.».

۷۷- ظهور ۳۰ پیامبر دروغین: که اولین بار مسیلمه کذاب ادعای نبوت نمود

و از آن جمله خارج شدن سی دجال که همگی ادعای نبوت می‌کنند همانگونه که در حدیث ابوهریره روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُبْعَثَ دَجَالُونَ كَذَّابُونَ قَرِيبًا مِنْ ثَلَاثِينَ كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ رَسُولُ اللَّهِ» بخاری (۳۶۰۹). «قیامت بر پا نمی‌شود مگر اینکه دجالهای کذابی حدود سی نفر که همه آنان ادعای نبوت می‌کنند، ظاهر شوند» و در سنن ابوداود و ترمذی از ثوبان روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «وَإِنَّهُ سَيَكُونُ فِي أُمَّتِي كَذَّابُونَ ثَلَاثُونَ كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ نَبِيٌّ وَأَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ لَا نَبِيَّ بَعْدِي» سنن ابی داود (۴۲۵۲) «همانا در امت من سی نفر مدعی نبوت دروغین ظاهر می‌شوند و هر یک از آنان گمان می‌کند پیامبر خدا است در حالی که من خاتم انبیاء هستم و پیامبری بعد از من نخواهد آمد».

۷۸- فخر نمودن در قصرها: در حدیث جبریل مشهور است که مسلم آن

را در فصل اول از این باب آورده که می‌فرماید: «قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ قَالَ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَتِهَا قَالَ أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةُ رَبَّتَهَا وَأَنْ تَرَى الْحَفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ»

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۴۴

مسلم (۸) . «گفت مرا از روز قیامت خبر ده، فرمود: پرسیده شده (در این مسأله) دانتر از سؤال کننده نیست، آن مرد گفت: پس مرا از نشانه های قیامت باخبر ساز، فرمود: آنکه کنیز آقایش را بزاید، و آنکه پا و تن برهنگان بینوا، و چوپان گوسفندان را ببینی که به برافراشتن کاخ (و زیاده روی در ساختمان) پردازند.» .

۷۹- **دور شدن خشوع در نماز :** زمانه ای می آید که مردم در نماز خشوع

نمی داشته باشند و عده ای را مبینی که در نماز باکالای خود بازی میکنند و عده ای را مبینی که دست های خود را حرکت میدهند و یا روی خود را مسح میکنند و یا آستین خویش را بلند مینمایند و غیره.. رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «أول شیء یرفع من هذه الامة الخشوع ، حتی لا تری فیهم خاشعا». (رواه ابن حبان).. «یعنی: اولین چیزی که از این امت برداشته میشود خشوع است ، حتی تا اینکه در بین ایشان خاشع را پیدا نمیتوانی».

۸۰- **فراگیری علم نزد غیر اهل آن (غیر متخصص علم):** رسول الله

صلی الله علیه وسلم میفرماید: «إن من اشرط الساعة أن یلتمس العلم عند الاصاغر». (رواه الطبرانی) . «یکی از علائم و نشانه های قیامت اینست که که فراگرفته شود علم نزد پسران خورد سن».

۸۱- **از بین رفتن علم دین:** «قال النبی صلی الله علیه وسلم : إنَّ مِنْ أَشْرَاطِ

السَّاعَةِ أَنْ يُرْفَعَ الْعِلْمُ، وَيَثْبُتَ الْجُهْلُ، وَيُشْرَبَ الْحُمْرُ، وَيُظَهَّرَ الرَّزِيُّ . متفق

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۴۵

علیه». رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: همانا برداشته شدن علم از میان مردم و شایع شدن جهل و نادانی و مشروبخواری و آشکار شدن زنا و فحشا؛ از نشانه های قیامت است.

۸۲- **ظهور جهل به دین:** (متفق علیه).

۸۳- **ظهور حسد و بغیالی در پرداخت حقوق:** رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «یتقارب الزمان ویقبض العلم وتظهر الفتن ویلقى الشح». (رواه مسلم). «یعنی: زمانه نزدیک میگردد و علم ازین میروند و فتنه ها ظاهر میگرددند و در (دل ها) حسد و حقد و کینه انداخته میشود».

۸۴- **زمانه ای که امانت ها ازین میروند:** و کسی را امین پیدا نمی کنی.

۸۵- **زمین عرب کشتزار ها و باغ ها میگردد:**

۸۶- **زمانه ای که کسی در نگهداری شتر و جوار کردن خانه نیت نیک نمی داشته باشند.**

۸۷- **زمانه ای که زنا را حلال میدانند:** و قتیکه بگویی فلان عمل زنا است می گویند فقط یکبار آنرا انجام میدهیم و یا اینکه اندک است این عمل.

۸۸- **زمانه ای که نوشیدن شراب درین مردم عام میگردد:** و در نوشیدن آن پروا نمی کنند و انواع شراب ها را بنام آب سیراب کننده میخورند.

۸۹- **زمانه ای که شنیدن موسیقی را حلال میدانند:** و آنرا غذای روح میدانند رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «لیکونن فی امتی أقوام

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۴۶

يستحلون الحر والحرير والمعازف» (رواه البخاری) «یعنی: زود است در امت من اقوامی بیایند که حلال می‌شمارند زنا ، پوشیدن ابریشم و موسیقی را».

۹۰- **زمانه ای که مردم راه میروند به کبر:** در راه طوری میروند که تمام

روی زمین را این شخص طعام دهد و دیگران را کوچک فکر میکنند موتر را سوار میشوند و بر افراد پیاده رو احترام نمی کنند.

۹۱- **ظهور چاقی (فربه ای):** رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده

است: «بهترین قرن ، زمانه ای من است و بعد از آن زمانه ای صحابه. و پس فرمود: بعد از آن زمانه ای می آید که مردم آن شهادت میدهند ولی کسی از آنها طلب شهادت نمی کند ، خیانت میکنند ولی آمین شمرده نمی شوند ، نذر میکنند ولی برنذر خویش وفا نمیکنند ، و درین ایشان چاقی و فربه ای زیاد میشود». (صحیح البخاری ۶۸۲۸).

۹۲- **ظهور مرگ ناگهانی:** زمانه ای می آید که مرگ ناگهانی بیشتر میگردد

چنانکه در حدیث آمده است: «وَأَنْ يَظْهَرَ مَوْتُ الْفَجْأَةِ» (الصحيحه ۲۲۹۳) «یعنی: و از (علامات قیامت) ظاهر شدن مرگ ناگهانی است».

۹۳- **زیاد شدن زنا ها:** مانند اینکه تمام عالم به این امراض گرفتار اند و به

هر وسیله که شده زنا میکنند مانند دیدن زنان نامحرم در تلویزیون ها و اینترنت. چنانکه در حدیث صحیح وارد شده است که: «وَأَنْ يَكْثُرَ الزَّنا» (صحیح البخاری ۷۱۲) «یعنی: و از (علامات قیامت) که زنا ها زیاد میشود».

۹۴- ضایع کردن امانت: وعن حذيفة قال : حدثنا رسول الله صلى الله عليه وسلم حديثين رأيت أحدهما وأنا أنتظر الآخر : حدثنا : " إن الأمانة نزلت في جذر قلوب الرجال ثم علموا من القرآن ثم علموا من السنة " . وحدثنا عن رفعها قال : " ينام الرجل النومة فتقبض الأمانة من قلبه أثرها مثل أثر الوكت ثم ينام النومة فتقبض فيبقى أثرها مثل أثر الجمل كحجر دحرجته على رجلك فنفظ فتراه منتبرا وليس فيه شيء ويصبح الناس يتبايعون ولا يكاد أحد يؤدي الأمانة فيقال : إن في بني فلان رجلا أميناً ويقال للرجل : ما أعقله وما أظرفه وما أجلدته وما في قلبه مثقال حبة من خردل من إيمان " . (متفق عليه) «يعنى: رسول الله صلى الله عليه وسلم برای ما دو حدیث را بیان فرمود: که یکی آن واقع شد و آنرا دیدم و دومی را انتظار می برم که مصداق آن نیز وقوع یابد ، رسول الله صلى الله عليه وسلم خبر میداد که امانت و ایمان در جذر دلهای مردم فرود آمده است که سپس از قرآن مجید دانستند و پس از سنت رسول الله صلى الله عليه وسلم و به ما خبر داد از برداشتن امانت و ایمان و نقصان پذیرفتن آن و فرمود: یک مرد خواب میکند و امانت از دل وی گرفته میشود و از آن صرف اثری مثل نقطه برخلاف رنگ آنچه که چنانچه نقطه ای سیاه در رنگ سفید باقی می ماند و سپس بار دیگر به خواب میرود و بار دیگر غافل میگردد پس حصه ای از امانت و یا تأثیر آن که در دل آن مانده است گرفته میشود و اثری جز مانند آبله باقی نمی ماند. مانند اینکه اخگری را برپایت

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۴۸

بنهی و آنرا ابله کند که در ظاهر بالا بر آمده باشد لیکن داخل آن خالی میباشد چون مردم بامداد برمیخیزند و حسب معمول بخرید و فروخت میپردازند لیکن هیچ کس امانت را ادا نمی کند تا اینکه گفته میشود در فلان قریه یک مرد أمين و حق گذار است و او را میستایند و میگویند چقدر هوشیار و عاقل است چقدر زیرک و خوش زبان است و چقدر چست و چالاک است در حالیکه در دل او به اندازه ای دانه خردل ایمان و صفات حمیده نمی باشد».

۹۵- **زیاد شدن زلزله ها:** وعن أبي هريرة قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " إذا اتخذ الفيء دولا والأمانة مغنما والزكاة مغرما وتعلم لغير الدين وأطاع الرجل امرأته وعق أمه وأدنى صديقه وأقصى أباه وظهرت الأصوات في المساجد وساد القبيلة فاسقهم وكان زعيم القوم أرذلهم وأكرم الرجل مخافه شره وظهرت القينات والمعازف وشربت الخمر ولعن آخر هذه الأمة أولها فارتقبوا عند ذلك ريحا حمراء وزلزلة وخسفا ومسحا وقذفا وآيات تتابع كنظام قطع سلكه فتتابع " . (رواه الترمذي).

«از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود:

- وقتی که مال غنیمت را اغنیاء و دولت‌مندان تصرف کنند و بین خود تقسیم کرده به عموم غازیان حصه ندهند!
- و امانت را غنیمت پنداشته در آن خیانت ورزند!
- و زکات دادن را غرامت و تاوان دادن پندارند!

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۴۹

- وعلم دین را نیاموزند(غیر علم دین را بیاموزند).
 - و مرد همسر خود را اطاعت و فرمانبرداری کند و مادر خود را نافرمانی کرده و برنجاند!
 - و دوست خود را به خود نزدیک گرداند و پدر خود را دور داند!
 - و در مساجد صداها بلند گردد!
 - و فاسق یک قبیله ملک و بزرگ آن قوم گردد!
 - و رزبل ترین قوم رئیس و کفیل آنها گردد!
 - و مرد از جهت ترس و بدی او گرامی داشته و عزت کرده شود!
 - و زنان سراینده و رقاصه !
 - و همچنان آلات سرود و موسیقی ظاهر و رائج گردد!
 - و شراب ها و مسکرات نوشیده شود!
 - و پشینان این امت پشینان امت را نفرین گویند!
- پس در آن وقت انتظار برید باد سرخ را و زلزله را و مسخ شدن و سنگ افتادن از آسمان را و نشانه هایی قیامت را که پی در پی آیند همچو سلسله جواهر که رشته ای آن گسسته باشد و جواهر آن پی در پی بیفتد.
- امام ابن قیم رحمه الله در شرح این حدیث میفرماید: «و تیکه ربا(سود) و موسیقی در جامعه ای منتشر شد ؛ پس هلاکت آن شهر را اعلان کن».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۵۰

و نیز از رسول الله صلی الله علیه و سلم روایت شده است که: « لیکونن فی هذه الأمة خسف وقذف ومسخ وذلك إذا شربوا الخمر واتخذوا القينات وضربوا بالمعازف » (السلسلة الصحيحة ۲۲۰۳) شیخ البانی حدیث را صحیح دانسته است.

یعنی: در این امت خسف (فرورفتن در زمین و زلزله) و سنگباران و مسخ (تغییر چهره انسان به حیوان) رخ خواهد داد و آن هنگامی خواهد بود که مردم:

- مشروب بنوشند!
- زنان خواننده برای شان بخوانند!
- و بر آلات موسیقی بنوازند.

۹۴- نافرمانی از مادران: در حدیث جبریل مشهور است که مسلم آن را

در فصل اول از این باب آورده که می فرماید: « قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ السَّاعَةِ قَالَ مَا الْمَسْئُورُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَتِهَا قَالَ أَنْ تَلِدَ الْأُمَةُ رَيْتَهَا وَأَنْ تَرَى الْحَفَاءَ الْعُرَاءَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوُلُونَ فِي الْبُنْيَانِ » مسلم (۸) . « یعنی: گفت مرا از روز قیامت خبر ده، فرمود: پرسیده شده (در این

مسئله) دانایتر از سؤال کننده نیست، آن مرد گفت: پس مرا از نشانه های قیامت باخبر ساز، فرمود: آنکه کنیز آقایش را بزاید، و آنکه پا و تن برهنگان بینوا، و چوپان گوسفندان را ببینی که به برافراشتن کاخ (و زیاده روی در

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۵۱

ساختمان) پردازند.» (یعنی: معامله کند شخص با مادرش همانند معامله سید بر غلامش).

۹۵- گرفتن محراب در مساجد:

دراکثریت مساجد محراب ها دیده میشود حتی مساجد بزرگ. رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «أن من أشرط الساعة أن تتخذ المذابح فی المساجد- ای المحاریب-» (رواه ابن ابی شیبہ) یعنی: یکی از علائم قیامت اینست که گرفته شود در مساجد محراب». الحمد لله سالهای قبل در مورد بدعت بودن محراب دلائل زیادی جمع نمودم و خدمت همه ای عزیزان تقلیم نمودم اگرچه شیخ أبو عبیدالله متوکل فک الله اسره درین مورد مداخلت نمودند ولیکن ان شاء الله درینجا حق طرف من بود.

۹۶- رفع شهوت مرد با مرد و رفع شهوت زن با زن:

مانند زمانه ای امروزی که مردان شهوت خود را با مردان رفع میکنند مسلمانان آنرا بنام لواط میشناسند و کفار آنرا بنام همجنسگرایی مینامند حتی تا اینکه کسی پیدا نمیشود که مرد زن را به نکاح بگیرد مانند (یکی از شهرهای امریکا که مردان زنان را به ازدواج نمی گیرند و همجنسگرایی میکنند).

۹۷- زمانه ای که بر اطفال و پسران رحم کرده نمیشود:

یا آنرا لت کوب مینمایند و یا اینکه آنرا تعلیم درست نمی دهند (ابن المفلح در کتاب الاداب الشرعیة می گوید: قال الاثرم: سئل أبو عبیدالله عن ضرب المعلم الصبیان ، فقال: علی قدر ذنوبهم ، ویتوقی بجهده الضرب ، وإن کان صغیرا لا

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۵۲

یعقل فلا یضربه) یعنی: اطفال بر اندازه ای گناه شان زده شوند و نباید آنها را به سختی مورد لت کوب قرار داد ، و در صورتیکه کوچک باشد که نمیداند زندگی خود را پس زدن آن مناسب نیست و آنرا نزند.

۹۸- زمانه ای که کوچکان (اطفال) بر بزرگ سالان احترام

نمی کنند: از پهلوی کهن سالان میگذرند بر آنان سلام نمیدهند در مجالس نسبت به آنها پرحرفی میکنند واز آنها جلو میروند.

۹۹- زمانه ای که معروف ترک میشود :

اما هیچ کسی پیدا نمیشود که بگوید چرا معروف (کار نیک) ترک شده است.

۱۰۰- زمانه ای که شخص علم دین را بخاطر دینار

و درهم فرا میگیرد: به خصوص مردم این زمانه که می گویند: پسر

برو ملا شو چون نان ملا سرسنگ است ، و همه دنبال علم را گرفته اند هدف شان بدست آوردن دنیا است.

۱۰۱- کم شدن باران:

۱۰۲- زمانه ای که پسر سبب قهر و غصه ای پدر و مادر

گردد: به خصوص این زمانه که حتی نسل بندی میکنند و جنین را سقط می نمایند.

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۵۳

۱۰۳- زمانه ای که نماز را در وقت آن ادا نمی کنند:

بله امروز همان روزی است که بر کارهای خویش اهمیت میدهند ولی بر وقت و زمان نماز اهمیت قائل نیستند.

۱۰۴- زمانه ای که مناره های مساجد را بلند میسازند:

ولیکن در آن نماز نمی خوانند ، برمسجد و مناره ای آن افتخار می کنند ولیکن درجماعت نماز نمیروند.

۱۰۵- زمانه ای که مردم خانه های پخته میسازند: زمانه

ای که خانه ها پخته است اما قلب ها خام و مرده! درزمانه های سابق خانه های کهنه و ویرانه وجود داشت اما قلب های محکم و قلب های پر از صفا و صمیمیت وجود داشت.

۱۰۶- زمانه ای که مردم از شهوات وهوی وهوس

پیروی میکنند: دقیقا دراین زمانه قرار داریم که دین را براساس هوی وهوس خویش پیروی میکنند و اگر ازقرآن وحديث بگویی ترا القاب مختلف میدهند.

۱۰۷- زمانه ای که سود وربا عام میگردد: سود وربا درهمه

کشور های اسلامی رائج است وهیچ کسی بر ان اندکی اعتراض نمی کنند به خصوص بانک هایی که وجود دارد سراسر سودی میباشد که عوام وعلماء درآن گرفتار اند.

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۵۴

۱۰۸- **زمانه ای که دین را در مقابل دنیا میفروشند:**

مثل عصر ما که در بدل دالر فتوی های میدهند که سبب ریختن خون هزاران فرد دیگر میگردد و بخاطر پول حلال را حرام! و حرام را حلال می کنند.

۱۰۹- **زمانه ای که مردم پول دار پیش بقیه مردم**

باعزت میباشد: جهت بدست آوردن پول برآن چاپلوسی میکنند و شیطنت میکنند.

۱۱۰- **زمانه ای که دروغ گفتن زیاد میشود:** مردم بر دروغ

گفتن عادت میکنند و در دروغ گفتند هیچ باکی ندارند و شیطان انواع و وسائل دروغ گفتن را برای شان مهیا میکند مانند اینکه درموبائل دروغ های بی حد می گویند.

۱۱۱- **زمانه ای که بازارها زیاد میگردد:** عصر ما هیچ قریه

ای نیست که درآن بازار وجود نداشته باشد و درآن بازار انواع خیانت ها و دروغ ها وجود دارد.

۱۱۲- **زیاد شدن تهمت ها:** سبحان الله! گویا پیامبر اسلام اخبار

از غیب داده شده بود که مردم در مورد مسلمان خوب فتوا دهد ، اگر از جهاد و مجاهدین دفاع کنی ترا لقب خارجی میدهند و اگر دفاع جهاد کنی ترا خوارج مینامند ، اگر از توحید ورد شرک حرفی بزنی ترا وهابی و بنحدی میگویند ، اگر از سنت محمد رسول الله حرفی به زبان بیاوری ترا تفرقه افکن

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۵۵

میگویند و اگر از آزادی سازی سرزمین های اسلامی حرفی به لب بیاری ترا تروریست و افراطی لقب میدهند!! سبحان الله به راستی که اهل زیغ همیشه تهمت و تحقیر میکنند موحدین را.

۱۱۳- **زمانه ای که امراء و پادشاهان ظالم و فاسق زیاد**

میشوند: حتی امراء یکه در سرزمین پیامبر صلی الله علیه و سلم با دشمنان دیرینه ای مسلمانان میرقصند ، نماز را نشسته میخوانند و با ترامب ایستاده رقص میکنند.

۱۱۴- **وزیران درگتو زیاد میشوند:**

۱۱۵- **آمینان خائن میشوند:**

۱۱۶- **پولیس ها ظالم میگردند:** هزاران جنایت پیشه را رها

میکند ولی مسلمانان دین دوست را روانه های زندان مینمایند.

۱۱۷- **زمانه ای که قاریان فاسق میگردند:** قرآن را میفروشند

و در بدل پول قرائت میکند و جای قران میخوانند که در آنجا نان دهند و حتی بخاطر خوش آوازی مسابقه های پولی انجام میدهند .

۱۱۸- **زمانه ای که مردم پوست گوسفند را میپوشند:** نه

بخاطر خنک! بلکه بخاطر وکبر وریا.

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۵۶

۱۱۹- **قلب های مردم از لاش حیوان کرده پلید**

ترمیشود: به سبب اینکه در آن قلبها حسد ، غرور ، کبر ، ریا وغیره میباشد.

۱۲۰- **زمانه ای که قرآن را بر دیوار ها می نویسند:**

ولی بر آن عمل نمی کنند ، قرآن را در بهترین لوحه ها مینویسند و در بهترین کاغذ آنرا به چاپ میرسانند ولیکن از آن اوامر و نواهی خویش را نمی گیرند.

۱۲۱- **زمانه ای که جاهلان بر منابر مینشینند:** زمانه ای که

منبر های مساجد را جاهلان و بی خردان می گیرند و بر ان اقوالی می گویند مخالف قرآن و حدیث.

۱۲۲- **مزین شدن مساجد:** زمانه ای که مساجد رنگ و روغن

میشود بهترین و قیمیت ترین فرش دنیا در آن آورده میشود اما در آن عبادت کننده ای وجود نمی داشته باشد.

۱۲۳- **زیاد شدن منابر:** هر مسجد را جامع میسازند و هر قوم بر قوم

دیگری بخاطر داشتن مسجد جامع افتخار می ورزند و منابر را زیاد میکنند.

۱۲۴- **از بین رفتن وسخت شدن قلبها:** قلبهایی که مانند سنگ

میشوند در آن محبت الله و رسول الله و مومنان وجود نمیداشته باشد.

۱۲۵- **زمانه ای که حدود الله تطبیق نمیشود:** زمانه ای که

حدود الله را تطبیق نمی نمایند ، دزد دزدی میکند آنرا زندانی میکنند زمانیکه

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۵۷

از زندان آزاد شد چندین خانه ای دیگر را دزدی میکند ، قاتل قتل میکند وزندانی میشود بعد ازاینکه از زندان رها شد چندین فرد دیگری را قتل مینماید.

۱۲۶- **صله رحمی با بیگانگان:**

۱۲۷- **زیاد شدن اولاد ها از زنا:** زنا میکنند وحکومت اسلامی نیست که حدود را تطبیق کند پس زنا عام میشود واطفال زنا درجامعه منتشر میگرددند.

۱۲۸- **آمر شدن زنان:** زمانه ای که زنان آمر مردان میگرددند وخیلی از زنها شوهران خویش را به قتل میرسانند وامروز زنان در دفاتر میروند وشوهران خویش را بخاطر حفاظت اولاد ها درخانه نگهداری میکنند.

۱۲۹- **حقیر شمردن خون مسلمان:** زمانه ای که خون مسلمان ارزش ندارد! از خون ها بحر ها میشود ولیکن باکی نمیکند! عمری نیست که بخاطر ریختن یک خون ناحق ، چندین فرد را بکشد.. خون مسلمان مثل خون مرغ ارزش ندارد.

۱۳۰- **زیاد شدن قحطی و کم شدن میوه ها:** زمانه ای که مردم چنان بد میشوند که حتی بالای درختان نیز تأثیر میکند ومیوه ها در گرفتن آن تغییر می آورند وسال به سال میوه اندک شمرده میشود.

۱۳۱- **زیاد شدن بغاوت و ظلم:** زمانه ای که دنیا پر از ظلم

میگردد و همه افراد بر آنچه که در دست دارند بر زیر دستان خویش ظلم میکنند و این ظلم و ظالمان تازمانی ادامه دارند که امام مهدی ظهور کند پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «لَا تَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى يَمْلِكَ الْعَرَبُ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يُوَاطِيهِ اسْمُهُ اسْمِي وَاسْمُ أَبِيهِ اسْمُ أَبِي يَمَلُؤُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مِلْتُمْ ظُلْمًا وَجَوْرًا» سنن ابی داود ۴ / ۳۰۶ (۴۲۸۲). «دنیا به پایان نمی‌رسد تا اینکه مردی از اهل بیت که هم اسم من و اسم پدرش هم اسم پدر من است حکومت عرب را بدست گیرد و زمین را همانگونه که پر از ظلم و ستم شده پر از عدل و داد می‌کند.»

دلائل این همه علامات (یکه قبلا ذکر گردید): عَنْ عُنِّي السَّعْدِيِّ،

قَالَ عُنِّي: خَرَجْتُ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ حَتَّى قَدِمْتُ الْكُوفَةَ، فَإِذَا بِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ بَيْنَ ظَهْرَائِي أَهْلِي الْكُوفَةَ، فَسَأَلْتُ عَنْهُ فَأُرْشِدْتُ إِلَيْهِ، فَإِذَا هُوَ فِي مَسْجِدِ الْأَعْظَمِ، فَأَتَيْتُهُ فَقُلْتُ: أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ، إِنِّي جِئْتُ أَضْرِبُ إِلَيْكَ أَقْتَبِسُ مِنْكَ عِلْمًا، لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَنْفَعَنَا بِهِ بَعْدَكَ، فَقَالَ لِي: يَمُنُّ الرَّجُلُ؟ فَقُلْتُ: رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْبَصْرَةِ، فَقَالَ: يَمُنُّ؟ قُلْتُ: مِنْ هَذَا الْحَيِّ مِنْ بَنِي سَعْدٍ، فَقَالَ لِي: يَا سَعْدِيُّ، لِأَحَدَثَنَّ فِيكُمْ بِحَدِيثِ سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَتَاهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى قَوْمٍ كَثِيرَةٍ أَمْوَالُهُمْ، كَثِيرٌ شَوْكَتُهُمْ، تُصِيبُ مِنْهُمْ مَالًا ذَرِيرًا، أَوْ قَالَ:

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۵۹

كثيراً، فَقَالَ: مَنْ هُمْ؟ فَقَالَ: هُمْ هَذَا الْحَيُّ مِنْ بَنِي سَعْدٍ مِنْ أَهْلِ الرِّمَالِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَإِنَّ بَنِي سَعْدٍ عِنْدَ اللَّهِ ذُو حِطِّ عَظِيمٍ. سَأَلَ يَا سَعْدِي، فَقُلْتُ: أبا عَبْدِ الرَّحْمَنِ، هَلْ لِلسَّاعَةِ مِنْ عِلْمٍ تُعْرَفُ بِهِ السَّاعَةُ؟ وَكَانَ مُتَكَبِّراً فَاسْتَوَى جَالِساً، فَقَالَ: يَا سَعْدِي، سَأَلْتَنِي عَمَّا سَأَلْتَ عَنْهُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلْ لِلسَّاعَةِ مِنْ عِلْمٍ تُعْرَفُ بِهِ السَّاعَةُ؟ فَقَالَ لِي: يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ لِلسَّاعَةِ أَعْلَاماً، وَإِنَّ لِلسَّاعَةِ أَشْرَاطاً، أَلَا وَإِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ يَكُونَ الْوَلَدُ غَيْظاً، وَأَنْ يَكُونَ الْمَطَرُ قَيْظاً، وَأَنْ تَفِيضَ الْأَشْرَارُ قَيْضاً، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ يُصَدَّقَ الْكَاذِبُ، وَأَنْ يُكذَّبَ الصَّادِقُ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ يُؤْتَمَنَ الْخَائِنُ، وَأَنْ يُخَوَّنَ الْأَمِينُ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ تَوَاصَلَ الْأَطْبَاقُ، وَأَنْ تَقَاطَعَ الْأَرْحَامُ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ يَسُودَ كُلُّ قَبِيلَةٍ مُنَافِقُوهَا، وَكُلُّ سُوقٍ فُجَّارُهَا، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ تُزْحَرْفَ الْمَسَاجِدُ، وَأَنْ تُخْرَبَ الْقُلُوبُ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ يَكُونَ الْمُؤْمِنُ فِي الْقَبِيلَةِ أَذَلَّ مِنَ النَّقْدِ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ يَكْتَفِيَ الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ وَالنِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ تَكْتَفِيَ الْمَسَاجِدُ وَأَنْ تَعْلُو الْمَنَابِرُ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ يُعَمَّرَ خَرَابُ الدُّنْيَا، وَيُخْرَبَ عِمْرَانُهَا، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۰

السَّاعَةِ وَأَشْرَاطُهَا أَنْ تَظْهَرَ الْمَعَارِيفُ، وَتُشْرَبَ الْخُمُورُ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا شُرْبُ الْخُمُورِ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا الشُّرْبُ وَالْعَمَّازُونَ وَالْمَّازُونَ، يَا ابْنَ مَسْعُودٍ، إِنَّ مِنْ أَعْلَامِ السَّاعَةِ وَأَشْرَاطِهَا أَنْ يَكْثَرَ أَوْلَادُ الرَّبِيِّ، قُلْتُ: أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ، وَهُمْ مُسْلِمُونَ؟ قَالَ: نَعَمْ، قُلْتُ: أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ، وَالْقُرْآنُ بَيْنَ ظَهْرَانِيهِمْ؟ قَالَ: نَعَمْ، قُلْتُ: أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ، وَأَيُّ ذَلِكَ؟ قَالَ: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يُطَلِّقُ الرَّجُلُ الْمَرْأَةَ، ثُمَّ يَجْحَدُ طَلَاقَهَا فَيُقِيمُ عَلَى فَرْجِهَا، فَهَمَّا زَانِيَانِ مَا أَقَامَا. (رواه الطبرانی).

۱۳۲- **ملک شدن غلامان و کنیزان:** زمانه ای که کنیزان و غلامان

سرداران و رهبران قوم میشوند ، و اینچنین غلامان و کنیزان در شام به وقوع پیوست.

۱۳۳- **زمانه ای که مردان نیک تنها در بیت المقدس**

و اطراف آن یافت میشوند: وعن أبي امامة قال: قال رسول الله

صلى الله عليه وسلم «لاتزال طائفة من أمتي على الدين ظاهرين لعدوهم قاهرين لا يضرهم من جابههم إلا ما أصابهم من لأواء حتى يأتيهم أمر الله وهم كذلك». قال: يا رسول الله ، وأين هم؟ قال: «بیت المقدس و أکناف بیت المقدس». (رواه فی الجمع ۷/۳۲۷) «یعنی: همیشه میباشد گروهی از امت من برحق به دفاع از دین ، که غالب میباشند در مقابل دشمن های شان ، درحالیکه مسلط میباشند و برایشان ضرر وارد نمی کنند کسانیکه با آنان مقابله

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۱

میکند..... ابوامامه پرسید ای رسول الله! اینها کجا میباشند؟ فرمود: به بیت المقدس و اطراف بیت المقدس».

۱۳۴ - **فتح ایران:** و این علامه در زمان عمر رضی الله عنه رخ داد که

در عصر خلافت وی ایران فتح گردید «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: لتفتحن عصابة من المسلمین کنز آل کسری الذی فی الابيض» (رواه مسلم) «یعنی: زود است که فتح کنند گروهی از مسلمانان خزانه ای آل کسری را آنکه در ابیض قرار دارد».

۱۳۵ - **انکار از سنت پیامبر:** زمانه ای که مردم از سنت رسول الله

صلی الله علیه وسلم انکار میکنند و متأسفانه امروز با چنین افراد خبیث روبرو هستیم که نام خویش را گذاشته اند «قرآنیون» که درحقیقت مخالف قرآن هستند که درقدم نخست قرآن را قبول نمی کنند و بعدا حدیث نبی علیه السلام را. افراد «قرآنیون» مانند «قدریه» اند که آنها نیز تقدیر را انکار مینمایند. «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: یوشک أن یقع الرجل متکئا علی أریکته ، یحدث بحديث من حدیثی ، فیقول: بیننا و بینکم کتاب الله ، فما وجدنا فیہ من حلال استحللناه وما وجدنا فیہ من حرام حرماه». (مشکاة) «یعنی: قریب است که بنشینند شخص بر جایی خود درحالی تکیه کنان ، که روایت میکند سخنی از سخنان من ، سپس میگوید:

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۲

بین من و شما کتاب الله قرار دارد! پس آنچه که در قرآن حلال یافتیم آنرا حلال میشماریم و آنچه در قرآن حرام یافتیم آنرا حرام میشماریم.

۱۳۶- بلند شدن بیش از حد صداها: زمانه ای که مردان

صدای شان بیش از حد بلند میشود و بر دین فائده ای نمی رساند «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: تکثر الصواعق عند اقتراب الساعة ، حتی یأتی الرجل القوم ، فیقول: من صعق قبلکم الغداة؟ فیقول: صعق فلان وفلان» (مسند احمد) «یعنی: صداها در نزدیک قیامت زیاد میشود ، تا آنکه فردی بر قوم می آید و می گوید: چه کسی صبح صدا زد؟ گفته میشود: فلان شخص وفلان شخص».

۱۳۷- زمانه ای که مردان از زنان اطاعت میکنند: وجه

عجب اینکه زنان رئیس های جمهور ، والیان ، ولسوالان و وکیلان مردم شوند «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: هلکت الرجال إذا أطاعت النساء ، هلکت الرجال إذا أطاعت النساء. ثلاثا» (رواه الطبرانی) «یعنی: رسول الله صلی الله علیه وسلم سه بار تکرار فرمود که: هلاک شد مردانی که از زنان اطاعت فرمانبرداری نمایند».

۱۳۸- انجام دادن حيله ها: زمانه ای که در هر امر شرعی از

حيله ها و مکر و فریب کار میگیرند مانند: حيله اسقاط بر مرده ها... «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: لاترتکبوا ما ارتکتبوا یهود ، فتستحلوا محارم

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۳

الله بأذنی الحیل» (اخرجه ابن بطه). «یعنی: شما مرتکب نشوید آن چیزی را که یهود مرتکب شدند! باز (اگر مرتکب شوید) حلال می‌شمارید حرام‌های الله را به اندک‌ترین حيله و فریب».

۱۳۹- **ظاهر شدن زینت‌ها:** زمانه‌ای که هم‌وغم مردم آرایش

وزینت می‌باشد و مردان بدون آرایش بیرون نمی‌شوند و زنان آرایشگاه‌ها را باز می‌کنند.

۱۴۰- **اختلاف دو برادر بخاطر دنیا:** زمانه‌ای که دو برادر

بخاطر مال و متاع دنیا با همدیگر اختلاف می‌کنند، و حتی اینکه همدیگر را به قتل می‌رسانند.. در ولایت کاپیساء دو برادر که صحنه‌ای فوتبال مسی ورونالدو را تماشا می‌کردند بعد از اینکه مسی گول میزند برادر، برادر خویشتن را که طرف مسی می‌باشد به قتل می‌رسانند..

۱۴۱- **اختلاف علماء:** زمانه‌ای که علماء بین خود در اندک‌ترین

مسائل اختلاف می‌کنند و تفاوت اختلاف‌شان با علمای سلف این است که علمای سلف اختلاف‌شان بنا بر دلائل موجوده می‌باشد و اختلاف این علماء بر اساس هوی و هوس. در جامعه‌ای قرار داریم که بخاطر حيله‌ای اسقاط فتوی قتل همدیگر را می‌دهند. «وعن میمنونة رضی الله عنها قالت: قال نبی الله صلی الله علیه وسلم لنا ذات یوم: ما أنتم إذا مرج الدین، وسفک الدماء، فظهرت الزینة، و اختلف الإخوان و حرق البيت العتیق» (اخرجه الطبرانی)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۴

«یعنی: رسول الله صلی الله علیه وسلم در یکی از روزها فرمود: چه حال میداشته باشید وقتی که دین ضعیف شود و خون ها ریخته شود و زینت ها ظاهر گردد ، اختلاف بین برادران پیدا شود و سوختانده شود بیت العتیق».

۱۴۲- **ظاهر شدن رهبران و امراء که سنت های پیامبر**

رامیمیرانند و بدعت را زنده میکنند: دقیقاً مانند عصر ما! زمانه ای که سنت های رسول الله صلی الله علیه وسلم را افراط گرایی میدانند و بدعت ها و خرافات را اعمال نیک پدران دانسته و آنرا پیروی میکنند! علمای اهل سنت را روان ای زندان مینمایند و علمای اهل بدعت را منصب و چوکی میدهند. «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: سیلی امور کم بعدی رجال یطفئون السنن و یعملون بالبدعة» (اخرجه احمد) «یعنی: زود است که محول کرده شود امور تان بعد از من به مردانی که سنت های پیامبر را نابود میکنند و عمل میکنند بر بدعت».

۱۴۳- **ظهور اقوامی که قرآن را مثل شیر می نوشند:**

زمانه ای که جامعه پر از قاریان و حافظان است اما همگی قرآن را بخاطر دنیا حفظ کرده اند و چنان در مسابقات قرائت میکنند که مردم در تعجب می افتند اما در اخیر از سامعین پول تقاضا میکنند. «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: سیخرج أقوام من أمتی یشربون القرآن کشرهم اللبن» (اخرجه

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۵

الطبرانی) «یعنی: زود است اقوامی بیایند از امت من که قرآن را مثل شیر می نوشند».

۱۴۴- **ظهور دروغ:** زمانه ای که دروغ گفتن مد شده است و بدون

دروغ زندگی نمیتوانند و هیچ حرف شان بدون دروغ نیست. «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: لاتقوم الساعة حتی يظهر الفحش ، ویکثر الکذب ، وتقارب الاسواق ، ویتقارب الزمان ، ویکثر الهرج» (رواه المجمع) «یعنی: قیامت قائم نمیشود تا آنکه ظاهر گردد فحشا(ودشنام دادن) و دروغ گفتن زیاد گردد ، وبازار ها نزدیک گردند ، وزمانه باهم نزدیک شود.. وقتل و قتال زیاد شود».

۱۴۵- **زمین پر از ظلم و جور میشود:** زمانه ای که در روی

زمین عادلان را اندک یافت میکنی وزمین پر از ظلم و جور میشود» (رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: لاتقوم الساعة حتی تمتلئ الارض ظلما) «مشکاة» «یعنی: قیامت قائم نمیشود تا آنکه زمین پر از ظلم و جور نشود».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۶

۲: بعضی از علائم کوچک قیامت که تا هنوز رخ نداده اند:

قبلا علاماتی را که خدمت تان تقدیم نمودم ، علاماتی بودند که رخ دادند و در این بخش علاماتی را تقدیم تان میدارم که تا حالا رخ نداده اند.

۱- خوشهال نشدن به غنیمت و تقسیم میراث: زمانه ای که مردم بر

گرفتن غنیمت و تقسیم میراث خوش نمی شوند. «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: لا تقوم الساعة حتی لا یقسم میراث ولا یفرح بغنیمه». (رواه مسلم). «یعنی: قیامت قائم نمیشود تا اینکه میراث تقسیم نگردد و انسان خوشهال نشود به تقسیم غنیمت». و در روایتی در مشکاة آمده است که قیامت قائم نمیشود تا اینکه به تقسیم میراث و غنیمت خوشهال نشوند.

۲- زمانه ای که باران میبارد ولیکن زمین چیزی را نمی

رویاند: «أبوهریره می گوید: رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: نیست سالی که در آن بارش نبارد ، ولیکن سالی است که باران میبارد و میبارد (زیاد میبارد) اما زمین چیزی را نمی رویاند». (رواه مسلم)

۳- خیانت روم: زمانه ای که رومی ها با مسلمانان صلح میکنند و بعد از

صلح خیانت میکنند و مسلمانی بلند میشود و صلیب را میشکند اینجاست جنگ علیه روم شروع میگردد (مشکاة کتاب الفتن).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۷

۴ - **از بین رفتن ریسپان و اصل اسلام:** زمانه ای که نقض میشود

اسلام حلقه ، حلقه ، اولین چیزی که نقض میشود حکم است و آخرین چیزی که نقض میشود نماز است. (رواه احمد).

۵ - **یک مرد سرپرستی پنجاه زن را به عهده میگیرد:** عن أنس

قال : سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : " إن من أشراط الساعة أن يرفع العلم ويكثر الجهل ويكثر الزنا ويكثر شرب الخمر ويقل الرجال وتكثر النساء حتى يكون لخمسين امرأة القيم الواحد " . وفي رواية : " يقل العلم ويظهر الجهل " . متفق عليه «يعنى: انس رضی الله عنه می گوید که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: یکی از علائم قیامت اینست که علم از بین رود و جهل زیاد گردد و زنا و شراب نوشی زیاد شود و مردان اندک گردند و زنان زیاد شوند حتی اینکه سرپرستی پنجاه زن را یک مرد به عهده میگیرد.

۶ - **ظاهر شدن زنا به شکل علنی:** در علامات صغری قیامت خوانندم

که زنا عام میشود اما به شکل علنی نه! ولیکن زمانی می آید که زنا در بازارها عام میشوند و حتی در ملاءعام پیش روی همه زنا صورت میگیرد-البته در کشورهای اروپایی چنین عمل انجام میشود- «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: لا تفتنى هذه الامة حتى يقوم الرجل الى المرأة فيفتشها في الطريق.. فيكون خيارهم يومئذ من يقول: لو واريناها وراء هذا الحائط» (روه ابویعلی «یعنی: این امت فانی نمیشود تا آنکه مرد برخیزد بر زنا وزنی را در راه

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۸

زنا نماید(وبهترین) شخص آن زمان کسی است که بگوید: اگر این عمل تان را پشت دیوار مخفی نمایم(خوب میشود).».

۷- زمانه ای که نماز فرض صبح چهار رکعت میشود: زمانه ای

که مردم به عیوض دو رکعت نماز فرض ، چهار رکعت نماز فرض ادا میکنند.»رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: یوشک أحدکم أن یصلی الفجر أربعاً«(رواه مسلم) «یعنی: نزدیک است که یکی از شما نماز صبح را چهار رکعت ادا نماید». و شاید براساس جهل مردم بر دین باشد که چنین عمل میکنند.

۸- زمانه ای قبضه ای قمچین با انسان حرف میزند:

۹- زمانه ای که با شخص بند چبلی آن حرف میزند:

۱۰- زمانه ای که درندگان با شخص حرف میزند:

۱۱- زمانه ای که با شخص ران آن از احوال اهل و عیال وی

حرف میزند: «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: والذی نفسی بیده ، لاتقوم الساعة حتی تکلم السباع الانس وحتى یکلم الرجل عذبة سوطه وشراک نعله ویخبره فخذہ بما یحدث من أهله بعده»(رواه احمد)«یعنی: سوگند به آن ذاتی که نفس من بدست بلاکیف او است که قیامت قائم نمیشود مگر تا اینکه حرف میزند درندگان با انسان ها و حرف میزند

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۶۹

شخصی با قبضه ای قمچین خود وبا بند چپلی .. وخبر میدهد برای شخص ران آن به آنچه اهل وعیال آن بعد از وی انجام داده است».

۱۲- شخص صدقه میدهد اما قبول کننده ای آن پیدا

نمیشود: زمانه ای که شخص میخواهد صدقه بدهد اما صدقه گیرنده را پیدا نخواهد کرد... «رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: تصدقوا فسیأتی علی الناس زمان یمشی الرجل بصدقته فلا یجد من یقبلها» (رواه البخاری) «یعنی: صدقه دهید زیرا زمانی می آید بر مردم که شخص میرود تا صدقه دهد پس کسی را نیابد که آنرا قبول نماید».

۱۳- خلافت به منهج نبوت خواهد آمد:

به منهج پیامبر گرامی صلی الله علیه وسلم خواهد آمد. «قَالَ حَدِيثُهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَكُونُ النَّبُوءُ فِيكُمْ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةٌ عَلَى مِنْهَاجِ النَّبُوءِ فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَرْفَعَهَا ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا عَاصًا فَيَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكُونَ ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةٌ عَلَى مِنْهَاجِ النَّبُوءِ» (رواه احمد) «یعنی: میباشد نبوت تا زمانیکه الله بخوهد.. تا زمانیکه الله آنرا بگیرد.. سپس خلافت به منهج نبوت می آید آنچه که خواست الله باشد سپس الله خلافت را از روی زمین میگیرد.. تا اخیر حدیث...».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۲۰

۱۴- **بند شدن دریای فرات از کوه طلا:** «رسول الله صلی الله علیه

وسلم میفرماید: یوشک الفرات أن یحسر عن کنز» (مشکاة) «یعنی: قریب

است که فرات که بند شود از خزانه» و در روایتی آمده است از طلا..

و همچنین چندین علامه ای است که تاهنوز رخ نداده است.

تعداد علامات کوچک قیامت:

قابل یاد آوری است کتاب «الرحلة» بهترین کتابی است که در علامات قیامت نوشته شده است ، و در این کتاب علامات صغری قیامت به دو بخش تقسیم گردیده است:

در بخش اول تمام احادیث صحیح را ذکر نموده است که من آنرا برای شما اینجا خلاصه نمودم.

و در بخش دوم تمام احادیث ضعیف را پیرامون علامات کوچک قیامت ذکر کرده است و من آنرا مهم ندانستم چونکه احادیث ضعیف به اتفاق ائمه اهل علم مردود است و آن علامات کوچک که توسط احادیث صحیح بود اینجا تقلیم تان نمودم الحمد لله.

علامات بزرگ (کبری) قیامت:

شیخ مصطفی مراد در کتاب زیبایی خود «رحلة الخلود» مینویسد: اکثر محققین اهل علم بر این باورند که علامتهای بزرگ قیامت این ده تا می باشند (که بعدا تفصیلا باذن الله بیان خواهد شد) و این سه و آنچه در حدیث حذیفه بن اسید ذکر شده جدا از روی دادن خسوف هستند و اینکه اینها از علامتهای قیامت هستند شکی نیست همانگونه که نص حدیث بر واقع شدن آن قبل از نشانه دهم دلالت دارد و این مقدمه ای برای آن است و برای این گفته در روایت دیگری، حدیث حذیفه بن اسید گواه است و مسلم همچنین آن را روایت کرده و در آن خسوف را در ذکر بر غیر آن از علامتها بیان داشته آنجا که پیامبر می فرماید: «إِنَّ السَّاعَةَ لَا تَكُونُ حَتَّى تَكُونَ عَشْرُ آيَاتٍ خَسْفٌ بِالْمَشْرِقِ وَخَسْفٌ بِالْمَغْرِبِ وَخَسْفٌ فِي جَزِيرَةِ الْعَرَبِ وَالذُّخَانُ وَالذَّجَالُ». مسلم (۲۹۰۱). «قیامت برپا نمی شود تا ده نشانه می آید: خسوف در مشرق، خسوف در مغرب و خسوف در جزیره العرب، دخان، دجال و...» سپس بقیه نشانه ها را ذکر کرده است. قرطبی می گوید: (فأول الآيات على ما في هذه الرواية الخسوفات الثلاثة وقد وقع بعضها في زمن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذكره ابن وهب . . .) «از اولین نشانه ها در این روایت خسوف سه گانه است که بعضی از آن در زمان پیامبر صلی الله علیه وسلم که ابن وهب ذکر کرده واقع شده است».

وقابل یاد آوری است که علامات بزرگ قیامت بی دری واقع میشوند(مشکاة).

علامت اول: خروج مهدی:

اولین علامه ای بزرگ قیامت خروج امام مهدی است. دکتر مصطفی مراد می گوید: خروج امام مهدی درحقیقت حلقه ای وصل است بین علامات کوچک و علامات بزرگ قیامت.

صفات امام مهدی:

رسول الله صلی الله علیه وسلم در احادیث صحیحی از او چنین بیان داشته است که: او مردی از اهل بیت است و در حالیکه زمین پر از ظلم و ستم است از عدل و داد پر می نماید. اسمش موافق اسم پیامبر صلی الله علیه وسلم و اسم پدرش موافق اسم پدر پیامبر صلی الله علیه وسلم است. ابوداود و ترمذی از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت می کنند که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «لَا تَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى يَمْلِكَ الْعَرَبَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يُوَاطِئُ اسْمَهُ اسْمِي وَاسْمُ أَبِيهِ اسْمُ أَبِي يَمَلُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا» سنن ابی داود ۴ / ۳۰۶ (۴۲۸۲)

«دنیای به پایان نمی رسد تا اینکه مردی از اهل بیتم که هم اسم من و اسم پدرش هم اسم پدر من است حکومت عرب را بدست گیرد و زمین را همانگونه که پر از ظلم و ستم شده پر از عدل و داد می کند.»

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۷۴

ابن کثیر می گوید: «در زمان او میوه‌ها و محصولات زراعتی زیاد می‌شوند. و همچنین مال وافر، سلطان قاهر، دین استوار، دشمن ذلیل و خیر و برکت در ایام او مداوم می‌گردد» (النهاية / الفتن و الملاحم (۳۱/۱) .

علامه محمد صالح ابن عثیمین در مورد سوالی (آیا احادیثی که در باره ی خروج مهدی وارد شده اند صحیح هستند یا خیر؟) چنین می فرماید :

"احادیث وارد شده در مورد مهدی به چهار نوع تقسیم می شوند :

- قسم اول: احادیث دروغ .
- قسم دوم: احادیث ضعیف .
- قسم سوم: احادیث حسن که بدلیل اینکه طرق روایت آنها زیاد است به مرتبه صحت رسیده اند یعنی (صحیح لغیره) می باشند .

و برخی از علما گفته اند که در میان آن احادیث حسن، احادیثی وجود دارند که صحیح لذاته (که مرتبه بالاتر از صحیح لغیره است) می باشد و این قسم چهارم را تشکیل می دهند.

* حدیث ابن مسعود- رضی الله عنه - که مرفوع است می فرماید: " لو لم یبق من الدنيا إلا یوم لطول الله ذلک الیوم ، حتی یبعث فیہ رجلاً منی أو من أهل بیتی ، یواطئ اسمہ اسمی ، واسم أبیہ اسم أبی ، یملا الأرض قسطاً وعدلاً کما ملئت ظلماً وجوراً." (أبو داود (۲/۲۰۷) ، وترمذی ، وأحمد ، وطبرانی در الکبیر والصغیر ، وأبو نعیم در " الحلیة " ، وخطیب بغدادی در " تاریخ بغداد " از طریق

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۷۵

زر بن حبیش از ابن مسعود . و ترمذی می گوید: " حسن صحیح " و ذهبی : " صحیح " و ابن ماجه (۵۱۷/۲) از علقمة از ابن مسعود و سند آن حسن است) یعنی: (اگر از عمر دنیا جز روزی نماند الله آن را آن اندازه طولانی می گرداند که در آن مردی از نسل من یا از نسل اهل بیت من در آن قیام کند اسمش موافق اسم من و اسم پدرش موافق اسم پدرم می باشد. زمین را پر از عدل و داد می کند همانگونه که پر از ظلم و ستم بود)

حدیث دیگری که از ابو سعید خدری به دو طریق روایت شده که اولی را ترمذی و ابن ماجه و حاکم و احمد استخراج کرده اند و ترمذی آن را حسن می داند و حاکم آن را به شرط مسلم صحیح می داند و ذهبی نیز با او موافق است و واقعیت نیز همانگونه است که فرموده اند، طریق دیگری را ابوداود و حاکم که آن را صحیح می دانند، استخراج کرده اند و سند آن حسن است. (شیخ البانی رحمه الله در مجلة المتمدن الاسلامیة «۶۴۲/۲۲-۶۴۶»)

صدیق خان در الاذاعه می گوید: احادیث در مورد مهدی به طرق مختلف قطعاً بسیار زیاد است که آن را به حد تواتر رسانده است در سننها و مسندها و معجمها موجود است و ابن خلدون سخن را در آن بسیار طولانی کرده است .

پس صدیق خان می گوید: احادیث مهدی بعضی صحیح و بعضی از آنها ضعیف می باشند و در طول زمان جریان آن بین عموم اهل اسلام مشهور شده است. و آن این که حتماً در آخر زمان مردی از اهل بیت نبی ظهور می کند

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۷۶

که مؤید دین خواهد بود. عدل را حاکم و مسلمانان وی را اطاعت خواهند کرد و بر تمام ممالک اسلامی تسلط خواهد یافت و اسم آن مهدی است. و همزمان با او خروج دجال و شرط‌های برپایی قیامت همانگونه که در صحیح آمده روی خواهد داد و عیسی بعد از آن نازل می‌شود و دجال را به قتل می‌رساند و در نماز به مهدی اقتدا مینماید احادیث دجال و عیسی نیز همچنین در حد تواتر میباشد و انکار آن جایز نیست، قاضی علامه شوکانی - رحمه الله - نیز آن را بیان داشته است چنانکه در توضیح احادیث متواتر در مورد مهدی و دجال و مسیح آورده و می‌گوید: احادیث وارده در مورد مهدی که امکان اطلاع از آن باشد به پنجاه حدیث می‌رسد که در آن احادیث صحیح، حسن و ضعیف قابل جبران موجود است و بدون شک در حد تواتر می‌باشد و هیچ شبهه‌ای در آن نیست و بر اساس تمام اصطلاحات وارده در اصول وصف تواتر بر چیزهایی که خیلی در مرتبه پایین تر از آن وجود دارد صادق می‌باشد. و آثار رسیده از اصحاب در مورد مهدی نیز بسیار صریح و زیادند و در مرتبه مرفوع بودن قرار دارند چون مجالی برای اجتهاد در آنها نیست. (شیخ البانی رحمه الله در مجله المتحدن الاسلامیه «۶۴۲/۲۲-۶۴۶»).

* از ابوسعید خدری روایت شده است پیامبر الله -صلی الله علیه وسلم- فرمودند: «يُخْرَجُ فِي آخِرِ أُمَّتِي الْمَهْدِيُّ، يَسْقِيهِ اللهُ الْغَيْثَ وَتَخْرُجُ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا وَيُعْطَى الْمَالَ صَحَاحاً وَتَكْثُرُ الْمَاشِيَةُ، وَتَعْظُمُ الْأُمَّةُ، يَعِيشُ سَبْعاً أَوْ ثَمَانِيّاً» (یعنی: حججاً)

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۷۷

«مستدرک حاکم» (۴/۵۵۷ - ۵۵۸) حاکم می گوید: این حدیث صحیح الإسناد است و شیخین آنرا روایت نکرده‌اند. ذهبی نیز موافق اوست. و آلبانی آنرا تصحیح کرده است «سلسلة الأحادیث الصحيحة» (م ۲ / ص ۳۳۶) (حدیث ۷۱۱).

در پایان عمر امت مهدی ظهور می‌کند، خدا به او باران فراوان و زمین حاصل خیز می‌بخشد. ثروت زیاد می‌شود. حیوانات اهلی افزایش می‌یابند و امت اسلامی بزرگ می‌گردد. او هفت یا هشت سال بعد از ظهور زندگی می‌کند)

* ابوسعید خدری می‌گوید پیامبر الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «أبشرکم بالمهدی یبعث علی اختلاف من الناس و زلازل، فیملأ الأرض قسطاً و عدلاً كما ملئت جوراً و ظلماً یرضی عنه ساکن السماء و ساکن الأرض یقسم المال صحاحاً».

(شما را به مهدی مژده می‌دهم در زمانی که مردم با هم اختلاف دارند و زلزله‌های زیادی روی می‌دهد مهدی مبعوث می‌شود. او زمین را به جای ظلم و ستم پر از عدل و داد می‌کند. ساکنان آسمان و زمین از (عملکرد) او راضی هستند و اموال را بطور درست و عادلانه بین مردم تقسیم می‌کند).

مردی گفت معنی صحاحاً چیست؟ پیامبر فرمودند: «تقسیم عادلانه» در ادامه می‌فرماید: «الله غنی و بی‌نیازی را در جامعه پدید می‌آورد و عدل و مساوات او همه را در برمی‌گیرد. تا جایی که ندادهنده ندا می‌دهد چه کسی نیاز مالی دارد

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۷۸

جز یک نفر هیچ کس جواب نمی دهد. او می گوید به طرف انباردار برو و به او بگو مهدی به تو دستور داده است به من مال عطا کنی .

انباردار به او می گوید: هرچه مال می خواهی بردار وقتی مال را برداشت و به منزل برد با خود می گوید من حریصترین و آزمندترین فرد امت محمد - صلی الله علیه وسلم - بودم. آیا فضل و احسان آنان مرا کفایت نکرد .

راوی می گوید: مال را بر می دارد و به جای خود بازمی گرداند اما آنرا از او دریافت نمی کنند و می گویند ما چیزی را بخشیدم دوباره پس نمی گیریم. ابن روند ۷، ۸ و یا ۹ سال ادامه دارد و بعد حیات رو به سختی و تلخی می رود یا خیر و خوشی از زندگی قطع می گردد» («مسند امام احمد» (۳/۳۷ - با منتخب کنز) هیشمی می گوید: ترمذی و دیگران از جمله ابویعلی با اختصار زیاد آنرا روایت کرده اند و امام احمد در چند سند آنرا نقل نموده است که رجال هر دو موثوق به هستند. «مجمع الزوائد» (۷/۳۱۳ - ۳۱۴) و «عقیده أهل السنة والاثار فی المهدی المنتظر» (ص ۱۷۷) .

این روایت دلالت می کند بر اینکه بعد از مهدی شر و فتنه بزرگی رخ می دهد .
۳- از علی - رضی الله عنه - روایت شده است گفت: پیامبر الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «المهدی منا أهل البيت يصلحه الله فی لیلته» («مسند احمد» (۲/۵۸) (حدیث ۶۴۵) تحقیق احمد شاکر می گوید اسناد حدیث صحیح است.
و «سنن ابن ماجه» (۲/۱۳۶۷)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۷۹

آلبانی حدیث را تصحیح کرده است «صحيح جامع الصغير» (۲۲/۶) (حدیث
(۶۶۱۱)

«مهدی از اهل بیت است خداوند او را در یک شب اصلاح می کند». ابن کثیر
می گوید: یعنی: توبه او را می پذیرد، توفیق و رشدش می دهد و به او الهام می کند.
(«النهاية في الفتن و الملاحم» (۲۹/۱) تحقیق د. طه زینی).

شازوم: ظهور مسیح دجال:

و او مردی از فرزندان آدم است که در آخرالزمان خارج می شود و به وسیله او بسیاری از مردم دچار فتنه می گردند. خداوند بر دست او بعضی از اعمال خارق العاده را جاری می سازد. ادعای خدایی می کند باطل او بر مؤمن اثر ندارد و داخل تمام شهرها جز مکه و مدینه می شود و با او آتش و بهشت است. آتش او بهشت، و بهشت او آتش است. احادیث صحیح بر خروج او دلالت دارند. از آن جمله حدیث عبدالله بن عمرو بن عاص است که مسلم در صحیحش از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت می کند که می فرماید: «يَخْرُجُ الدَّجَالُ فِي أُمَّتِي فَيَمُكُّتُ أَرْبَعِينَ لَا أَدْرِي أَرْبَعِينَ يَوْمًا أَوْ أَرْبَعِينَ شَهْرًا أَوْ أَرْبَعِينَ عَامًا فَيَبْعَثُ اللَّهُ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ كَأَنَّهُ عُرْوَةٌ بِنُ مَسْعُودٍ فَيَطْلُبُهُ فَيُهْلِكُهُ» مسلم (۲۹۴۰).

«دجال در امت من خارج می شود و در زمین چهل می ماند نمی داند چهل روز یا چهل ماه، یا چهل سال پس خداوند عیسی بن مریم را می فرستد که او مانند عروه بن مسعود است او را می خوانند و به هلاکت می رسانند». و در صحیحین از عبدالله بن عمر روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم در میان مردم بلند شد و خداوند را بر آنچه شایسته او بود حمد و ثنا گفت سپس دجال را ذکر نمود و فرمود: «إِنِّي أَنْذِرْكُمْوَهُ وَمَا مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا قَدْ أَنْذَرَهُ قَوْمَهُ لَقَدْ أَنْذَرَهُ نُوحٌ قَوْمَهُ وَلَكِنْ سَأَقُولُ لَكُمْ فِيهِ قَوْلًا لَمْ يَقُلْهُ نَبِيٌّ لِقَوْمِهِ تَعْلَمُونَ أَنَّهُ أَعْوَرٌ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِأَعْوَرَ» بخاری (۳۰۵۷)، و صحیح مسلم (۱۶۹)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۸۱

«من شما را از او بر حذر می دارم. و هیچ پیامبری نیامده مگر اینکه قوم اش را از او برحذر داشته است. از آن جمله، نوح نیز قوم اش را برحذر داشته است. اما من درباره او سخنی می گویم که هیچ پیامبری برای قومش نگفته است. دجال، یک چشم و احوال است. ولی خداوند، چنین نیست».

ویژگی ها و علامات دجال:

رسول الله صلی الله علیه وسلم در احادیث مختلف علامات دجال را مفصلاً بیان کرده است تا مؤمنان با آن آشنائی کامل پیدا کنند.

وبرخی از آن علائم:

دجال ادعای ربوبیت می کند و جهت ترویج باطل های خود اعمال خارق العاده را انجام می دهد، حتی شخصی که نزد او می آید گمان می کند جریان دجال بر وی پنهان نمی شود و باطل او تأثیری ندارد. اما وقتی اعمال خارق العاده او را می بیند، تسلیم می شود و از او پیروی می کند. در سنن ابی داود با سند صحیح از عمران بن حصین روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: (مَنْ سَمِعَ بِالْجَّالِ، فَلَيْناً مِنْهُ، فَوَاللَّهِ إِنْ الرَّجُلَ لِيَأْتِيَهُ وَهُوَ يَحْسِبُ أَنَّهُ مُؤْمِنٌ، فَيَتَّبِعُهُ، مِمَّا يَبْعَثُ بِهِ مِنَ الشَّبَهَاتِ، أَوْ لَمَّا يَبْعَثُ بِهِ مِنَ الشَّبَهَاتِ) جامع الاصول (۱۰/۳۵۶) شماره (۷۸۴۶).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۸۲

(هرکس درباره دجال می شنود باید از وی دوری کند. به خدا سوگند، انسان مسلمان پیش او می آید و می پندارد که مسلمان است. ولی وقتی نزد او می آید از شبهات القا شده او پیروی می کند).

هرکس با دقت دجال را مورد مطالعه قرار دهد، قطعاً می داند که دجال باطل است و صفات ربوبیت در آن تحقق نیافته اند. هرچند توسط او کارهای خلاف عادت صورت می گیرد، چون دجال بشر و ناتوان است. می خورد، می نوشد، می خوابد و نیاز به بول و غائط دارد. هرکس چنین حالتی داشته باشد، چگونه می تواند اله، معبود و رب کائنات باشد. حال آنکه او نیازمند به کائنات است!!

با این وجود رسول الله صلی الله علیه وسلم بسیاری از علامت و ویژگی های آن را برای ما بیان فرموده است تا مسلمانی که دجال در زمان آنها ظهور می کند، او را شناخته و در دام فریب او گرفتار نشود.

ویژگی های برجسته دجال : رسول الله صلی الله علیه وسلم به گونه ای دجال را معرفی کرده است که حال و کیفیت و صفات و قیافه ای او روشن شده است. در صحیح بخاری از عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم دجال را در خواب دید و او را چنین توصیف فرمود: مردی تنومند و سرخ رنگ است، موهای سرش پیچیده و از یک چشم نابینا است. چشم کور او بطرف بیرون برجسته و مانند دانه انگوری است که روی آب می باشد. از لحاظ

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۸۳

سیما و صورت و قیافه تشابه زیادی به ابن قطن خزاعی دارد. صحیح البخاری، کتاب الفتن. فتح الباری: (۹۰/۱۳).

از عباده بن صامت روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: (إني حدثتكم عن الدجال حتى خشيت أن لا تعقلوا، أن مسيح الدجال رجل قصير أفحج جعد أعور مطموس العينونه أعور العين، ليست بناتئة ولا حجرا، واعلموا أن الله عز وجل ليس بأعور، وأنكم لن تروا ربكم حتى تموتوا)

(من درباره دجال برای شما صحبت کردم تا اینکه احتمال دادم متوجه نشده‌اید. اینک به شما می‌گویم که مسیح دجال مرد کوتاه قدی است. موهای پیچیده دارد. یک چشم است و چشم او بی نور است. بی ابرو است، برجسته نیست. اگر دچار مشکل شدید، بدانید که پروردگار شما یک چشم نیست و تنها در قیامت قادر به دیدن او خواهید بود). صحیح الجامع الصغیر: (۳۱۸/۲) شماره: (۲۴۵۵).

یک چشم داشتن دجال: رسول الله صلی الله علیه وسلم بر توصیف دو چشم دجال خیلی تأکید فرموده است، چون هر چند بتواند از سایر صفات و ویژگی‌هایش خود را رها سازد، هرگز نمی‌تواند چشم‌هایش را پنهان کند. چشم‌ها در معرض دید عموم قرار می‌گیرند. هرکس آنها را می‌بیند و ویژگی‌های چشم آشکار و پنهان شدنی نیستند. احادیث گذشته اشاراتی پیرامون معیوب بودن چشم‌های دجال داشتند. در برخی روایات آمده است که چشم اعور (کور) دجال چشم راست است و در بعضی روایات چشم اعور چشم چپ معرفی شده است. اعور

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۸۴

بودن چشم راست بیشتر معروف است، چون احادیثش متفق علیه هستند. رسول الله صلی الله علیه وسلم چشم اعور دجال را به چشم خاموش و بی خاصیت تشبیه کرده است. در حدیثی آمده که چشم راست او برجسته و قابل پنهان کردن نمی باشد. مانند نخاعه‌ای که روی دیوار صاف و گچ کاری شده بیفتد.

در صحیح مسلم از عبدالله بن عمر رضی الله عنه درباره دجال آمده است: (أَعْوَرُ الْعَيْنِ الْيُمْنَى كَأَنَّهَا عِنَبَةٌ طَافِيَةٌ) بخاری کتاب «الفتن» باب «دجال» فتح الباری (۱۳/۹۰). مسلم کتاب «الفتن» باب «ذکر دجال» (۴/۲۲۴۷).

(چشم راستش کور و مانند دانه انگوری است که روی آب شنا می کند) در حدیث ابی سعید: (و عینه الیمنی عوراء جاحظه لا تحفی کأنها نخاعه فی حائط مجصص، عینه الیسری کأنها کوکب دری)

امام نووی روایات متعارض را اینگونه توجیه نموده است: تمام روایاتی که حاکی از اعور بودن دو چشم دجال هستند، به درجه صحت رسیده‌اند. «عوراء» به معنی معیوب بودن چشم است، بنا بر این توصیف کردن چشم دجال به عور یعنی هر دو چشمش مشکل دارند. در بعضی روایات دیگر آمده است که چشم راست او کور است و در برخی روایات دیگر آمده است که چشم چپ او کور است. در بعضی روایات آمده است: «احداهما طافئه» با همزه به معنی فاقد دید. یعنی چشم او دید ندارد. و درباره چشم دیگر او آمده است: «الآخری طافیه» بدون همزه به معنی ظاهر و برجسته. پس دو چشم دجال بر اساس اظهارات امام نووی یک

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۸۵

فاقد نور و دید و دیگری هرچند کور نیست اما دارای اختلال و عیب است. در روایت مسلم آمده است: چشمی که فاقد نور و دید است، همان چشم مسموح است. روی آنرا جلدی کلفت پوشانده و توان دیدن را از آن گرفته است.

رسول الله صلی الله علیه وسلم چشم بینایش را اینگونه توصیف می فرماید: چشم او سبز و مانند شیشه به نظر می رسد. سلسله احادیث الصحیحة (۱۸۶۳).

میان دو چشم او کافر نوشته شده است : علامت دیگری نیز وجود دارد

که خداوند دجال را در پرتو آن معرفی نموده است. البته این علامت را تنها مؤمنان می دانند. یعنی آلهایی که فاقد بصیرت هستند، این علامت را نمی شناسند. منظور از این علامت جمله ای است که متن آن «ک، ف، ر» می باشد یا «کافر». در صحیح بخاری از حضرت انس رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه وسلم نقل شده است: (مَا بُعِثَ نَبِيٌّ إِلَّا أُنذِرَ أُمَّتَهُ الْأَعْوَرَ الْكَذَّابَ إِلَّا إِنَّهُ أَعْوَرٌ وَإِنَّ رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ وَإِنَّ بَيْنَ عَيْنَيْهِ مَكْتُوبٌ كَافِرٌ) بخاری کتاب «الفتن» باب «ذکر الدجال».

(هیچ پیامبری مبعوث نشده است مگر اینکه امتش را از اعور کذاب بر حذر داشته است. آگاه باشید که دجال اعور است و پروردگار شما اعور نیست و میان دو چشم او کلمه کافر نوشته شده است).

مشابه این حدیث، حدیثی است که امام بخاری آنرا نقل کرده است. بر اساس اظهارات امام نووی محققین بر این عقیده اند که این نوشته کاملاً معلوم و مشخص

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۸۶

است، از جمله علامتی می باشد که معرف کفر قطعی، کذب و باطل بودن او است. و خداوند آن را برای هر مؤمن چه با سواد یا بی سواد ظاهر می کند و از کسانی که قصد شقاوت و واقع شدن در فتنه او را داشته باشد، پنهان می دارد. قاضی عیاض اختلاف بزرگان را در این مورد نقل می کند و می گوید: گروهی گمان می کنند که نوشته ظاهری و حقیقی است و برخی هم بر این گمان هستند که مجاز است و برای تأکید دیدگاه خود به این حدیث استدلال می کنند که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: همه مؤمنان آنرا می خوانند با سواد باشند یا بی سواد، ولی این دیدگاه ضعیف است. شرح نووی بر مسلم (۶۰/۱۸).

دجال وارث ندارد: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است که: دجال عقیم (بی اولاد) است و فرزندی ندارد. شرح نووی بر مسلم (۲۲۴۲/۴).

دجال از کجا خارج می گردد؟!: دجال از سمت مشرق از خراسان واز میان یهودیان اصفهان خارج می شود سپس روی زمین سفر می کند و به همه شهرها جز مکه و مدینه وارد می شود. (چون ملائکه از آنها حراست می کنند).

در حدیث فاطمه بنت قیس پیامبر -صلی الله علیه وسلم- درباره دجال فرمود: «ألا إنه في بجر الشام أو بجر اليمن لا، بل من قبل المشرق ما هو من قبل المشرق ما هو (وَأوماً بیده إلى المشرق)» («صحیح مسلم» (۸۳/۱۸ - با شرح نووی).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۸۷

ابوبکر صدیق - رضی الله عنه - می گوید: پیامبر در حالی که برای ما حدیث می گفت فرمود: «الدجال يخرج من أرض بالمشرق يقال لها خراسان» («جامع الترمذی» باب ما جاء من این يخرج دجال؟ (۶/۴۹۵ - با شرح تحفة الاحوذی) .

یعنی: «دجال در سمت مشرق در جایی به نام خراسان ظاهر می شود».

حکم این حدیث: شیخ البانی می گوید: حدیث صحیح است «صحیح الجامع الصغیر» (۳/۱۵۰) (حدیث ۳۳۹۸)

انس - رضی الله عنه - که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمود: «يخرج الدجال من يهودية أصبهان، معه سبعون ألفاً من اليهود».

«دجال از یهودیهای اصفهان خارج می شود و هفتاد هزار نفر همراه او هستند».

ابن حجر می گوید: اما اینکه دجال از کجا می آید؟ قطعاً از سمت مشرق می آید» («فتح الباری» (۱۳/۹۱).

ابن کثیر می گوید: ابتدای ظهورش از اصفهان در محله یهودیها است («النهاية / الفتن و الملاحم» (۱/۱۲۸) تحقیق د. طه زینی).

علامت سوم: نزول عیسی از آسمان به زمین:

او در زمین به عدالت حکم می کند، صلیب را می شکند، خوک را می کشد و کار دجال را تمام می کند. همانگونه که نصوص از کتاب و سنت بر آن دلالت دارند. الله تعالی در کتابش می فرماید: {وَأِنَّهُ لَعَلَّمَ لِّلسَّاعَةِ } زحرف ۶۱. «و همانا آن، نشانه ای برای رستاخیز است». بیشتر مفسرین به این آیه بر نزول عیسی استدلال می کنند و این روایت از ابن عباس نقل شده است. امام احمد در مسندش از ابن عباس در تفسیر این آیه روایت می کند که می گوید: «هو خروج عیسی ابن مریم علیه السلام قبل یوم القیامة» المسند : ۱ / ۳۱۸ .

«آن خروج عیسی بن مریم؛ قبل از روز قیامت است». همانگونه که احادیث صحیح بر نزول عیسی؛ دلالت می کنند. در صحیحین از ابوهریره روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَيُوشِكَنَّ أَنْ يَنْزَلَ فِيكُمْ ابْنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَكَمًا عَادِلًا فَيَكْسِرَ الصَّلِيبَ وَيَقْتُلَ الْخَنزِيرَ وَيَضَعُ الْجَزِيَّةَ وَيَفِيضُ الْمَالَ حَتَّى لَا يَقْبَلَهُ أَحَدٌ وَحَتَّى تَكُونَ السَّجْدَةُ الْوَاحِدَةُ خَيْرًا مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا» بخاری (۲۲۲۲) ، و صحیح مسلم (۱۵۵)

«سوکند به ذاتی که جان من در دست اوست، بزودی عیسی بن مریم نزول خواهد کرد. او حاکم عادل خواهد بود، صلیب را خواهد شکست و خوک را از بین خواهد برد و جزیه را برمی دارد و (در زمان ایشان) ثروت و دارایی بحدی زیاد می شود که کسی حاضر به پذیرفتن مال، نخواهد شد».

چرا ظهور عیسی علیه السلام یکی از علائم قیامت است؟:

سوال: چرا یکی از علائم قیامت مختص به آمدن عیسی علیه السلام است؟ چرا

از بین پیامبران تنها عیسی علیه السلام انتخاب شد؟

جواب: علماء درین زمینه چندین جواب ارائه نمودند که در ذیل بحث خواهیم نمود

ان شاء الله:

بعضی از علماء گفته اند: حکمت از فرستادن عیسی بسوی دجال و از آسمان فرود آمدن اینست که ردی باشد بر مردم یهود زیرا آنها برین عقیده بودند که عیسی مرده است و آنها را به قتل رسانیده اند ، پس الله آنها را از آسمان پایین میکند تا دروغ های یهود برملا گردد. (فتح الباری/۶/۵۶۸).

بعضی از علماء می گویند: پایین شدن عیسی علیه السلام ردی است بر نصاری درین قول که آنها گفتند او خدا است یا پسر خدا است یا سوم خدا است ، پس بر این عقیده ای باطل شان الله او را میفرستد و او صلیب را می شکند و جذیه را بر مردم میگذارد و خنزیر را به قتل میرساند.

بعضی از علماء می گویند: این قدرت الله سبحانه و تعالی است که فردی را سالها و قرن ها از دید و چشم مردم پنهان گذاشته و یکبار آنها را برای مردم نشان دهد. (الرحلة ۵۳۹).

خلاصه ای از دیدگاه اهل سنت پیرامون امام مهدی ، دجال و ظهور عیسی علیه السلام:

در مورد مهدی، در آخرالزمان مردی از اهل بیت پیامبر خدا -صلی الله علیه وسلم- ظاهر می شود و باعث تقویت دین می گردد او هفت سال حکومت را بدست می گیرد و زمین را به جای ظلم و ستم پر از عدل و داد می کند در این مدت مردم به نعمتهای بی سابقه می رسند. زمین سرسبز و پربرکت و نزولات آسمانی فراوان می گردند. و مال و نعمت فراوانی در اختیار مردم قرار می گیرد.

ابن کثیر می گوید: «در زمان او میوه ها و محصولات زراعتی زیاد می شوند. و همچنین مال وافر، سلطان قاهر، دین استوار، دشمن ذلیل و خیر و برکت در ایام او مداوم می گردد» (النهاية / الفتن و الملاحم (۳۱/۱) تحقیق د. طه زینی)

مهدی اسم خود و پدرش مانند پیامبر خدا و پدر گرامیشان است پس او احمد یا محمد بن عبدالله و از نوادگان فاطمه و از فرزندان حسن بن علی خواهد بود.

در این زمینه ابن کثیر می گوید: او محمد بن عبدالله علوی، فاطمی و حسنی -رضی الله عنه- است (النهاية / الفتن و الملاحم (۲۹/۱)).

و درباره صفت چهره او گفته اند دارای پیشانی عریض و بینی کشیده و محدب است.

احادیث صحیحی دال بر ظهور مهدی وارد شده اند. برخی از آنها صراحتاً نام مهدی را می برند. و برخی دیگر تنها اوصاف او را ذکر می کنند.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹۱

۱- از ابوسعید خدری روایت شده است پیامبر خدا -صلی الله علیه وسلم- فرمودند:

«يُخْرِجُ فِي آخِرِ أُمَّتِي الْمَهْدِيَّ، يَسْقِيهِ اللَّهُ الْغَيْثَ وَيُخْرِجُ الْأَرْضَ نَبَاتَهَا وَيُعْطِي الْمَالَ صِحَاحاً وَتَكْثُرُ الْمَاشِيَةُ، وَتَعْظُمُ الْأُمَّةُ، يَعِيشُ سَبْعاً أَوْ ثَمَانِيّاً» (يعنى: حججاً) («مستدرک حاکم» (۴/۵۵۷ - ۵۵۸) حاکم می گوید: این حدیث صحیح الإسناد است و شیخین آنرا روایت نکرده‌اند. ذهبی نیز موافق اوست. و آلبانی آنرا تصحیح کرده است «سلسلة الأحاديث الصحيحة» (م ۲ / ص ۳۳۶) (حدیث ۷۱۱).

«در پایان عمر امت مهدی ظهور می کند، خدا به او باران فراوان و زمین حاصلخیز می بخشد. ثروت زیاد می شود. حیوانات اهلی افزایش می یابند و امت اسلامی بزرگ می گردد. او هفت یا هشت سال بعد از ظهور زندگی می کند».

۲- ابوسعید خدری می گوید پیامبر خدا -صلی الله علیه وسلم- فرمودند:

«أَبْشُرُكُمْ بِالْمَهْدِيِّ يَبْعَثُ عَلَىٰ اخْتِلَافِ مِنَ النَّاسِ وَ زَلْزَلٍ، فَيَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطاً وَعَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ جَوْراً وَ ظُلْماً يَرْضَىٰ عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَسَاكِنُ الْأَرْضِ يَقْسِمُ الْمَالَ صِحَاحاً».

«شما را به مهدی مژده می دهم در زمانی که مردم با هم اختلاف دارند و زلزله‌های زیادی روی می دهد مهدی مبعوث می شود. او زمین را به جای ظلم و ستم پر از عدل و داد می کند. ساکنان آسمان و زمین از (عملکرد) او راضی هستند و اموال

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹۲

را بطور درست و عادلانه بین مردم تقسیم می کند» مردی گفت معنی صحاحاً چیست؟ پیامبر فرمودند: «تقسیم عادلانه» در ادامه می فرماید: «خداوند غنی و بی نیازی را در جامعه پدید می آورد و عدل و مساوات او همه را در برمی گیرد. تا جایی که ندادهنده ندا می دهد چه کسی نیاز مالی دارد جز یک نفر هیچ کس جواب نمی دهد. او می گوید به طرف انباردار برو و به او بگو مهدی به تو دستور داده است به من مال عطا کنی.

انباردار به او می گوید: هرچه مال می خواهی بردار وقتی مال را برداشت و به منزل برد با خود می گوید من حریصترین و آزمندترین فرد امت محمد - صلی الله علیه وسلم - بودم. آیا فضل و احسان آنان مرا کفایت نکرد.

راوی می گوید: مال را بر می دارد و به جای خود بازمی گرداند اما آنرا از او دریافت نمی کنند و می گویند ما چیزی را بخشیدیم دوباره پس نمی گیریم. ابن روند ۷، ۸ و یا ۹ سال ادامه دارد و بعد حیات رو به سختی و تلخی می رود یا خیر و خوشی از زندگی قطع می گردد» («مسند امام احمد» (۳/۳۷ - با منتخب کنز) هیشمی می گوید: ترمذی و دیگران از جمله ابویعلی با اختصار زیاد آنرا روایت کرده اند و امام احمد در چند سند آنرا نقل نموده است که رجال هر دو موثوق به هستند. «مجمع الزوائد» (۷/۳۱۳ - ۳۱۴) و «عقیده اهل السنة والاثار فی المهدی المنتظر» (ص ۱۷۷) شیخ عبدالمحسن عباد.)

این روایت دلالت می کند بر اینکه بعد از مهدی شر و فتنه بزرگی رخ می دهد.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹۳

۳- از علی -رضی الله عنه- روایت شده است گفت: پیامبر خدا -صلی الله علیه وسلم- فرمودند: «المهدی منا أهل البيت يصلحه الله فی ليلة» («مسند احمد» (۵۸/۲) (حدیث ۶۴۵) تحقیق احمد شاکر می گوید اسناد حدیث صحیح است. و «سنن ابن ماجه» (۱۳۶۷/۲).

آلبانی حدیث را تصحیح کرده است «صحیح جامع الصغیر» (۲۲/۶) (حدیث (۶۶۱۱)

«مهدی از اهل بیت است خداوند او را در یک شب اصلاح می کند». ابن کثیر می گوید: یعنی: توبه او را می پذیرد، توفیق و رشدش می دهد و به او الهام می کند. («النهاية فی الفتن و الملاحم» (۲۹/۱) تحقیق د. طه زینی)

اما در مورد مسیح دجال:

و دجال مسیح ضلالت و گمراه کننده مردم به وسیله آیاتی است که خداوند به او عطا کرده است مانند: انزال باران، احیاء و سرسبز گرداندن زمین و چندین امر خارق العاده دیگر.

دجال مسیح نامیده شده است زیرا یکی از چشمهایش کور است یا اینکه کل زمین را در مدت چهل روز طی می کند («النهاية فی غریب الحدیث» (۴/۳۲۶) - (۲/۵۹۴ - ۵۹۵) ولی قول اول راجحتر است زیرا (۳۲۷) و «لسان العرب» (۲/۵۹۴ - ۵۹۵) ولی قول اول راجحتر است زیرا در حدیث آمده است «ان الدجال ممسوح العين» «دجال یک چشمش کور است»

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۹۴

«صحیح مسلم» کتاب الفتن و أشرار الساعة باب ذکر الدجال (۱۸/۶۱ - با شرح نووی).

دجال از سمت مشرق از خراسان واز میان یهودیان اصفهان خارج می شود سپس روی زمین سفر می کند و به همه شهرها جز مکه و مدینه وارد می شود. (چون ملائکه از آنها حراست می کنند).

در حدیث فاطمه بنت قیس پیامبر -صلی الله علیه وسلم- درباره دجال فرمود: «ألا إنه في بحر الشام أو بحر اليمن لا، بل من قبل المشرق ما هو من قبل المشرق ما هو (وَأوماً بيده إلى المشرق)» («صحیح مسلم» (۱۸/۸۳ - با شرح نووی).

ابوبکر صدیق -رضی الله عنه- می گوید: پیامبر در حالی که برای ما حدیث می گفت فرمود: «الدجال يخرج من أرض بالمشرق يقال لها خراسان» («جامع الترمذی» باب ما جاء من این يخرج دجال؟ (۶/۴۹۵ - با شرح تحفة الاحوذی) البانی می گوید: حدیث صحیح است «صحیح الجامع الصغیر» (۳/۱۵۰) (حدیث ۳۳۹۸)

«دجال در سمت مشرق در جایی به نام خراسان ظاهر می شود».

انس -رضی الله عنه- فت که پیامبر -صلی الله علیه وسلم- فرمود: «يخرج الدجال من يهودية أصبهان، معه سبعون ألفاً من اليهود».

«دجال از یهودیهای اصفهان خارج می شود و هفتاد هزار نفر همراه او هستند».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹۵

ابن حجر می گوید: اما اینکه دجال از کجا می آید؟ قطعاً از سمت مشرق می آید»
(«فتح الباری» (۹۱/۱۳).

ابن کثیر میگوید: ابتدای ظهورش از اصفهان در محله یهودیها است («النهاية /
الفتن و الملاحم» (۱/۱۲۸) تحقیق د. طه زینی.)
دجال وارد مکه و مدینه نمی شود، و هنگام خروج دجال در آخرالزمان دخول به
مکه و مدینه بر او حرام است، و او جز این دو شهر به همه شهرها یکی پس از
دیگری وارد خواهد شد.

در حدیث فاطمه بنت قیس -رضی الله عنها- آمده است دجال گفت: من ظاهر
می شوم و روی زمین سفر خواهم کرد و در مدت چهل روز جز مکه و مدینه هیچ
شهری نمی ماند مگر اینکه داخل آن خواهم شد جز مکه و مدینه که بر من حرام
شده اند و هرگاه می خواهم به یکی از آنها وارد شوم ملائکه ای شمشیر بدست روبروی
من قرار می گیرند و هیچ روزنه ای نیست که ملائکه ها از آن حراست نکنند»
(«صحیح مسلم» کتاب الفتن و أشرار الساعة، باب قصة الجساسة (۱۸/۸۳ - با
شرح نووی).

و در روایات صحیح آمده است که دجال وارد چهار مسجد نمی شود. مسجد
حرام، مسجد مدینه، مسجد طور و مسجد الاقصی.

امام احمد از جناد بن ابی امیه ازدری روایت می کند او گفت: من با مردی از انصار
نزد یکی از اصحاب پیامبر رفتیم و به او گفتیم حدیثی که از پیامبر -صلی الله علیه

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹۶

وسلم- درباره دجال شنیده‌ای بر ایمان بازگو کن... او حدیث را ذکر کرد و گفت: «دجال چهل روز در زمین می‌ماند و به هر چشمه‌ای سر می‌زند اما به چهار مسجد نزدیک نمی‌شود: مسجد الحرام، مسجد طور، مسجد مدینه و مسجد الاقصی» («الفتح الربانی» (۷۶/۲۴ - ترتیب الساعاتی).

بنابر مفاد احادیث صحیح هلاک و نابودی دجال توسط عیسی بن مریم صورت می‌گیرد. چون دجال در تمام نقاط زمین اتباع و انصار دارد (جز مکه و مدینه) و فتنه او بسیار وسیع و خطرناک است و جز عده کمی از مسلمانان از آن نجات نمی‌یابند. و در این هنگام عیسی -علیه السلام- بر مناره شرقی در دمشق نازل می‌شود و بندگان مؤمن خدا را دور خودش جمع می‌کند و به سمت دجال می‌روند که در این هنگام دجال نیز به سوی بیت المقدس می‌رود و در نزدیکی «لُد» (شهری در فلسطین نزدیک بیت المقدس) به هم می‌رسند. وقتی دجال عیسی را می‌بیند مانند نمک ذوب می‌شود. عیسی -علیه السلام- به او می‌گوید: «من باید ضربه‌ای به تو بزنم پس راه فرار نداری» عیسی به او می‌رسد و او را به قتل می‌رساند و سایر مؤمنین، سپاهیان شکست خورده و فراری دجال را تعقیب می‌کنند و درخت و سنگ می‌گویند ای مسلمان این یهودی پشت من مخفی شده است بیا او را به قتل برسان جز درخت غرقه که جزو درخت یهودیان است (و به سخن نمی‌آید) («النهاية / الفتن والملاحم» (۱/۱۲۸ - ۱۲۹) تحقیق د. طه زینی.)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹۷

پیامبر امتش را به اموری که آنان را از فتنه دجال حفظ می کند ارشاد کرد و امت را بر قانونی واضح و بدون ابهام ترک کرد. کسی از آن منحرف نمی شود جز اینکه هلاک می گردد. هیچ راه خیری نبود مگر امتش را به آن راهنمایی کرد و هیچ شری نبود مگر امتش را از آن برحذر داشت.

یکی از مواردی که پیامبر -صلی الله علیه وسلم- امتش را از آن برحذر داشت فتنه مسیح دجال است زیرا بزرگترین فتنه‌ای است که امت اسلامی با آن مواجه می شوند و البته هر پیامبری امتش را از فتنه مسیح دجال یک چشم برحذر داشته ولی حضرت محمد بیشتر از سایر انبیاء امتش را از آن برحذر داشته است چون خداوند بسیاری از صفات دجال را به پیامبرش گفت تا امتش را بترساند چراکه دجال از همین امت خارج خواهد شد. و محمد خاتم انبیاء است.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: اگر من درین تان بودم از شما درمقابل دجال دفاع میکنم... و اگر درین شما نبودم پس چنین صفاتی را دارد (که قبلا ذکر کردیم) و راه هایی مقابله با دجال را نیز پیامبر صلی الله گفته است که قرار ذیل میباشد:

۱- تمسک به اسلام و مسلح شدن به اسلحه ایمان و شناخت اسماء الله الحسنى که خداوند در آنها شریکی ندارد و همچنین معلوم است. دجال انسانی است که می خورد و می آشامد. ولی خداوند از آن منزّه است. دجال کور است ولی خداوند چنین نیست. کسی خداوند را نمی بیند تا پس از مرگ ولی دجال را همه انسانهای مؤمن و کافر می بینند.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹۸

۲- پناه بردن به خدا از شر فتنه دجال خصوصاً در نماز به استناد احادیث صحیح پیامبر -صلی الله علیه وسلم- از جمله حدیثی که شیخان و نسایی از عائشه (رضی الله عنها) روایت می کنند.

او می گوید: پیامبر -صلی الله علیه وسلم- در نماز این دعا را می خواند. «اللهم إني أعوذ بك من عذاب القبر وأعوذ بك من فتنة المسيح الدجال... الحديث» (متفق علیه)

«پروردگارا از عذاب قبر و از فتنه مسیح دجال به تو پناه می برم».

مسلم از ابوهریره روایت می کند گفت: پیامبر خدا -صلی الله علیه وسلم- فرمود: «إذا تشهد أحدكم فليستعذ بالله من أربع، يقول: اللهم إني أعوذ بك من عذاب جهنم ومن عذاب القبر ومن فتنة المحيا والممات ومن شر فتنة المسيح الدجال» (صحیح مسلم)

«هرگاه یکی از شما در نماز تشهد خواند از چهار چیز به خدا پناه ببرد و بگوید: پروردگارا از عذاب جهنم، عذاب قبر و از فتنه زندگی و مرگ و از شرّ فتنه دجال مسیح به تو پناه می برم».

۳- حفظ آیاتی از سوره کهف: پیامبر خدا فرمودند آیات اول سوره کهف بر دجال خوانده شود. در برخی روایات به جای اول سوره کهف، آیات آخر سوره کهف وارد شده است (ده آیه از اول یا ده آیه از آخر).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۹۹

مسلم از نواس بن سمعان (در حدیث طولانی) روایت کرده است پیامبر -صلی الله علیه وسلم- فرمود: «... من أدركه منكم فليقرأ عليه فواتح سورة كهف» (صحیح مسلم)

«... هر یک از شما به دجال رسید آیات اول سوره كهف را بر او بخواند».

مسلم از ابودرداء -رضی الله عنه- نقل می کند پیامبر فرمود:

«من حفظ عشر آيات من أول سورة الكهف، عصم من الدجال» ای: من فتنته.

«هر کس ده آیه اول سوره كهف را حفظ داشته باشد از فتنه دجال محفوظ

می شود». مسلم می گوید: «شعبه گفت: آخر كهف و همام گفت: اول كهف»

(صحیح مسلم)

نووی می گوید: «چون در اول سوره كهف درباره وقایع عجیب و برخی از آیات

خداوند بحث می شود هر کس در آنها تدبر کند به فتنه دجال گرفتار نمی گردد و

چون در آخر آن آیه ﴿أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا﴾ وجود دارد» (شرح

نووی بر مسلم» (۶/۹۳)). لذا این از خصوصیات سوره كهف است. احادیث

وارد تشویق به قرائت آن می کنند خصوصاً در روز جمعه.

حاکم از ابوسعید خدری -رضی الله عنه- روایت می کند پیامبر -صلی الله علیه

وسلم- فرمود:

«إن من قرأ سورة الكهف يوم الجمعة، أضاء له من النور ما بين الجمعتين» (صحیح

- «مستدرک حاکم» (۲/۳۶۸)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۰

«هر کس سوره کهف را در روز جمعه قرائت کند بین دو جمعه نور بر او نازل می شود».

شکی نیست سوره کهف شأن عظیمی دارد و در آن آیات بدیعی مانند: قصه اصحاب الکهف، قصه موسی و خضر، قصه ذی القرنین و بنای سد بزرگ توسط او در برابر یاجوج و ماجوج، اثبات دوباره زنده شدن بعد از مرگ و حشر و نشر، نفخ در صور و بیان حال زیانبارترین عاملان کسانی که گمان می کنند بر سر راه هدایتند اما در ضلالت و کوری بسر می برند، وجود دارند. لذا بر هر مسلمانی لازم است در قرائت این سوره و حفظ و تکرار آن خصوصاً در بهترین روز هفته یعنی روز جمعه توانا باشد.

۴- فرار از دجال و دوری از او: در این راستا بهترین راه ساکن شدن در مکه و مدینه است چون دجال وارد مکه و مدینه نمی شود. پس لازم است هنگام ظهور دجال از او دور شویم چون با قدرت فراوانش امور خارق العاده انجام می دهد. و هر لحظه ممکن است انسان از او متأثر شود و پیرو او گردد. لذا از خداوند می خواهیم ما و جمیع مسلمانان را از فتنه او نجات دهند.

امام احمد و ابوداود و حاکم از ابوالدھماء روایت می کنند که می گوید از عمران بن حصین حدیثی شنیدم گفت پیامبر -صلی الله علیه وسلم- فرمود:

«من سمع بالدجال فليناً عنه، فوالله إن الرجل ليأتيه وهو يحسب أنه مؤمن فیتبعه مما یبعث به من الشبهات، أو لما یبعث به من الشبهات» («الفتح الربانی» (۷۴/۲۴)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۱

و «سنن ابوداود» (۱۱/۲۴۲ - با شرح عون المعبود) و «مستدرک حاکم» (۴/۳۵۱) حاکم می گوید: این حدیث صحیح الاسناد مطابق شرط مسلم است و در صحیحین نیامده است. آلبانی این حدیث را تصحیح کرده است «صحیح الجامع الصغیر» (۵/۳۰۳) (حدیث ۶۱۷۷).

«هر کس اسم دجال (ظهور دجال) را شنید از او دور شود، سوگند به خدا مرد نزد او می رود گمان می کند مؤمن است و بر اثر شبهاتش از او پیروی می کند. بیشتر پیروان دجال از اقوام یهود، عجم، ترک و همچنین از قومیت‌های مختلف دیگرند و غالب آنان را اعراب و زنان تشکیل می دهند.

مسلم از انس بن مالک - رضی الله عنه - روایت می کند پیامبر خدا - صلی الله علیه وسلم - فرمود: «یتبع الدجال من یهود أصبهان سبعون ألفاً علیهم الطیالسة» («شرح نووی بر مسلم» (۲/۲۳۴) و «فتح الباری» (۶/۴۸۸ - ۴۸۹)).

«از دجال هفتاد هزار یهودی اصفهانی پیروی می کنند که عبایی مخصوص (ایرانیان) بر تن دارند.

و در روایت احمد آمده است «سبعون ألفاً علیهم التیجان» (صحیح مسلم) «هفتاد هزار نفر که تاج بر سر دارند».

در حدیث ابوبکر آمد: «یتبعه اقوام کأَنَّ وجههم المِجَان المطرقة» («الفتح الربانی ترتیب المسند» (۲۴/۷۳) حدیث صحیح است «فتح الباری» (۱۳/۲۳۸)).

«اقوامی از او پیروی می کنند که صورتشان مانند سپر برجسته است»

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۲

ابن کثیر گفت: «ظاهراً - والله اعلم - منظور این است که ترکها یاوران دجال هستند.

در بخشی از حدیث طولانی ابوامامه آمده است «یکی از فتنه‌های دجال این است که به اعرابی می‌گوید اگر من پدر و مادرت را زنده کنم. آیا گواهی می‌دهی من پروردگارت هستم. او می‌گوید: بلی، بعد شیطانی به صورت پدر و مادرش درمی‌آید و می‌گوید ای فرزندانم از او پیروی کن. او پروردگار توست» (صحیح - «سنن ابن ماجه»)

چگونگی نزول عیسی:

اما در مورد چگونگی نزول عیسی - علیه السلام -، بعد از خروج دجال و افساد در زمین خداوند حضرت عیسی - علیه السلام - را به زمین نازل می‌کند و نزول او در شرق دمشق کنار «مناره البیضاء» است که بر آن دو پارچه مزین و ملون به ورس (قرمز رنگ) و زعفران وجود دارد.

عیسی - علیه السلام - دو کف دستش را روی بالهای دو ملائکه گذاشته است وقتی سرش را فرود می‌آورد از آن قطره‌های آب می‌ریزد. وهنگامی که سرش را بالا می‌برد قطرات آبی مانند مروارید و لؤلؤ از او پایین می‌افتد هیچ کافری نمی‌تواند هوای نفس او را درک کند جز اینکه می‌میرد.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۳

نزول او در میان افرادی صورت می‌گیرد که در راه حق قتال می‌کنند و همه جمع شده‌اند تا به جنگ دجال بروند پس ناگهان عیسی در هنگام اقامه نماز نازل می‌شود و امیر آنان را امام قرار می‌دهد و خود همراه دیگران به او اقتداء می‌کند.

ابن کثیر می‌گوید: «این قول مشهورتر است که عیسی در مناره البیضاء شرقی در دمشق نازل می‌شود. در برخی کتب دیده‌ام که او بر مناره البیضاء جامع دمشق فرود می‌آید شاید این صحیح‌تر باشد چون در دمشق چیزی به نام مناره شرقیه وجود ندارد جز مناره‌ای که در کنار مسجد جامع اموی در مشرق دمشق است ظاهراً این قول مناسبتر است چون در هنگام اقامه نماز نازل می‌شود و امام مسلمانان به او می‌گوید ای روح الله امامت نماز جماعت را بپذیر عیسی می‌گوید شما امام بشو چون برای شما قامت گفته‌اند. و در روایتی می‌گوید: بخاطر احترامی که این امت نزد خدا دارد امام را از خودتان قرار داده است («صحیح مسلم» و «النهاية الفتن و الملاحم» (۱-۱۴۴-۱۴۵) تحقیق در طه زینی.)

در حدیث طولانی نواس بن سمعان در زمینه خروج دجال و نزول عیسی -علیه السلام- چنین آمده است: «وقتی خداوند مسیح بن مریم را برانگیخت کنار مناره البیضاء شرقی دمشق بین دو پارچه رنگی (مصبوغ باورس و زعفران) در حالی که کف دستش روی بال‌های ملائکه امت نازل می‌شود. او هر گاه سرش را پایین می‌آورد قطره‌های آب از آن می‌ریزد و هر گاه سرش را بالا می‌گیرد دانه‌های لؤلؤ و مروارید از آن جدا می‌شود. هیچ کافری نمی‌تواند هوای نفس او را درک کند والا

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۴

می‌میرد. هوای نفسش تا آنجا چشمش کار کند برد دارد. پس به تعقیب دجال می‌پردازد تا اینکه در کنار در «لدّ» او را می‌یابد و به قتل می‌رساند. سپس قومی که خداوند آنها را از دجال حفظ کرده است نزد عیسی می‌آیند. او صورتشان را مسح می‌کند و درباره درجاتشان در بهشت با آنها سخن می‌گوید» («صحیح مسلم»)

حکمت نزول عیسی:

علما درباره حکمت نزول عیسی -علیه السلام- در آخر الزمان جدا از سایر انبیاء تحقیق کرده‌اند و به نتایجی رسیده‌اند از جمله:

۱- ردّ بر یهود که می‌گویند عیسی -علیه السلام- را کشته‌اند. خداوند بدین طریق کذب آنها را آشکار می‌کند و حضرت عیسی -علیه السلام- رئیس آنان دجال و یهودیان تابعش را به قتل می‌رساند همانگونه که در بحث قتال یهود توضیح دادم.

حافظ ابن حجر این قول را بر دیگر اقوال ترجیح می‌دهد.

۲- حضرت عیسی در انجیل فضل امت محمد -صلی الله علیه وسلم- را دیده است همانطور که خداوند می‌فرماید:

وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ (فتح: ۲۹).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۵

«توصیف ایشان (اصحاب) در انجیل این است که همانند کشتزاری هستند که جوانه‌های خود را بیرون زده و آنها را نیرو داده و سخت نموده و بر ساقه‌های خویش راست ایستاده باشد».

لذا عیسی از خداوند خواست او را جزو امت محمد -صلی الله علیه وسلم- قرار دهد پس خداوند دعایش را استجاب کرد و او را ماندگار کرد تا مجدداً بخاطر دین خدا در آخر الزمان نازل شود.

۳- نزول عیسی -علیه السلام- به خاطر نزدیک شدن اجلش است تا در زمین دفن گردد چون نباید مخلوقات حاکی خارج از زمین بمیرند پس نزول او بعد از خروج دجال است تا او را هلاک گرداند. (سپس فوت کند)

۴- عیسی نازل می‌شود تا آنان را تکذیب کند و دعوی ساختگی‌شان را ابطال نماید. و در آن زمان همه ملت‌ها را جز امت اسلامی نابود می‌کند. او صلیب را می‌شکند و خوک را می‌کشد و جزیه را بر می‌دارد.

۵- اختصاص نزول در آخر الزمان به عیسی بن مریم به خاطر این است که پیامبر فرمود: «من از همه مردم به عیسی نزدیکترم و بین من و او هیچ پیامبری وجود ندارد» («صحیح بخاری»)

پس پیامبر خدا خصوصی‌ترین و نزدیکترین فرد به اوست و عیسی -علیه السلام- مژده داده است که پیامبری بعد از او خواهد آمد لذا مردم را به تصدیق و ایمان به

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۶

او دعوت کرد. خداوند می فرماید: **وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنَ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ** (صف: ۶).

«و من مژده دهنده هستم به پیامبری که بعد از من می آید و اسمش احمد است». در حدیث آمده است «گفتند ای پیامبر خدا -صلی الله علیه وسلم- در مورد نفس خودت بر ایمان سخن بگو؟ پیامبر فرمود: من (نتیجه) دعای پدرم ابراهیم و مژده عیسی -علیهما السلام- هستم» (ابن اسحاق آن را در «السیره» روایت کرده است «تهدیب سیره ابن هشام» (ص ۴۵) عبدالسلام هارون. ابن کثیر می گوید: «اسناد آن خوب است».

«تفسیر ابن کثیر» (۱۳۶/۸) و «مسند امام احمد» (۱۲۷/۴) و (۲۶۲/۵) با حاشیه منتخب الكنز

عیسی -علیه السلام- با شریعت حضرت محمد -صلی الله علیه وسلم- حکم می کند و از پیروان او است یعنی او هنگام نزول دین جدیدی را همراه خود نمی آورد چون دین اسلام خاتم ادیان دیگر است و تا روز قیامت باقی می ماند و نسخ نمی گردد پس عیسی -علیه السلام- حاکمی از حاکمان این امت و مجدد دین اسلام است چرا که پیامبری بعد از محمد -صلی الله علیه وسلم- وجود ندارد.

زمان عیسی -علیه السلام- زمان امنیت، سلامت و خوشی است. خداوند در آن باران فراوان نازل می کند و زمین حاصلخیز و پر برکت می شود و آب فوران می کند و حقد و کینه و بغض و حسد نمی ماند.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۷

در حدیث طولانی نواس بن سمعان دربارهٔ دجال، نزول عیسی -علیه السلام-، خروج یاجوج و ماجوج در زمان عیسی و دعاء عیسی -علیه السلام- علیه آنان و هلاک شدنشان توضیح داده شده است. این حدیث در ادامه می‌گوید: «ثم یرسل الله مطراً لا یکنّ منه بیت مدر ولا وبر فیغسل الأرض حتی یترکها کالزلفه ثم یقال الأرض انبتی ثمرتک وردی برکتک، فیومئذ تأکل العصابة من الرمانه، ویستظّلون بقحفها، ویبارک فی الرسل، حتی إن اللقمة من الإبل لتکفی الفئام من الناس، اللقمة من البقر لتکفی القبيلة من الناس، و اللقمة من الغنم لتکفی الفخذ من الناس» («صحیح مسلم»)

«سپس خداوند بارانی را می‌فرستد نه خانه گلی کفایت می‌کند و نه خانه پشمی زمین را می‌شوید و آن را مثل آینه می‌کند سپس به زمین گفته می‌شود ثمرات و نباتات خود را برویان و برکت را برگردان در این هنگام یک جماعت بزرگ از خوردن یک انار سیر می‌شوند و پوستش را سایه خود قرار می‌دهند. و شیر حیوانات افزایش می‌یابد حتی شیر یک شتر نو رسیده برای جمع زیادی از مردم کافی است. و شیر یک گاو نو رسیده برای یک قبیله کافیست و شیر یک گوسفند نو رسیده برای یک خانوادهٔ بزرگ کافی است.»

امام مسلم از ابوهریره روایت می‌کند گفت: پیامبر -صلی الله علیه وسلم- فرمود: «و الله لینزلنّ عیسی بن مریم حکماً عادلاً... ولیضعنّ الحزبة ولتترکنّ القلاص فلا

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۸

يسعى عليها ولتذهبن الشحاء والتباغض والتحاسد وليدعون إلى المال فلا يقبله أحد»

«قسم به خدا عیسی بن مریم به عنوان حاکم عادل نازل می شود... جزیه را بر می دارد شتر جوان رها می شود و کسی به آن آزار نمی رساند (امنیت کامل وجود دارد) بغض، کینه، حسادت از بین می رود و مردم برای دریافت مال دعوت می شوند ولی کسی اجابت نمی کند».

نووی می گوید: «معنی این حدیث این است که مردم از اموال همدیگر دوری می کنند. کسی سعی نمی کند شتر دیگری را مالک شود چون مال زیاد است و نیازمندی کم و قیامت هم نزدیک شده است».

در برخی روایات آمده است عیسی -علیه السلام- بعد از نزول هفت سال و در برخی دیگر چهار سال در زمین باقی می ماند.

مسلم از عبدالله بن عمر -رضی الله عنهما- روایت می کند: «خداوند عیسی بن مریم را نازل می کند... سپس مردم هفت سال در زمین می مانند. در این مدت بین دو نفر دشمنی وجود ندارد سپس خداوند باد خنکی را از طرف شام می فرستد کسانی که مثقال ذره ای ایمان در دل دارند این باد روحشان را قبض می کند» (صحیح مسلم)

و در روایت امام احمد و ابو داود آمده است: «فيمكث في الأرض أربعين سنة، ثم يتوفى ويصلى عليها المسلمون»

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۰۹

«او در زمین چهل سال می ماند سپس می میرد و مسلمانان بر او نماز می خوانند». هر دو روایت صحیح هستند و جمع آنها مشکل است مگر اینکه روایت هفت سال را بر مدت اقامتش بعد از نزول در آخر الزمان حمل کنیم و آن را به مدت ماندنش در زمین قبل از بالا رفتنش اضافه نمائیم (یعنی زمانی که پیامبر بود) بنابراین عمر عیسی -علیه السلام- در آن زمان سی و سه سال بوده است (و بعد از نزول در آخر الزمان هفت سال خواهد ماند پس جمعاً چهل سال روی زمین خواهد بود) («النهاية / الفتن و الملاحم» (۱/ ۱۴۶) تحقیق د. طه زینی.)

علامت چهارم: خروج یاجوج و ماجوج:

و آنها مخلوقات بسیاری هستند کسی نمی تواند آنها را بکشد. گفته شده آنها از نوادگان یافث که از فرزندان نوح علیه السلام؛ است، می باشند و کتاب و سنت بر خروج آنها دلالت دارد. الله تعالی می فرماید: {حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ}**وَأَقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارِ الَّذِينَ كَفَرُوا { (انبیاء ۹۶ - ۹۷)

«تا زمانی که یاجوج و ماجوج رها می گردند و آنان از هر بلندی و ارتفاعی می گذرند. (در این هنگام) وعده راستین (روز قیامت) نزدیک است پس ناگهان چشمان کفار خیره می شوند (و از حرکت باز می ایستند)». شیخین از زینب بنت جحشک روایت می کنند که رسول الله صلی الله علیه وسلم روزی با حالت هراسان بر او داخل شد و فرمود: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَيْلٌ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرِّ قَدْ أَقْتَرَبَ فُتْحَ الْيَوْمِ مِنْ رُذْمِ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مِثْلُ هَذِهِ وَحَلَقَ بِإِصْبَعِهِ الْإِبْهَامَ وَالَّتِي تَلِيهَا». (بخاری ۳۳۴۶)، و صحیح مسلم (۲۸۸۰).

«لا اله الا الله» وای بر عرب از شری که امروز نزدیک شد. امروز سد یاجوج و ماجوج اینطور (دو انگشت ابهام و مجاورش را حلقه کرد) باز شد».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۱۱

داستانی از خروج یاجوج و ماجوج که هیچ کسی جز الله قادر به کشتن آنها نیست!:

درمشکاة المصایح حدیث طولانی را آورده است پیرامون کار کردهای یاجوج و ماجوج که متن عربی حدیث ذکر میکنیم و بعدا ترجمه حدیث را ان شاء الله:

إذ أوحى الله إلى عيسى : إني قد أخرجت عبادا لي لا يدان لأحد بقتالهم فحرز عبادي إلى الطور ويبعث الله ياجوج و ماجوج (وهم من كل حذب ينسلون)

فيمر أوائلهم على بحيرة طبرية فيشربون ما فيها ويمر آخرهم ويقول : لقد كان بهذه مرة ماء ثم يسيرةون حتى ينتهوا إلى جبل الخمر وهو جبل بيت المقدس فيقولون لقد قتلنا من في الأرض هلم فلنقتل من في السماء فيرمون بنشابهم إلى السماء فيرد الله عليهم نشابهم مخضوبة دما ويحصر نبي الله وأصحابه حتى يكون رأس الثور لأحدهم خيرا من مائة دينار لأحدكم اليوم فيرغب نبي الله عيسى وأصحابه فيرسل الله عليهم النعف في رقابهم فيصباحون فرسى كموت نفس واحدة ثم يهبط نبي الله عيسى وأصحابه إلى الأرض فلا يجدون في الأرض موضع شبر إلا ملاء زهمهم و تنتهم فيرغب نبي الله عيسى وأصحابه إلى الله فيرسل الله طيرا كأعناق البخت فتحملهم فتطرحهم حيث شاء الله . وفي رواية " تطرحهم بالنهبل ويستوقد المسلمون من قسيهم ونشابهم وجعابهم سبع سنين ثم يرسل الله مطرا لا يكن منه بيت مدر ولا وبر فيغسل الأرض حتى يتركها كالزلفة ثم يقال للأرض : أنبتي ثمرتك وردي بركتك فيومئذ تأكل العصابة من الرمانة ويستظلون بقحفها ويبارك في الرسل حتى إن اللقحة من الإبل

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۱۲

لتكفي الفئام من الناس واللحقة من البقر لتكفي القبيلة من الناس واللحقة من الغنم لتكفي الفخذ من الناس فبيننا هم كذلك إذ بعث الله ريحا طيبة فتأخذهم تحت أباطهم فتقبض روح كل مؤمن وكل مسلم ويبقى شرار الناس يتهارجون فيها تهارج الحمر فعليهم تقوم الساعة " رواه مسلم إلا الرواية الثانية وهي قوله : " تطرحهم بالنهب إلى قوله : سبع سنين " . رواها الترمذي .

ترجمه حدیث: الله متعال به عیسی علیه السلام وحی میفرستد که من بندگان را بر آوردم که کسی توان مقابله را با آنان ندارد. تو بندگان من را در کوه طور جمع کن و الله متعال یاجوج و مأجوج را بر می انگیزد که از هر گوشه میشتابند و اولین دسته ای شان از کنار دریاچه ای طبرستان گذشته و همه آب آنرا می آشامند و آخرین دسته ای شان میگذرند و می گویند که روزی درین دریاچه آب بوده است! پس میروند و سیر میکنند تا آنکه به جبل خمر (که نام کوه بیت المقدس است) میرسند پس میگویند (یاجوج و مأجوج) هر آینه همه اهل زمین را کشتیم! بیاید کسانی را که در آسمان است آنها را بکشیم و تیر های خود را به سوی آسمان می اندازند الله سبحانه و تعالی تیرهای ایشان را رنگ کرده شده به خون برای ایشان باز میگرداند و پیامبر الله عیسی علیه السلام و یارانش محاصره کرده میشوند تا اینکه کله ای گاو برای شان بیشتر از ۱۰۰ دینار امروز ارزش دارد و پیامبر الله عیسی علیه السلام و یاران او بر الله روی می آورند و از الله میخواهند که یاجوج و مأجوج را هلاک گرداند. الله جل جلاله کرم هایی را درگردن های ایشان پدید می آورد و مانند مردن

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۱۳

یک نفر همه بر یک باره گی میمیزند و هلاک میگردند. باز پیامبر الله عیسی علیه السلام و یارانش فرود می آیند و یک وجب جای را نمایند که از بوی بد ایشان متعفن نشد باشد ، پس او و یارانش به الله جل جلاله روی آورده از الله میخواهند از این مصیبت (تعفن) نجات دهد . الله پرندگان را مثل گردنهایی شتران بختی میفرستند و آنها را برداشته به جای که الله خواسته باشد می اندازند.

و در روایتی آمده است که ایشان را به نهب (که جائی است از بیت المقدس) می اندازند و مسلمانان از کمانهای یا جوج و مأجوج تیرهای ایشان و ترکش های ایشان تاهفت سال آتش می افروزند. بعد از آن الله عزوجل بارانی را میفرستد که در برابر آن هیچ خانه کلوخی و پشمی نمی ماند و زمین شسته و افزنده میسازد سپس به زمین گفته میشود که میوه ات را برویان و برکت ات را بیرون کن. پس در آن هنگام گروهی از یک انار میخورند و در سایه پوست آن قرار میگیرند و در شیر برکت می نهد قسمیکه یک شتر شیرده برای یک گروه بسنده میباشد و گاو شیرده یک قبیله را کفایت میکند و گوسفند شیر ده برای یک دسته از مردم بسنده گی میکند پس در اثنای که آنها در همین حال میباشند. الله عزوجل باد خوشی را میفرستد که از زیر بغل های ایشان گرفته و روح هر مؤمن و مسلمان را قبض میکند و بدترین مردم میمانند که چون خران باهم می لولند و قیامت بر ایشان بر پامیشود (صحیح مسلم).

علامت پنجم: **انهدام کعبه و ربودن زیور آلات آن:**

مردی دارای ساق پاهای کوچک و دراز از حبشه کعبه را ویران کرده و زیور آلات آن را می برد همانگونه که سنت بر آن شاهد است. شیخین از ابوهریره روایت می کنند که پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «يُخْرَبُ الْكَعْبَةَ ذُو السُّؤْيَقَيْنِ مِنَ الْحَبَشَةِ» بخاری (۱۵۹۱)، وصحیح مسلم (۲۹۰۹).

«مردی دارای ساق پای کوچک و باریک از حبشه کعبه را خراب می کند» و امام احمد با سند صحیح از عبدالله بن عمرو روایت می کند که او از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنید که فرمود: «يُخْرَبُ الْكَعْبَةَ ذُو السُّؤْيَقَيْنِ مِنَ الْحَبَشَةِ وَيَسْلُبُهَا حِلْيَتَهَا وَيُجْرِدُهَا مِنْ كِسْوَتِهَا وَلِكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِ أَصِيلِعَ أَفِيدِعَ يَضْرِبُ عَلَيْهَا بِمِسْحَاتِهِ وَمَعْوَلِهِ» المسند : ۲ / ۲۲۰.

«مردی دارای ساق پای باریک و کوچک از حبشه کعبه را خراب می کند و کسوت و زینت آلات را از آن جدا می سازد مثل اینکه اکنون من او را می بینم با سری طاس و مفاصل کج با بیل و کلنگش به کعبه می کوبد».

برخی از علماء این علامه را مربوط به علامه ای صغری میدانند.

علامت ششم: **دخان (دود):**

و آن دود بزرگی است که از آسمان جاری می شود و مردم را می پوشاند و آنها را در برمی گیرد که قرآن و سنت بر آن شاهدند. الله تعالی می فرماید: {فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ** يَعْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ} (دخان ۱۰-۱۱)

«منتظر باش تا روزی آسمان دودی واضح و آشکار ظاهر کند و همه مردم را در بر گیرد این عذاب دردناکی است» و از سنت حدیث حذیفه بن اسید است همانگونه که گذشت از پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت می کند که فرمود: «إِنَّهَا لَنْ تَقُومَ حَتَّى تَرَوْنَ قَبْلَهَا عَشْرَ آيَاتٍ فَذَكَرَ الدُّخَانَ وَالذُّجَالَ وَالذَّابَّةَ» مسلم (۲۹۰۱). «قیامت برپا نمی گردد تا ده نشانه آن نیاید که دخان، دجال و دابه را ذکر نمود.»

نشد: بتم: بلند شدن قرآن از زمین به سوی آسمان:

از آن آیه ای بصورت نوشته یا در قلب باقی نمی ماند. و دلیل بر آن حدیث حذیفه است که از پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت می کند که فرمود: «يُدْرُسُ الْإِسْلَامَ كَمَا يَدْرُسُ وَشْيُ الثَّوْبِ حَتَّى لَا يُدْرَى مَا صِيَامٌ وَلَا صَلَاةٌ وَلَا نُسُكٌ وَلَا صَدَقَةٌ وَلَيْسَ رَى عَلَى كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي لَيْلَةٍ فَلَا يَبْقَى فِي الْأَرْضِ مِنْهُ آيَةٌ».. (سنن ابن ماجه ۲ / ۱۳۴۴)

«اسلام همانند نقش و نگار لباس پاک می شود تا آنجا که کسی روزه، نماز، قربانی و زکات را نمی دهد و بر کتاب خداوند عزوجل در شبی می گذرد در حالیکه در زمین از آن آیه ای باقی نمانده است».

نشانه ششم: طلوع نمودن خورشید از مغرب:

قرآن و سنت بر این نشانه دلیل هستند. الله تعالی می فرماید: {يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا} (انعام ۱۰۸)

«روزی که بعضی از آیات پروردگارت بیایند کسی که قبلاً ایمان نیاورده یا در ایمان خویش عمل خیری را کسب نکرده ایمان آوردنش برای او هیچ نفعی ندارد» تعدادی از مفسرین بر این رأی هستند که منظور از بعضی آیات پروردگار، طلوع نمودن خورشید از مغرب آن است. طبری بعد از ذکر سخنان مفسرین در باره این آیه می گوید: (وأولى الأقوال بالصواب فى ذلك ما تظاهرت به الأخبار عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أنه قال ذلك حين تطلع الشمس من مغربها) «اولی ترین سخنان به صواب و درستی در این باره اخباری است که از رسول الله صلی الله علیه وسلم در باره طلوع نمودن خورشید از مغرب می باشد». (تفسیر ابن جریر ج ۸ / ۹۷)

شیخین از ابوهریره روایت می کنند که رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا فَإِذَا طَلَعَتْ فَرَأَاهَا النَّاسُ آمَنُوا أَجْمَعُونَ فَذَلِكَ حِينَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا» بخاری (۴۶۳۶) ، و مسلم (۱۰۷) .

۱۱۸.....علامات کوچک و بزرگ قیامت

«قیامت برپا نمی‌گردد تا اینکه خورشید از مغرب طلوع می‌کند پس هنگامی که مردم آن را دیدند همگی ایمان می‌آورند در آن هنگام کسی که قبلاً ایمان نیاورده یا در ایمان خویش عمل نیکویی را کسب ننموده ایمانش برای او سودمند نمی‌باشد.»

نشانم: خروج دابه:

و آن مخلوق بزرگی است. گفته شده طول آن شصت ذراع است و دارای دست و پا و پشمالو می باشد و گفته شده خلقت او شبیه تعدادی از حیوانات است. قرآن و سنت بر خروج آن قبل از برپایی قیامت دلالت دارند. الله تعالی می فرماید: ﴿وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ﴾ (نحل ۸۲)

«هنگامی که فرمان وقوع قیامت فرا می رسد. دابه را از زمین برای مردم بیرون می آوریم که با ایشان سخن می گوید. براستی مردم به آیات ما ایمان نمی آوردند». ابوهریره از پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت می کند که فرمودند: (تَلَاثٌ إِذَا خَرَجَنَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ أَمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا وَالِدَّجَالُ وَدَابَّةُ الْأَرْضِ) مسلم (۱۵۸) .

«هنگام وقوع سه حادثه، انسانی که قبلاً ایمان نداشته یا از ایمان خود خیری کسب نکرده است اگر ایمان بیاورد برای او سودی نخواهد داشت:

۱: طلوع نمودن خورشید از مغرب

۲: ظهور دجال

۳: خروج دابه الارض».

امام احمد از ابو امامه رضی الله عنه روایت می کند که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «تَخْرُجُ الدَّابَّةُ فَتَسِمُ النَّاسَ عَلَى خَرَاطِيمِهِمْ ثُمَّ يَغْمُرُونَ فِيكُمْ حَتَّى يَشْتَرِي

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۲۰

الرَّجُلُ الْبَعِيرَ فَيَقُولُ مِمَّنْ اشْتَرَيْتَهُ فَيَقُولُ اشْتَرَيْتُهُ مِنْ أَحَدِ الْمُخْطَمِينَ» المسند : ۵ /

. ۲۶۸

«دابة الارض خارج می شود و بر بینی مردم نشانه می گذارد تا اینکه آنقدر تعدادشان زیاد می شود. که یک نفر شتری را می خرد به او می گویند این شتر را از چه کسی خریده ای او در جواب می گوید: از یکی از نشانه دارها (کسانی که دابة الارض روی بینی آنها نشانه گذاشته است)».

نشانه‌دهم: **خارج شدن آتش بزرگ:**

این آتش از عدن (بندری در یمن است) خارج می شود و مردم را به سوی محل تجمعشان می راند. و این آخرین نشانه بزرگ قیامت است. و دلیل بر این نشانه حدیث حذیفه بن اسید است که قبلاً گذشت و مسلم آن را بیان کرده که در آن پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «وَأَخْرَجُ ذَلِكَ نَارًا تَخْرُجُ مِنَ الْيَمَنِ تَطْرُقُ النَّاسَ إِلَى مَحْشَرِهِمْ» مسلم (۲۹۰۱) .

«و آخر آن آتشی است که از یمن خارج می شود و مردم را به سوی مکان قیامت فراری می دهد» و در روایتی از حدیث حذیفه آمده: «وَنَارٌ تَخْرُجُ مِنْ فُجْرَةِ عَدَنِ تَرْحَلُ النَّاسَ» «و آتشی از عمق عدن خارج می شود که مردم را کوچ می دهد».

علامات بزرگ قیامت متصل می آیند:

این نشانه ها بزرگترین نشانه های قیامت بودند که قبل از برپایی آن واقع می گردند هنگامی که این نشانه ها آمدند قیامت به اذن الله تعالی برپا می گردد و روایت شده که این نشانه ها به دنبال هم همانند مهره های ستون فقرات پشت سرهم می آیند هنگامی که یکی از آنها آشکار شود به دنبال آن دیگری می آید. طبرانی در اوسط از ابوهریره از پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت می کند که فرمودند: «خروج الآيات بعضها على إثر بعض، يتتابعن كما تتابع الخرز في النظام» (المعجم الوسيط : ۱۴۸ / ۵ ، (۴۲۸۳))

«نشانه ها بعضی ها به دنبال بعضی دیگر می آیند همانگونه که ستون فقرات به دنبال هم می آیند».

در صحیح بخاری از انس رضی الله عنه نقل شده است که عبدالله بن سلام وقتی از هجرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مطلع شد، نزد ایشان آمد و خطاب به رسول الله صلی الله علیه وسلم گفت: درباره سه چیز از تو سوال می کنم. نخستین علامت قیامت چیست؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: (اما اول اشراط الساعة فنار تحشرهم من المشرق الى المغرب)

(نخستین علامت قیامت آتشی است که مردم را از مشرق بسوی مغرب سوق می دهد).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۲۳

در سنن ترمذی از عبد الله بن عمر رضی الله عنه روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: (سَتَخْرُجُ نَارٌ مِنْ حَضْرَمَوْتٍ أَوْ مِنْ نَحْوِ بَحْرِ حَضْرَمَوْتٍ قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ تَحْشُرُ النَّاسَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا تَأْمُرُنَا قَالَ عَلَيْكُمْ بِالشَّامِ)

(در آینده نزدیک آتشی از «حضرمت» ظاهر می شود. مردم را سوق می دهد. صحابه عرض کردند، ای پیامبر خدا صلی الله علیه وسلم در چنین موقعی چه می فرماید؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: شما به شام بروید و در آنجا بمانید). جامع الاصول (۳۶۸/۱۰) شماره (۷۸۸۸) و به صحیح جامع الصغیر (۲۰۳/۳) شماره (۳۶۰۳) نگاه کنید.

رسول الله صلی الله علیه وسلم درباره نحوه جمع شدن مردم توسط آتش نیز برای ما سخن گفته است. در صحیح بخاری از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: (يُحْشَرُ النَّاسُ عَلَى ثَلَاثِ طَرَائِقٍ رَاغِبِينَ رَاهِبِينَ وَأَنْتَانِ عَلَى بَعِيرٍ وَثَلَاثَةٌ عَلَى بَعِيرٍ وَأَرْبَعَةٌ عَلَى بَعِيرٍ وَعَشْرَةٌ عَلَى بَعِيرٍ وَيُحْشَرُ بَقِيَّتُهُمُ النَّارُ تَقِيلُ مَعَهُمْ حَيْثُ قَالُوا وَتَبِيتُ مَعَهُمْ حَيْثُ بَاثُوا وَتُصْبِحُ مَعَهُمْ حَيْثُ أَصْبَحُوا وَتُمْسِي مَعَهُمْ حَيْثُ أَمْسَوْا)

(مردم در حالت رهبت و رغبت به سه شیوه و روش جمع کرده می شوند. دو نفر سوار یک شتر، سه نفر سوار یک شتر، چهار نفر سوار یک شتر و ده نفر سوار یک شتر خواهد بود و بقیه را آتش سوق می دهد. هر جا که استراحت کنند و شب را به صبح برسانند باز هم آتش به دنبال آنها است، خلاصه در هر حالتی که

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۲۴

باشند آتش با آنها خواهد بود). بخاری، کتاب الرقاق، باب الحشر. فتح الباری:
(۳/۳۷۷).

و آخرین کسانی که آتش آنها را سوق می‌دهد دو تا چوپان از قبیله مزینه هستند. در حدیثی که بخاری و مسلم آن را از حضرت ابوهریره رضی الله عنه روایت می‌کنند، آمده است: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: مردم مدینه را در حالی رها می‌کنند که بهترین وضعیت را خواهند داشت داخل آن نمی‌شود مگر پزندگان و درندگان و آخرین کسانی که سوق داده می‌شوند، دو تا چوپان از طایفه مزینه خواهند بود. آنان گوسفندان خود را می‌چرانند. مدینه را پر از وحشی‌ها می‌بینند. وقتی این دو چوپان به ثیبه الوداع می‌رسند با چهره‌های شان بر روی زمین می‌افتند.

آتش مردم را بسوی سرزمین شام سوق می‌دهد. در کتاب فضایل شام نوشته ربیع به روایت از ابو ذر با سند صحیح آمده است، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: (الشام ارض المحشر و النشر)

(شام سرزمین حشر و نشر است). امام احمد در مسند و ابن ماجه در سنن و ربیع در فضائل شام از میمونه این حدیث را نقل کرده‌اند. صحیح جامع الصغیر (۲/۲۳۲) شماره (۶۸۳).

بعضی‌ها مانند: حلمی و ابوحامد غزالی بر این عقیده‌اند که این حشر در قیامت خواهد بود.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۲۵

خطابی، طیبی، قاضی عیاض، قرطبی، ابن کثیر و ابن حجر بر این باورند که این حشر در پایان عمر دنیا خواهد بود. زمانی که آتش از مرکز عدن ظاهر می شود و مردم را به سوی شام سوق می دهد. فتح الباری: (۳۸۹/۱۱) و تذکره قرطبی: (۲۰۰).

ابن کثیر درباره این احادیث می گوید: سیاق و سباق این احادیث حکایت از آن دارند که منظور از این حشر، حشر انسان های موجود در آخر زمان است و در نواحی حشر در سرزمین شام، صورت خواهد گرفت و مردم در این حشر به سه گروه تقسیم می شوند:

گروه اول کسانی هستند که در دوران حشر، طعام می خورند، لباس می پوشند و سوار می شوند. گروه دوم کسانی هستند که گاهی پیاده راه می روند و گاهی سواره می شوند. یعنی نوبت به نوبت بر یک شتر سوار می شوند. همانطور که قبلاً اشاره شد، دو نفر یک شتر، سه نفر یک شتر، چهار نفر یک شتر... خواهند داشت و بقیه را آتش سوق می دهد. این آتش از مرکز عدن ظاهر می شود و مردم را از پشت سر احاطه می کند و از هر سو آنان را به محشرگاه سوق می دهد و هرکس که تخلف کند، آتش او را می خورد، یعنی می سوزاند.

همه اینها یعنی خوردن، نوشیدن، سوار شدن و هلاک شدن تخلف کنندگان، حکایت از این دارند که این حشر در آخر دنیا خواهد بود.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۲۶

اگر این پدیده‌ها بعد از دمیدن سوراخ دوم می‌بود، مردن و سواری که راه برود، خوردن، نوشیدن و لباس پوشیدن اصلاً مطرح نمی‌شد. زیرا که بعد از نفخه دوم که نفخه زنده شدن بعد از مردن است، نیازی به این اعمال نخواهد بود. شگفت آور این است که حافظ ابابکر بیهقی بعد از نقل این همه روایات، سوار شدن‌ها را به روز قیامت نسبت داده است و این دیدگاه را صحیح و دیدگاه ما را ضعیف تلقی نموده و به آیه زیر استناد کرده است: «يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا * وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَرِذَا» مریم: ۸۵ - ۸۶

(روزی ما پرهیزگاران را (با تعظیم و تکریم هرچه بیشتر) به گونه گروه‌هایی که به نزد شاهان روند و مهمانان ایشان شوند، در پیشگاه خداوند مهربان جمع می‌نمائیم. و گناهکاران را (همچون شتران تشنه‌ای که به سوی آب‌شخور به سرعت بروند) تشنه‌کام به سوی جهنم می‌رانیم)

تفسیر آیه را چگونه با حدیثی تطبیق می‌دهد که در آن سخن از سوار شدن دو نفر و سه نفر تا ده نفر بر یک شتر آمده است؟! و از طرف دیگر بحث از کمی شتران سواری به میان آمده است که بحث دنیا است نه قیامت، چون در قیامت نه شتری وجود دارد و نه سوارانی بر آن.

حقیقت را خدا بهتر می‌داند. النهایة لابن کثیر: (۱/۲۹۵).

۱۲۷.....علامات کوچک و بزرگ قیامت

این حیوانات اسب‌هایی هستند از نژادهای اصیل که مؤمنان از زمین خالی به سوی مزارع و باغ‌ها از آنها استفاده می‌کنند، اما با اسب‌های دنیا تفاوت دارند. در مباحث آینده این موضوع را بهتر بیان خواهیم کرد.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۲۸

۳: بعضی از علائم کوچک قیامت که در اثنای علامات کبری و یا بعد از علامات کبری واقع میگردند:

بعضی از علائمی هستند که در اثنای علامات بزرگ قیامت و همچنین در ختم
علائم بزرگ قیامت رخ میدهند عبارت اند از:

۱- عبادت بت ها و ترک دین اسلام: زمانه ای که دوباره مردم به

عبادت بت ها آغاز میکنند و دین اسلام را ترک مینمایند. «رسول الله صلی
الله علیه وسلم میفرماید: لایذهب اللیل والنهار حتی تعبد اللات
والعزی». (صحیح مسلم). «یعنی: شب و روز فانی نمی گردند تا آنکه عبادت
کرده شود لات و عزات (دو بت مشهور عرب)».

۲- تخریب کعبه: شیخین از ابوهریره روایت می کنند که پیامبر صلی الله علیه

وسلم می فرماید: «يُخْرَبُ الْكَعْبَةَ ذُو السُّؤْيَتَيْنِ مِنَ الْحَبَشَةِ» بخاری (۱۵۹۱) ،
و صحیح مسلم (۲۹۰۹) . «مردی دارای ساق پای کوچک و باریک از
حبشه کعبه را خراب می کند» و امام احمد با سند صحیح از عبدالله بن
عمرو روایت می کند که او از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنید که
فرمود: «يُخْرَبُ الْكَعْبَةَ ذُو السُّؤْيَتَيْنِ مِنَ الْحَبَشَةِ وَيَسْلُبُهَا حِلْيَتَهَا وَيُجْرِدُهَا مِنْ
كِسْوَتِهَا وَلَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِ أَصْبِلِعُ أَفِيدِعُ يَضْرِبُ عَلَيْهَا بِمِسْحَاتِهِ وَمَعْوَلِهِ» المسند
: ۲ / ۲۲۰ . «مردی دارای ساق پای باریک و کوچک از حبشه کعبه را
خراب می کند و کسوت و زینت آلات را از آن جدا می سازد مثل اینکه

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۱۲۹

اکنون من او را می بینم با سری طاس و مفاصل کج با بیل و کلنگش به کعبه می کوبد».

۳- **از بین رفتن قرآن:** زمانه ای که حکم قرآن را قبول نمی کنند و به احکام وضعی وهوی وهوس خویش حکم میکنند.

۴- **از بین رفتن نماز:** زمانه ای بر نماز اهمیت نمیدهند و آنرا ادا نمی کنند.

۵- **از پرداخت زکات ابا می ورزند:**

۶- **از گرفتن روزه منع میکنند:**

۷- **بسیار اندکی از مردم به اخلاص می گویند: «اشهدوا ان لا اله الا الله».**

۸- **اعمال منکر و مفسدات در جامعه گسترش میابد.**

۹- **اعمال معروف (نیک) دیده نمیشود و به معروف کسی امر نمی کند.**

۱۰- **از اسلام جز نامش دیگر چیزی باقی نمی ماند:** «رسول الله

صلی الله علیه وسلم میفرماید: یدرس الاسلام کما یدرس وشی الثوب ، حتی لا یدری ما صیام ولا صلاة ولا نسک ولا صدقة ولیسری علی کتاب الله عزوجل فی لیلۃ ، فلا یقی فی الارض منه آیه ، وتبقى طوائف من الناس ، الشیخ الکبیر والعجوز یقولون: أدركنا آباءنا علی هذه الكلمة لا اله الا الله.» (رحلة الخلود ۵۶۷).

«یعنی: کهنه میشود اسلام چنانکه کهنه میشود رنگ لباس ،

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۳۰

حتی اینکه دانسته نمیشود نه روزه ، نه نماز ، نه صدقه ، نه حج ، سپری میشود به کتاب الله شبی که باقی نمی ماند از آن آیتی و باقی میماند طائفه های از مردم (کهن سالان مردان و کهن سالان زنان) که میگویند یافتیم پدران خود را به این کلمه «لااله الاالله» و ما نیز همینطور میگوییم».

فصل دوم

شناخت بعضی از احوال قیامت

نامهایی روز قیامت:

شیخ مصطفی در کتاب «دارالخلود» می گوید: برای قیامت بیش از ۲۰۰ نام است و در آن همه ای نامهای قیامت را ذکر نموده است.

لیکن شیخ محمد صالح منجد می گوید: نامهای روز رستاخیز زیاد هستند بگونه ایکه امام ابن کثیر رحمه الله برای قیامت بیشتر از هشتاد اسم نام برده است. مراجعه شود به «النهاية / الفتن و الملاحم» (۱/ ۲۵۵ - ۲۵۶) تحقیق، د. طه زینی. البته لزوماً تمامی آن اسمها ثابت شده نیستند، چرا که بعضی از آن اسمها را از روایات ضعیف یا اقوال علما اخذ کرده اند.

و هر کدام از آن نامها معنی جداگانه‌ای را می رسانند که ما در اینجا به ذکر بعضی از آنها می پردازیم:

۱- الساعة: خداوند می فرماید: «إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا» (غافر: ۵۹).

«همانا شکی نیست که قیامت خواهد آمد».

۲- يوم البعث: خداوند می فرماید: «لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ» (روم: ۵۶).

«شما بدان اندازه که خداوند مقرر کرده بود تا روز قیامت ماندگار بوده‌اید پس این روز قیامت است».

۳- يوم الدين: خداوند می فرماید: «مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ»

«مالک روز جزا».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۳۳

۴- **یوم الحسرة:** الله میفرماید: «وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ»

«آنان را از روز حسرت بترسان».

۵- **الدار الآخرة:** الله سبحانه و تعالی میفرماید: «وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ

كَانُوا يَعْلَمُونَ» (عنكبوت: ۶۴).

«همانا سرای آخرت حیات خوش و خرمی را دربردارد اگر فهم و شعور داشته

باشند».

۶- **یوم التناد:** خداوند میفرماید: «إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ» (غافر: ۳۲).

«من بر شما از روز صدازدن می ترسم».

۷- **دارالقرار:** خداوند میفرماید: «وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ» (غافر: ۳۹).

«همانا روز آخرت سرای ماندگاری و استقرار است».

۸- **یوم الفصل:** خداوند میفرماید: «هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ»

(صافات: ۲۱).

«ای همان یوم الفصل است که شما آنرا تکذیب می کردید».

۹- **یوم الجمع:** خداوند میفرماید: «وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِيهِ» (شوری: ۷).

«از روز گردهم آیی که شک و تردیدی در آن نیست بیم دهی».

۱۰- **یوم الحساب:** خداوند میفرماید: «هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ» (ص:

۵۳).

«این چیزها برای روز حساب و کتاب وعده داده می شوند».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۳۴

۱۱- **یوم الوعید:** خداوند می فرماید: «وَتُنْفَخُ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمَ الْوَعِيدِ» (ق: ۲۰).

«و در صور دمیده می شود آن روز وعده داده شده است».

۱۲- **یوم الخلود:** خداوند می فرماید: «ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ» (ق: ۳۴).

«بسلامت داخل شوید، امروز روز جاودانگی است».

۱۳- **یوم الخروج:** خداوند می فرماید: «يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ» (ق: ۴۲).

«روزی صیحه را درست می شنوند آن روز بیرون آمدن است».

۱۴- **الواقعة:** خداوند می فرماید: «إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ» (واقعه: ۱).

«هنگامی که واقعه (روز قیامت) اتفاق می افتد».

۱۵- **الحاقة:** خداوند می فرماید: «الْحَاقَّةُ * مَا الْحَاقَّةُ * وَمَا أَذْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ» (حاقه: ۱-۳).

«رخداد راستین، آن رخداد راستین چیست، تو چه می دانی رخداد راستین چیست».

۱۶- **الطامة الكبرى:** خداوند می فرماید: «فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَى» (نازعات: ۳۴).

«هنگامی که بزرگترین حادثه فرا می رسد».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۳۵

۱۷- الصاخة: خداوند می فرماید: «فَإِذَا جَاءَتْ الصَّاخَّةُ» (عبس: ۳۳).
«پس هنگامی که صدای هراس انگیز می آید».

۱۸- الأذفة: خداوند می فرماید: «أُزِفَتْ الْأَذْفَةُ» (نجم: ۵۷).
«آن نزدیک شونده (روز قیامت) نزدیک شده است».

۱۹- القارعة: خداوند می فرماید: «القَارِعَةُ * مَا الْقَارِعَةُ * وَمَا أَذْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ»
(قارعه: ۱-۳).

«بلاى بزرگ، بلاى بزرگ چیست، تو چه مى دانی بلاى بزرگ چیست».

۲۰- يوم القيامة: این اسم در هفتاد آیه آمده است، مثل: «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ» [النساء: ۸۷].

«خداوند، معبودى جز او نیست! و به یقین، همه شما را در روز قیامت - که شکی در آن نیست - جمع می کند».

۲۱- اليوم الآخر: خداوند می فرماید: «وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ» [البقرة: ۱۷۷].

«بلکه نیکی (و نیکوکار) کسی است که به خدا، و روز آخرت، و فرشتگان، و کتاب (آسمانی)، و پیامبران، ایمان آورده».

۲۲- الغاشية: خداوند می فرماید: «هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ» [الغاشية: ۱].
«آیا داستان غاشیه [روز قیامت که حوادث وحشتناکش همه را می پوشاند] به تو رسیده است؟!»

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۳۶

۲۳- یوم التغابن : خداوند می فرماید: «يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجُمُعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ» [التغابن : ۹].

« این در زمانی خواهد بود که همه شما را در روز اجتماع [روز رستاخیز] گردآوری می کند؛ آن روز روز تغابن است (روز احساس خسارت و پشیمانی)».

چرا برای کافر اللّٰه عذاب شدید را وعده نموده است؟

بشر که هنوز به حکمت و شگفتیهای درون خود پی نبرده، چطور میتواند به حکمتهای بی کران خداوند پی ببرد؟ و از خداوند که آفریننده بندگانش هست در امورش سؤال نمیشود بلکه بندگان هستند که در روز قیامت از آنها سؤال میشود، خداوند متعال میفرماید: "لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿الأنبياء: ۲۳﴾"، یعنی: "الله از آنچه می کند پرسیده نمی شود ولی آنان (بندگان) پرسیده می شوند".

ثانیا، باید دانست که خداوند بندگان را از روی عدل دوزخی میکند، و بندگان را از روی فضل بهشتی میکند، به این معنا که آن اشخاصی که تمام حیات دنیویشان را با کفر گذرانده اند، سزای اعمالشان در روز قیامت نیز این خواهد بود که تمام حیات اخرویشان را از دست داده اند (جزاء و فاقا)، و کسانی که حیات دنیویشان را در عبادت خداوند گذرانده اند، آنها نیز جزایشان اینست که تمام حیات اخرویشان را در بهشت کسب کنند، ولی این نعمت بخاطر فضل خداوند هست، زیرا بیشتر از آنچه که عبادت خداوند در دنیا کرده اند در بهشت خواهند ماند و در آنجا تا ابد جاویدان خواهند بود، گرچه فقط سالیان اندکی عبادت خداوند کرده اند، پس ورود آنها به بهشت از روی فضل خواهد بود.

و اینکه خداوند عذاب شدیدی را برای مشرکان و کفار مهیا کرده، در عوض نعمت عظیمی نیز در بهشت برای صالحین آماده کرده، لذا میفرماید: "... فَمَنْ

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۳۸

شَاءَ فُلْيُؤْمِنَ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ ... ﴿الكهف: ۲۹﴾، یعنی: "پس هرکه بخواهد ایمان آورد و هرکه بخواهد کافر شود"

و میفرماید: "قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا * وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ﴿الشمس: ۱۰ - ۹﴾" یعنی: "هر کس آن را (نفس خود را) پاک گردانید، قطعاً رستگار میشود و هر کس آن را (نفس خود را) آلوده کرد، قطعاً زیانکار میشود".

علاوه بر این، خداوند در دنیا بندگان را بر حذر داشته و برای آنها پیامبران فرستاده تا آنها را راهنمایی کنند، پس اگر کسی دچار چنین عذابی شود و از نعمتهای عظیم بهشتی محروم بماند فقط باید خودش را سرزنش کند، همانطور که اینچنین نیز خواهد شد و دوزخیان خواهند گفت: "وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ * فَأَعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحِقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿الملك: ۱۰-۱۱﴾، یعنی: "و گویند (کفار) اگر شنیده بودیم (به سمع قبول و فهم) یا تعقل کرده بودیم از زمره دوزخیان نبودیم * پس به گناه خود اعتراف کردند پس دوری باد بر اهل دوزخ".

بنابراین عذاب شدید ابدی و نعیم بی کران بهشتی خداوند حق است و از روی عدل و فضل.

آیا در آخرت الله را دیده میتوانیم؟

طبق فرمودات الله سبحانه و تعالی و روایات صحیح ، مؤمنان الله را دیده میتوانند و انکار از دیدن الله در جنت کفر محسوب میشود.

اما در قرآن کریم خداوند متعال میفرماید: " وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ * إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ "

﴿القيامة: ۲۲-۲۳﴾

«در آن روز چهره‌هایی تازه و خرم * نظرکننده‌اند به سوی پروردگار خود»

یعنی به سوی آفریننده و مالک امر خود می‌نگرند و او را آشکارا به چشم سر می‌بینند. احادیث صحیح نیز متواتر بر این امر تأکید گذاشته‌اند که بندگان در روز قیامت بی هیچ گونه حجابی به سوی پروردگارشان می‌نگرند آن گونه که به سوی ماه شب چهارده می‌نگرند و این احادیث از صحت و تواتر بدان پایه قرار دارند که دفع و منع آنها ممکن نیست چنان که ابن‌کثیر به نقل آن احادیث پرداخته و به دنبال آن می‌افزاید: «این مسأله به حمدالله در میان صحابه و تابعین و سلف این امت مسئله اجماعی است چنان که در میان ائمه اسلام نیز مورد اتفاق می‌باشد».

و برخی از روایاتی که صریحا بیانگر رؤیت خداوند متعال توسط مؤمنین است عبارتند است از:

از جریر بن عبد الله رضی الله عنه وارد شده است که گفت:

" كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَنظَرُ إِلَى الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ، وَقَالَ: « إِنَّكُمْ

سَتَرَوْنَ رَبُّكُمْ عِيَانًا كَمَا تَرَوْنَ هَذَا الْقَمَرَ، لَا تُضَامُونَ فِي رُؤْيَيْهِ " (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۴۰

" ما نزد رسول الله صلى الله عليه وسلم بودیم و به ماه شب چهارده نظر نموده و فرمود: شما بزودی آشکارا پروردگار تان را خواهید دید، چنانچه این مهتاب را می بینید که در دیدن آن ازدحام نمی کنید " .

در روایت دیگری پیامبر صلى الله عليه و سلم فرمودند: « إِذَا دَخَلَ أَهْلَ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: تُرِيدُونَ شَيْئًا أَزِيدُكُمْ؟ فَيَقُولُونَ: أَلَمْ تُبَيِّضْ وُجُوهَنَا؟ أَلَمْ تُدْخِلْنَا الْجَنَّةَ وَتُنَجِّنَا مِنَ النَّارِ؟ فَيُكْشَفُ الْحِجَابُ، فَمَا أُعْطُوا شَيْئًا أَحَبَّ إِلَيْهِمْ مِنَ النَّظَرِ إِلَى رَبِّهِمْ » (روایت مُسْلِم)

" هنگامی که اهل بهشت به بهشت در آیند خدای تبارک و تعالی می فرماید: آیا چیزی می خواهید که برای شما بیفزایم؟

می گویند: آیا رویهای ما را سفید نکردی؟ آیا ما را به بهشت داخل نکرده و از دوزخ نجات ندادی؟ و حجاب و پرده برداشته می شود، پس داده نشدند چیزی که برای شان دوست داشتنی تر از دیدن پروردگار شان عزوجل باشد " .

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۴۱

برزخ چیست؟ انسان گنکار در آخرت عذاب میشود اما چرا در برزخ (قبر) برای او عذاب مقرر شده است؟

در عربی یکی از نامهایی قبر «برزخ» است و کلمه برزخ در لغت به معنای فاصله و حائل میان دو چیز را گویند.

انسانها در برزخ به طور کامل به ثواب یا پاداش و یا عقاب اعمالشان نمی رسند بلکه در این میان و تا روز قیامت که الله تعالی هر وقت اراده نمود و قیامت را برپا کنند، خواهند ماند و تا آنروز مکانی است برای عذاب و ثواب انسانها نه بصورت کلی.

در صحیحین از عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا مَاتَ عُرِضَ عَلَيْهِ مَقْعَدُهُ بِالْعَدَاةِ وَالْعَشَىٰ إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَمِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَمِنْ أَهْلِ النَّارِ فَيُقَالُ هَذَا مَقْعَدُكَ حَتَّىٰ يَبْعَثَكَ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» صحیح بخاری (۱۳۷۹) ، و صحیح مسلم (۲۸۶۶).

«هر وقت، یکی از شما فوت کند، صبح و شام، جایگاهش به او عرضه می شود. اگر بهشتی باشد جایگاهش در بهشت و اگر دوزخی باشد، جایگاهش در دوزخ، به او نشان داده می شود. و به او گفته میشود: این، جای توست تا روز قیامت که خداوند تو را حشر می نماید».

۱۴۲.....علامات کوچک و بزرگ قیامت

به علاوه قیامت برای همه انسان ها در یک روز تحقق میابد چرا که زمین و آسمان باید دگرگون گردد و عالمی نو ایجاد شود و حیات نوین انسان ها در آن صورت گیرد بنابراین در میان دنیا و آخرت برزخی قرار داده شده است و مردگان به آن جا می روند و تا آخر دنیا و برپا شدن قیامت در آن جا خواهند بود و پس از پایان دنیا با یک دیگر محشور می شوند زیرا ممکن نیست هر انسان برای خود مستقل قیامت داشته باشد. چرا که قیامت بعد از فنای دنیا و تبدیل زمین و آسمان به زمین و آسمان دیگری است.

آیا انسان در قیامت اقارب خود را میشناسد؟:

چنانکه افرادی که در دنیا با هم زندگی می کردند و در قیامت بهشتی شوند در اینصورت میتوانند بستگان خود را در صورت تمایل بیابند. چرا که خداوند متعال در قرآن میفرماید: "وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ" (فصلت/ ۳۱) « و برای شما است در آنجا آنچه که نفسهایتان میل کند و برای شماست آنجا آنچه درخواست کنید »

و میفرماید: "وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ" (زخرف / ۷۱)

" و میباشد در بهشت آنچه که نفس میل کند و چشم ها از دیدنش لذت گیرد و شما در آن جاویدان هستید "

پس اگر زن و مردی هر دو بهشتی باشند نزد هم خواهند بود. یا اینکه اگر اراده کنند نزد یکی از بستگانشان بروند (چنانکه وی نیز بهشتی باشد) می توانند همدیگر را ملاقات کنند.

همچنین در حدیث وارد شده است که اهل خانواده و سایر بستگان در روز قیامت و بهشت میتوانند همدیگر را به یاد آورده و ببینند، البته بجز در سه مکان :

عن عائشة رضی الله عنها: أنها ذكرت النار فبكت، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ما يبكيك؟ قالت: ذكرت النار فبكيك، فهل تذكرون أهلكم يوم القيامة؟ فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: أما في ثلاثة مواطن فلا يذكر أحد أحداً: عند

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۱۴۴

المیزان حتی يعلم أيخف ميزانه أو يثقل، وعند الكتاب حين يقال: «هَأْوُمْ أَقْرُؤُوا كِتَابِيَهٗ» [الحاقه: ۱۹] حتى يعلم أين يقع كتابه أفى يمينه أم فى شماله أم من وراء ظهره، وعند الصراط إذا وضع بين ظهري جهنم (مسند احمد، ابوداود و غيره) از عايشه رضی الله عنها روايت شده است که: او به یاد آتش (جهنم) افتاد و (از خوف آن) گریه کرد، پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: چرا گریه می کنی؟ عايشه گفت: به یاد آتش (جهنم) افتادم گریه کردم، آیا خانواده تان را در روز قیامت به یاد می آورید؟ پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: (خانواده و آشنایان همدیگر را به یاد خواهند آورد) بجز در سه مکان که هیچ کس دیگری را به یاد نمیآورد: (اول) در هنگام میزان، تا (زمانی که) بدانند آیا میزان وی سبک می شود یا سنگین، (دوم) در هنگام دادن کتاب (اعمال وی)، وقتی می گوید: «هَأْوُمْ أَقْرُؤُوا كِتَابِيَهٗ» [الحاقه ۱۹] (یعنی: ای اهل محشر) نامه اعمال مرا بگیرید و بخوانید) تا زمانی که بدانند نامه اعمال او در کجا قرار می گیرد؛ در سمت راستش یا سمت چپ یا از پشت سرش؟، و (سوم) (هنگام عبور از پل) صراط وقتی که ما بین پشت (وسط و بالای) جهنم قرار گرفت.

بیان نفخ صور و چگونگی و وقت آن:

اللَّهُ مِيفرمايد: " يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ * يَوْمَ تَرُؤْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ " ﴿الحج: ۲-۱﴾

«هان ای مردم! از پروردگارتان تقوی کنید» (یعنی: از عذاب وی پروا کنید و خود را به وسیله طاعتش . یعنی با انجام دادن واجبات و ترک محرمات . از عذابش در پناه امنی قرار دهید زیرا تقوی ملکه‌ای در نهاد آدمی است که اثر اعمال نیک است پس امر به تقوا در واقع امر به همه آن اعمال نیک می‌باشد) «چراکه زلزله قیامت چیز بزرگی است» (و بسیار هولناک و سهمگین است. این همان زلزله‌ای است که یکی از نشانه‌های قیامت می‌باشد و به قول جمهور علما، قبل از برپایی روز قیامت در دنیا روی می‌دهد. اما به قولی: این زلزله با نفخه قیامت همراه است، که این جریر این قول را ترجیح داده و به احادیثی نیز استدلال کرده است.)

اللَّهُ مِيفرمايد: «روزی که آن را» (یعنی: آن زلزله یا قیامت را) «ببینید، هر شیردهنده‌ای از آن کس که شیر می‌دهد، غافل می‌شود» (یعنی: هر شیردهنده‌ای از نوزاد شیری‌اش غافل می‌شود و او را فراموش می‌کند، آن گونه که پنداری اصلا نوزاد شیر خواری نداشته است. و این از شدت هول و سهمگینی آن زلزله یا از شدت هول و سهمگینی قیامت است) «و هر آبستنی بار خود را فرو می‌نهد» (یعنی: جنین خود را از شدت هول و هراس بی‌اختیار فرومی‌افکند، بی آن که موعد

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۴۶

وضع حملش فرارسیده باشد) «ومردم را مست می بینی» (یعنی: بیننده مردم را چنان می بیند که گویی مست اند) «وحال آن که مست نیستند» (در واقع و حقیقت امر) «ولی عذاب خدا شدید است» (پس به سبب این شدت و هول بزرگ، عقل هایشان از سرشان می پرد و فهم هایشان آشفته و مشوش می گردد و بنابراین، مانند شخص مست، مدهوش می شوند.)

بنابراین هنگام نفخ صور اول، وقایعی که ذکر شد رخ میدهد از قبیل زاییدن زن حامله از ترس و وحشت.

اما پس از نفخ صور دوم، حوادث زیر رخ میدهد:

امام احمد از ابوهریره نقل می کند که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: «در روز قیامت عرق مردمان بعد از اینکه هفتاد بغل در زمین فرو می رود، تا دهان مردم یا گوش هایشان بالا می آید». (دهان یا گوش . شک و احتمال وجود از راوی . این روایت نزد بخاری و مسلم به روایت عبدالعزیز بن عبدالله از سلیمان بن بلال از نور بن زید از سالم بن غیث از ابوهریره از رسول خدا)

اما احمد از سعید بن عمیر انصاری نقل می کند که گفت: نزد عبدالله بن عمیر و ابوسعید خدری نشسته بودم که یکی از دیگری پرسید: در مورد عرق مردم در قیامت چه چیزی از رسول خدا صلی الله علیه وسلم شنیده ای؟ یکی گفت: تا بناگوش می رسد و دیگری گفت: تا دهان انسان می رسد. ابن عمیر خطی را با

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۴۷

انگشت از نرمی گوش تا دهانش کشیده و فرمود: هر دو یکی هستند. (احمد به تنهایی روایت کرده، ولی سندش قوی است)

ابوبکر بن ابوالدنيا از مقداد بن اسود نقل می کند که از رسول خدا صلی الله علیه وسلم شنیده است که فرمودند:

«روز قیامت خورشید به اندازه یک یا دو میل (سلیم بن عامر یکی از راویان حدیث می گوید: نمی دانم منظور از میل مسافت زمین است یا منظور همان میلی است که با آن سرمه در چشم می کنند) به مردم نزدیک می شود و مردم در گرمای آن به تناسب اعمالشان عرق می ریزند. گروهی تا پشت پایشان و گروهی تا زانو و گروهی دیگر تا کمرنشان در عرقند. سپس رسول خدا صلی الله علیه وسلم اشاره به دهان مبارکش کرده و فرمودند: و گروهی که عرق آنها را در برمی گیرد و عرق می نمایند». (مسلم و ترمذی نیز این حدیث را روایت کرده اند.)

در صحیحین از ابوهریره روایت شده که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند: «هفت گروهند که در روزی که هیچ سایه ای به جز سایه خداوند وجود ندارد خداوند آنها را زیر سایه خودش می گیرد. رهبر عدالت پیشه، جوانی که در عبادت خدا رشد کرده باشد، و مردی که قلبش به مسجد معلق است، و دو نفری که در راه خدا با یکدیگر دوست شده و نشست و برخاستشان به خاطر خدا باشد، و مردی که وقتی زنی با شخصیت و زیبا از او تقاضای فعل حرامی را کند بگوید: من از خدا می ترسم، و کسی که آنقدر مخفیانه صدقه می دهد که دست چپش از

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۴۸

صدقه دست راستش بی خبر می ماند، و کسی که در خلوت با یاد خدا اشک بریزد».

همه این زمانی است که مردم در جایگاه تنگ و تاریکی قرار دارند، جایی طاق فرسا مگر بر کسانی که خداوند به آنها لطف نماید و آسان کند، از خداوند می خواهیم که آن روز را بر ما آسان نموده و ما را از سختی هایش به دور بدارد (آمین).

وقتی مردم از قبرهایشان برمی خیزند زمین را به گونه ای دیگر می بینند. کوهایش مسطح گشته و تپه ها از بین رفته اند، شکلش تغییر یافته، رودها خشک شده و درختان ریشه کن گشته و دریاها برافروخته شده اند. پستی و بلندی هایش یکسان شده و شهرها و روستاها خراب گشته اند، زلزله ها رخ داده و زمین همه محتویاتش را بیرون ریخته است که انسان می پرسد: زمین را چه شده است؟

آسمان ها نیز به همین صورت تغییر یافته است. ستارگان خاموش شده و متلاشی گشته اند و آسمان شکافته شده و تکه تکه گردیده است و فرشتگان همه جا را احاطه کرده اند و خورشید و ماه در یک جا جمع شده و تاریک شده اند که بعد از آن خاموش می شوند.

ابوبکر بن عیاش از ابن عباس نقل می کند که فرمود:

«وقتی مردم از قبرها بیرون می آیند، می بینند که نه زمین زمین قبلی است و نه مردم مردمی هستند که قبلاً آنها را می شناخته اند».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۴۹

خداوند می فرماید:

« يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ » (ابراهیم / ۴۸)

«روزی که زمین به زمین دیگری و آسمان‌ها به آسمان‌های دیگری تبدیل می‌شوند و مردم در پیشگاه خداوند یگانه مسلط حضور به هم می‌رسانند.»

« يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا * وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا * قَوْلًا يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ » (طور / ۹-۱۱)

«روزی که آسمان سخت به تکان و جنبش می‌افتد و درهم می‌لولد * و کوه‌ها شتابان روان می‌گردند * در آن روز وای بر تکذیب‌کنندگان.»

« فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ * فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ * فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ » (الرحمن / ۳۷-۴۰)

«بدانگاه که آسمان شکافته شود و همچون روغن گداخته‌ای گردد * پس کدامین نعمت پروردگارتان را تکذیب می‌کنید * در آن روز وقت آن نیست که انس و جن از گناهانشان پرسیده شود * پس کدامین نعمت پروردگارتان را انکار می‌کنید.»

« فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ * وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ * وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ * يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ » (الحاقه / ۱۵-۱۸)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۰

«بدان هنگام است که آن واقعه (روز قیامت) رخ می‌دهد * و آسمان از هم می‌شکافت و پراکنده می‌شود، و در آن روز سست و ناستوار می‌گردد * و فرشتگان در اطراف و کناره‌های آسمان قرار می‌گیرند و در آن روز هشت فرشته عرش پروردگارت را حمل می‌نمایند * در آن روز به خدا عرضه می‌شوید و چیزی از کارهای نھانتان مخفی و پوشیده نمی‌ماند».

در صحیحین از سهل بن سعد ساعدی رضی الله عنه روایت شده است که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«روز قیامت مردم بر سرزمینی بسیار سفید و صاف که هیچ مرز بلندی بر آن وجود ندارد محشور می‌شوند».

امام احمد از عایشه صدیقہ رضی الله عنها نقل می‌کند که فرمود:

«من اولین کسی بودم که از رسول خدا صلی الله علیه وسلم در مورد آیه:

«يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ» (ابراهیم / ۴۸)

سؤال نمودم، پرسیدم: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم! مردم در این حالت کجا هستند؟ فرمود: (بر صراط)». (امام مسلم و ترمذی و ابن ماجه نیز روایت کرده‌اند.)

مسلم در روایتی دیگر از ثوبان خدمتکار رسول خدا صلی الله علیه وسلم روایت می‌کند که:

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۱

یکی از علمای یهود در مورد این آیه از رسول خدا صلی الله علیه وسلم سؤال نمود: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «در تاریکی نزدیک پل صراط».

آیات مربوط به قیامت در بیشتر سوره‌های قرآن کریم وجود دارد. امام احمد از ابن عمر رضی الله عنه نقل می‌فرماید: که رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمودند:

کسی که می‌خواهد از نزدیک قیامت را تماشا کند، سوره‌های «التکویر» و «الإنفطار» و «الإنشقاق» و سوره هود را بخواند. (- به روایت امام احمد از

عبدالرزاق از عبدالله بن یحیی صنعانی از عبدالله بن یزید صنعانی از ابن عمر از رسول خدا صلی الله علیه وسلم ، ترمذی نیز این حدیث را روایت نموده است.)

﴿ ۱ ﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿ ۲ ﴾ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿ ۳ ﴾

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿ ۴ ﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿ ۵ ﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ

إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ ﴿ ۶ ﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ﴿ ۷ ﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ

حِسَابًا يَسِيرًا ﴿ ۸ ﴾ وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مُسْرُورًا ﴿ ۹ ﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ

﴿ ۱۰ ﴾ فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا ﴿ ۱۱ ﴾ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ﴿ ۱۲ ﴾ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مُسْرُورًا

﴿ ۱۳ ﴾ إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّنْ يُجُوزَ ﴿ ۱۴ ﴾ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿الإنشقاق / ۱ -

(۱۵

«هنگامی که آسمان می‌شکافد* و فرمان پروردگارش را می‌برد و چنین نیز سزاوار

است* و هنگامی که زمین گسترده می‌شود* و هر چه در درون خود دارد بیرون

ریخته و خالی می‌گردد* و فرمان پروردگارش را می‌برد و سزاوار نیز همین است*

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۲

ای انسان، تو با تلاش و رنج فراوان به طرف پروردگار خود رهسپاری و سرانجام او را ملاقات خواهی نمود * در آن وقت هر کسی نامه اعمالش به دست راستش داده شود * با او حساب ساده و آسانی خواهد شد و حرم و شادمان به سوی خانواده اش برمی گردد * و اما آن کسی که نامه اعمالش از پشت سر به او داده شود * مرگ را فریاد زده و آرزوی هلاکت می کند * و به آتش سوزان دوزخ خواهد رسید * او در دنیا در میان خانواده اش سرمست و مسرور بوده است * او گمان می کرده که هرگز به سوی خدا باز نخواهد گشت * آری! پروردگارش او را می دیده و آگاه از حالش بوده است».

﴿۱﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَهَرَتْ ﴿۲﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿۳﴾
وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿۴﴾ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمْتَ وَأَخَّرْتَ «(الإنفطار / ۱-۵)

«هنگامی که آسمان شکافته می گردد * و هنگامی که ستارگان از هم پاشیده می شوند و پراکنده می گردند * و هنگامی که دریاها شکافته می شوند * و هنگامی که گورها زیر و رو می شوند * آنگاه هر کس می داند چه چیزهایی را پیشاپیش فرستاده و چه چیزهایی را برجای گذاشته است».

﴿۱﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿۲﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿۳﴾
وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿۴﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿۵﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿۶﴾
وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿۷﴾ وَإِذَا الْمَوْؤُودَةُ سُئِلَتْ ﴿۸﴾ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿۹﴾ وَإِذَا

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۳

الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿۱۰﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿۱۱﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿۱۲﴾
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿۱۳﴾ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرْتَ «(التکویر / ۱-۱۴)

«هنگامی که خورشید درهم پیچیده می شود * و هنگامی که ستارگان تیره و تار می گردند * و هنگامی که کوهها رانده می شوند * و هنگامی که شتران حامله ده ماهه فراموش می شوند * و هنگامی که حیوانات وحشی گرد هم جمع می شوند * و هنگامی که دریاها سراسر برافروخته می گردند * و هنگامی که دوباره جانها به پیکرها برگردانده شده و جفت می گردند * و هنگامی که از دختر زنده به گور شده پرسیده می شود * به کدامین گناه کشته شده است؟ * و هنگامی که نامه های اعمال توزیع و گشوده می گردد * و هنگامی که آسمان از بیخ کنده می شود * و هنگامی که دوزخ شعله ور می شود * و هنگامی که بهشت، نزدیک آورده می شود * در آن موقع هر کس می داند چه چیزی را آماده کرده است.»

اسرافیل فرشته مأمور دمیدن در صور، دو مرتبه به اذن خداوند در

صور می دمَد : بار اول جهت پایان دادن به دنیا و از بین رفتن تمام موجودات روی زمین و آسمان [به جز کسانی که خدا بخواهد] و تغییرات و تبدیلاتی که جهت شروع روز قیامت در زمین و آسمان صورت می گیرد می باشد و بار دوم جهت برخاستن موجودات و انسانها از قبرهایشان و شتافتن به سوی صحرای محشر جهت رویارویی با خداوند و گرفتن کارنامه اعمال است.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۴

« وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ * وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ * وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ * وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ » (الزمر / ۶۷-۷۰)

«در صورت دمیده خواهد شد و تمامی کسانی که در آسمانها و زمین هستند می‌میرند، مگر کسانی که خدا بخواهد، سپس بار دیگر در آن دمیده می‌شود که به ناگاه همه مردم از قبرها به پاخواسته و به اطراف می‌نگرند * و زمین با نور خدا روشن می‌شود و نامه اعمال توزیع می‌گردد و پیغمبران و گواهان آورده می‌شوند و به درستی بین مردم قضاوت می‌شوند و اصلاً به آنها ستمی نمی‌شود * و به تمام و کمال جزای هر کاری را که انسان کرده است بدو داده می‌شود و خداوند بهتر می‌داند که آنها چه کارهایی را می‌کرده‌اند.»

اما سختی روز قیامت بیشتر مختص کافران خواهد بود و کسانیکه در دنیا به آیات خداوند کفر ورزیده اند در حقیقت خود به خودشان ظلم کرده اند چرا که با کفر ورزیدن خود را مستحق عذاب و قهر و غضب الهی ساخته اند درحالیکه در دنیا بدانها هشدار داده شده بود.

خداوند می‌فرماید:

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۵

« وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ * وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ » (النمل / ۸۷-۸۸)

«و روزی که در صور دمیده می شود تمام کسانی که در آسمانها و زمینند وحشت زده و هراسناک شوند مگر کسانی که خدا بخواد و همگان فروتنانه در پیشگاه خدا حاضر و آماده می گردند* و کوهها را ساکن و بی حرکت می پنداری در حالی که مانند ابرها در سیر و حرکت هستند، این ساختار خداوندی است که همه چیز را محکم و استوار آفریده است، مسلماً از کارهای شما آگاه است.»

« فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ * فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ * عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ » (المدثر / ۸-۱۰)

«هنگامی که در صور دمیده شود* آن روز، روز سختی خواهد بود* بر کافران آسان نخواهد بود.»

امام احمد از ابن عباس رضی الله عنه نقل می کند که در تفسیر آیه: [فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ] {المدثر: ۸} از رسول خدا صلی الله علیه وسلم روایت کرده است که فرمودند:

«چه کار خواهید کرد در حالی که مسئول دمیدن در صور آن را در دست گرفته و پیشانی را به جلو آورده و منتظر امر خداوند است تا در آن بدمد؟» یاران پرسیدند: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم چه بگوییم؟ فرمود: بگویید:

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۶

«حسبنا الله و نعم الوکیل، علی الله توکلنا».

«خدا برایمان بس است و چه خوب پشتوانه ایست، بر خدا توکل نمودیم».

پس با نفخ اول در صور، نظام آفرینش کنونی به هم می ریزد و از شدت انفجار همه موجودات جان می دهند و آسمانها و زمین از مسیرهای طبیعی خود خارج گشته و در یک کلام زلزله قیامت رخ می دهد که این همه حوادث مقدمه ای خواهد بود جهت بازگشت به خدا و پس دادن حساب در روز قیامت.

سپس دیگر بار در صور دمیده می شود که همه مردگان بدون در نظر گرفتن زمان مرگشان مبعوث گشته و مات و حیرت زده به خاطر تغییراتی که در نظام آفرینش می بینند، به اطراف خود نگاه می کنند و آنجاست که تبهکاران به بدبختی و روسیاهی خود پی برده و دیوانه وار به این طرف و آن طرف می دونند و در نهایت با بدنی عریان و پا بی برهنه به سوی صحرای محشر روانه می گردند. و چه زیبا خداوند در یک جمله چنین بیان می کند:

« مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى » (طه / ۵۵)

«ما شما از زمین آفریده ایم و بدان باز می گردانیم، و بار دیگر شما را از آن بیرون می آوریم».

صور چند بار دمیده میشود؟

علمای اسلام در خصوص تعداد دفعات دمیدن در صور اختلاف نظر دارند؛ بعضی می‌گویند دو بار و بعضی معتقدند سه بار دمیده می‌شود.

بنا بر نصوص وارد شده در مورد قیامت، اسرافیل دو بار در شیپور می‌دمد، بعد از صور اول تمام موجودات زنده هوش و حواس خود را از دست می‌دهند و بعد از صور دوم، همه موجودات، زنده می‌گردند، خداوند می‌فرماید: «وَنُفِّخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِّخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ». الزمر: ۶۸

(در صور دمیده خواهد شد و تمام کسانی که در آسمانها و زمین هستند می‌میرند مگر کسانی که خدا بخواهد (آنان را تا زمان دیگری زنده بدارد). سپس بار دیگر در آن دمیده می‌شود، به ناگاه همگی (جان می‌گیرند و) بپا می‌خیزند و می‌نگرند (تا در حق ایشان چه شود و حساب و کتابشان کی انجام پذیرد و سرنوشتشان به کجا بینجامد)).

قرآن نفخه اولی را «راجعه» و نفخه دومی را «رادفه» می‌نامد، خداوند منان می‌فرماید: «يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ * تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ». النازعات: ۶ - ۷ ((رستاخیز و قیامت برپا گردد) در آن روزی که (نفخه اول، در صور دمیده می‌شود و) زلزله‌ای در می‌گیرد (و دنیا خراب می‌گردد و همگان می‌میرند) سپس (نفخه دوم، در صور دمیده می‌شود و زلزله نخستین) زلزله دیگری به دنبال خواهد داشت)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۸

و در جایی دیگر صور اولی را «صیحه» نامیده و به وقوع دومی نیز تصریح فرموده است، می فرماید:

« مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ * فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ * وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ » یس:

۴۹ - ۵۱

((پاسخ استهزاء ایشان، این است که آنان، چندان) انتظار نمی کشند مگر صدائی را که (ناگهان طنین انداز می گردد و موج آن) ایشان را در بر می گیرد (و نابودشان می گرداند) در حالی که با یکدیگر (به معامله و کار و بار روزمره زندگی، سرگرم و) درگیرند. (این حادثه به قدری سریع و برق آسا و غافلگیرانه است که) حتی توانائی وصیت نمودن و سفارش کردن نخواهند داشت، و حتی فرصت مراجعت به سوی خانواده و فرزندانشان را پیدا نخواهند کرد. (برای بار دوم) در صور دمیده می شود و به ناگاه همه آنان از گورها بیرون آمده و به سوی (دادگاه حساب و کتاب) پروردگارشان شتابان رهسپار می گردند).

در احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم نیز به دو نفخه تصریح شده است، در صحیح بخاری و مسلم از حضرت ابوهریره روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «مَا بَيْنَ النَّفْخَتَيْنِ أَرْبَعُونَ قَالَ أَرْبَعُونَ يَوْمًا قَالَ أَبَيْتُ قَالَ أَرْبَعُونَ شَهْرًا قَالَ أَبَيْتُ قَالَ أَرْبَعُونَ سَنَةً قَالَ أَبَيْتُ».

میان دو نفخه (چهل) فاصله وجود دارد.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۵۹

از ابوهریره سوال شد، چهل روز، چهل ماه یا چهل سال فاصله دارد؟ ابوهریره می گوید: من از تعیین کردنش خوداری می کنم. (بخاری، کتاب تفسیر و مسلم.)

در صحیح مسلم از حضرت عمرو بن عاص روایت شده که می گوید: از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدم که می فرمود: «تُمْ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَلَا يَسْمَعُهُ أَحَدٌ إِلَّا أَصْعَى لَيْتًا وَرَفَعَ لَيْتًا قَالَ وَأَوَّلُ مَنْ يَسْمَعُهُ رَجُلٌ يَلُوطُ حَوْضَ إِبِلِهِ قَالَ فَيَصْعَقُ وَيَصْعَقُ النَّاسُ ثُمَّ يُرْسِلُ اللَّهُ أَوْ قَالَ يُنْزِلُ اللَّهُ مَطَرًا كَأَنَّهُ الطَّلُّ أَوْ الظَّلُّ نُعْمَانُ الشَّاكُ فَتَبَّتْ مِنْهُ أَجْسَادُ النَّاسِ ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامًا يَنْظُرُونَ».

(سپس در صور دمیده می شود، هرکس آن را بشنود گردنش را بالا و پایین می برد، نخستین کسی که آن را می شنود، مردی است که مشغول ساختن و تمیز کردن حوض شترش می باشد، او بی هوش می شود و بعد هم مردم هوش و حواس خود را از دست می دهند، سپس خداوند بارانی را که مانند رطوبت یا سایه می فرستد، اجساد مرده انسانها در اثر آن رشد می کنند و بار دوم در صور دمیده می شود، آنها به محض شنیدن صدای آن از قبور بلند شده، نگاه می کنند).

در بیهقی از ابن مسعود رضی الله عنه چنین آمده است: بعد فرشته صور میان زمین و آسمان می ایستد و در آن می دمَد، هیچ موجود زنده ای در زمین و آسمانها باقی نمی ماند، همه می میرند، مگر آنهایی که خداوند خواسته باشد، سپس میان دو نفخه آنچه را که خداوند بخواد، انجام خواهد گرفت. (فتح الباری: (۱۱/۳۷۰).)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۶۰

البته گروهی از علما بر این عقیده هستند که نفخه (صور) سه بار صورت می‌گیرد، نفخه اولی را نفخه فزع می‌گویند، چون با دمیدن و شنیدن صدای آن مردم می‌هراسند و دومی را نفخه صعق می‌گویند، چون با دمیدن و شنیدن صدای آن مردم بی‌هوش می‌شوند و نفخه سومی را نفخه بعث می‌گویند، چون با دمیدن و شنیدن آن مردم زنده از قبور برمی‌خیزند.

ابن العربی، ابن تیمیه، ابن کثیر و سفارینی بنا به آیهی ذیل این دیدگاه را پذیرفته‌اند، خداوند منان در این مورد می‌فرماید: « وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَنَزِعَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ». النمل: ۸۷
(و یادآور شو) روزی که در صور دمیده شود، و تمام کسانی که در آسمانها و زمینند وحشت‌زده و هراسناک شوند، مگر کسانی که خدا بخواهد. و همگان فروتنانه در پیشگاه او حاضر و آماده می‌گردند).

علاوه بر آیه مذکور طرفداران این دیدگاه به برخی از روایات مبنی بر اینکه سه بار در صور دمیده می‌شود، استناد می‌کنند، مانند حدیث صور که حدیثی است طولانی و طبری آن را تخریج کرده است و در آن چنین آمده است: «ینفخ فیه ثلاث نفخات: الأولى نفخة الفزع، والثانية نفخة الصعق، والثالثة نفخة القيام لرب العالمین»

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۶۱

(بعد از آن سه بار در صورت دمیده می‌شود، اولی نفخه فزع، دومی نفخه صعق (بی‌هوشی) و سومی نفخه بعثت (زنده شدن) است که مردم برای حضور در بارگاه خداوند از قبور بلند می‌شوند).

برای نفی نفخه‌های مذکور نمی‌توان به آیه‌ی گذشته استدلال نمود، چون آیه تصریح نمی‌فرماید که فزع نفخه سوم است، اصلاً از بیان ترس و هراسی که دامنگیر مردم می‌شود، مستقل بودن نفخه فزع استنباط نمی‌شود، نفخه اول مردم را هنگام مردن دچار هراس و وحشت می‌کند و نفخه دوم بعد از زنده شدن و بیرون آمدن از گورستان موجب ترس و هراس انسانها می‌گردد.

ابن حجر می‌فرماید: مغایرت و تفاوت میان صعق و فزع مستلزم این نیست که آن دو از نفخه اولی همزمان به وجود نیامده باشند. (فتح الباری: (۱۱/۳۶۹)).
و در تذکره قرطبی آمده است: نفخه فزع همان نفخه صعق است، چون ترس و وحشت لازم و ملزوم همدیگرند، مردم ابتدا دچار ترس و هراس صدای قیامت می‌شوند، سپس جان به جان آفرین تسلیم می‌کنند.

اما استدلال به حدیث نیز محل اشکال است، چون سند حدیث ضعیف و مضطرب است، ابن حجر عسقلانی آن را ضعیف می‌داند و ضعف بودنش را از بی‌هقی نقل می‌کند.

و ابن حزم می‌گوید: نفخه‌های روز قیامت چهار تا هستند:

۱- نفخه مردن.

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۱۶۲

۲- نفخه زنده شدن. با نفخه دوم همه مردگان زنده می شوند و از قبور بیرون می آیند و به منظور حساب تجمع می کنند.

۳- نفخه فزع و صعق است که با شنیدنش بی هوش می شوند، ولی کسی جان نمی دهد و نمی میرد.

۴- نفخه به هوش آمدن و آفاقه از این بی هوشی است. (فتح الباری: (۶/۴۴۶)).
ابن حجر بعد از نقل دیدگاه ابن حزم می گوید: اینکه دو نفخه را چهار تا تلقی کرده، روشن و واضح نیست، بلکه ارجح همان دو نفخه است، اما تغایر و تفاوت گذاشتن میان دو نفخه برگرفته از حال و وضعیت شنوندگان است، با شنیدن نفخه اول همه زندگان می میرند، مگر مخلوقاتی که بر اساس اراده خدا استثناء شوند آنها با شنیدن نفخه مات و مبهوت می گردند و با دمیدن نفخه دوم همه مرده ها زنده شده و بی هوش ها از غفلت و سرگردانی نجات می یابند. (حقیقت را خداوند بهتر می داند). (فتح الباری: (۶/۴۴۶)). [منبع: کتاب "سیمای روز رستاخیز"؛ دکتر عمر سلیمان اشقر].

در قیامت به نام هایی پدران خویش صدا میشویم!

کسانی که ادعا دارند در روز محشر بندگان با اسم مادرانشان صدا زده می شوند، در حقیقت به حدیث دروغی استدلال کرده اند که چنین است:

«یدعی الناس يوم القيامة بأمهاتهم سترأ من الله عز وجل عليهم» .

«در روز قیامت مردم با اسم مادرانشان صدا زده می شوند(یعنی فلان بن فلانه) تا پوششی بر آنها نزد الله تعالی شوند.»

این حدیث حتی ضعیف هم نیست بلکه دروغ است، برای فهمیدن این مطلب به کتابهای زیر مراجعه کنید: "اللآلئ المصنوعة" سیوطی (۲/ ۴۴۹). "الموضوعات" ابن الجوزی (۳/ ۲۴۸). "ترتیب الموضوعات" (۱۱۲۳) .

بقیه احادیث دیگر هم که نزدیک لفظ حدیث فوق آمده اند یا همان معنا را می رسانند، ضعیف و غیر قابل استناد هستند.

در حالیکه حدیث دیگری وجود دارد که برطبق آن در روز قیامت بندگان به اسم پدرانشان صدا زده می شوند. و حدیث هم صحیح است:

عن أبي الدرداء قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إنكم تدعون يوم القيامة بأسمائكم وأسماء آبائكم، فحسنوا أسماءكم». سنن أبي داود بإسناد جيد (قاله ابن القيم في تحفة المودود).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۶۴

یعنی: از ابودرداء رضی الله عنه روایت است که گفت: رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمود: شما در روز قیامت به اسم خود و اسم پدرانتان صدا زده خواهید شد، پس بهترین اسم را برای (فرزندانتان) برگزینید.

همچنین از ابن عمر رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «إِنَّ الْعَادِرَ يُرْفَعُ لَهُ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ، يُقَالُ: هَذِهِ عَدْرَةُ فُلَانٍ بِنِ فُلَانٍ». (بخاری: ۶۱۷۷)

یعنی: «روز قیامت برای هر شخص خائن، پرچی نصب می کنند و اعلام می نمایند که این، خیانت فلانی فرزند فلانی است».

بنابراین آنچه که از نصوص شرعی حاصل می آید این است که در روز قیامت بندگان خدا به اسم پدرانشان صدا زده می شوند یعنی: فلان فرزند فلان (مثلاً: احمد فرزند محمد)

و قولی که می گوید انسانها به اسم مادرانشان صدا زنده می شوند، قول ضعیفی است.

کیفیت حشر انسانها در محشر!:

انسانها در حال پا برهنگی، لخت و غیر ختنه شده حشر خواهند شد، در صحیح مسلم و بخاری از ابن عباس رضی الله عنه روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «إِنَّكُمْ مَحْشُورُونَ خُفَاءَ عُرَاهُ غُرْلًا ثُمَّ قَرَأَ: «كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدًّا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ» الْأَنْبِيَاءُ: ۱۰۴.

شما پابرهنه، لخت و غیر ختنه شده مبعوث خواهید شد، سپس آیه ذیل را از قرآن برای یاران تلاوت فرمود: (همان گونه که (نخستین بار سهل و ساده) آفرینش را سر دادم، آفرینش را از نو بازگشت می دهیم).

وقتی عایشه رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنید که مردم روز قیامت لخت و برهنه حشر خواهند شد، عرض کرد: ای پیامبر خدا! زنان و مردان همه به سوی همدیگر نگاه خواهند کرد؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: ای عایشه، صحنه خطرناکتر از این خواهد بود که مردم بسوی همدیگر نگاه کنند. مشکاة المصابیح: (۵۷/۳).

البته در بعضی روایات آمده است که انسان در همان لباسی که هنگام مردن به تن داشته، حشر می شود، ابوداود، ابن حبان و حاکم از ابوسعید خدری نقل کرده اند که هنگام احتضار از اطرافیان خواست تا لباس تازه ای برای او بیاورند، سپس آنرا پوشید و فرمود از رسول خدا صلی الله علیه وسلم شنیده ام که می فرمود: «إِن المیت یبعث فی ثیابه التی یموت فیها» سلسله احادیث الصحیحة، شماره ۱۶۷۱.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۶۶

(همانا میت در همان لباسی که در آن رحلت کرده است، حشر می شود).
حاکم این حدیث را صحیح و موافق با شرایط صحیح بخاری و مسلم قرار داده است.

امام بیهقی با سه روش میان این حدیث و حدیث گذشته توافق ایجاد نموده است:
۱ - لباسی که هنگام مرگ به تن داشته‌اند، بعد از بلند شدن از قبر پاره می شود، در نتیجه برهنه و لخت در مقابل حشر قرار می گیرند، اما بعد از موقوف حشر لباس بهشتی به تن می کنند.

۲ - زمانی که پیامبران و بعد از آنها صدیقین و به دنبال صدیقین بنا به مراتب، انسانهای دیگر لباس می پوشند، جنس لباس هر کدام از همان لباسی است که هنگام مرگ به تن داشته است، ولی هنگام ورود به خلد برین لباس بهشتی به تن می کنند.

۳ - منظور از لباس در حدیث بعدی، اعمال هستند، یعنی هر انسانی در حال انجام عملی حشر می شود که موقع مردن مشغول انجام آن بوده است، خداوند می فرماید:

«وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ» الأعراف: ۲۶

(لباس تقوا و ترس از خدا، بهترین لباس است).

«وَتِيَابَكَ فَطَهَّرْ» المدثر: ۴

(و جامه خویش را پاکیزه دار (و خویشتن را از آلودگیها پاک گردان)).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۶۷

امام بیهقی برای توجیه جواب سوم به حدیثی از اعمش استدلال می کند که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده: «يُعْتَبَرُ كُلُّ عَبْدٍ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ». النهایة ابن کثیر ۲۸۸/۱.

هر انسان در حال انجام عملی مبعوث و محشور می گردد که موقع مردن مشغول انجام آن بوده است).

هر چند از حدیث جابر در صحیح مسلم نمی توان استنباط کرد که انسان در همان لباسی حشر می شود که در آن وفات کرده است، چون مفهوم حدیث بنا به دلایل دیگر این است که انسان اگر هنگام مرگ بر کفر یا ایمان، شک یا یقین جهان را وداع گفته باشد در قیامت هم بر همان حال و وضعیت زنده می شود و به بارگاه الهی می شتابد، همانگونه که در حدیث دیگر آمده انسان بر همان کرداری حشر می گردد که هنگام مرگ آنرا انجام می داد، حدیث مسلم از عبدالله بن عمر این مفهوم را تأیید می نماید که می فرماید از رسول خدا صلی الله علیه وسلم شنیدم که می فرمود: «إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ عَذَابًا أَصَابَ الْعَذَابُ مَنْ كَانَ فِيهِمْ ثُمَّ بُعِثُوا عَلَىٰ أَعْمَالِهِمْ»

(اگر خداوند اراده کند که قومی را در دنیا مجازات کند، آنها را دچار عذاب و هلاکت می سازد، سپس با همان حالت آنها را زنده می کند) صحیح مسلم: (۲۲۰۶/۲) شماره: (۲۸۷۹).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۶۸

اگر کسی در حالت احرام بمیرد، روز قیامت در حال لبیک گفتن حشر می شود، بخاری و مسلم از حضرت عبدالله بن عباس رضی الله عنه روایت شده که مردی در سفر حج با رسول الله صلی الله علیه وسلم همراه بود، از روی شتر خود افتاد و گردنش شکست و مرد، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «اغْسِلُوهُ بِمَاءٍ وَسِدْرٍ وَكَفَّنُوهُ فِي ثَوْبَيْنِ وَلَا تُحْنَطُوهُ وَلَا تُحْمَرُوا رَأْسَهُ فَإِنَّهُ يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُلَبَّيًّا» مشکاة المصابیح: ۱/ ۵۲۰ و شماره حدیث: ۱۶۳۷ می باشد.

(با آب و سدر او را غسل دهید و در همان دو پارچه احرام او را کفن دهید، به او عطر نزنید و سرش را نپوشانید، چون در روز قیامت در حالت احرام و لبیک گفتن حشر خواهد شد).

شهید روز قیامت در حالی حشر می شود که از زخمش خون می ریزد، رنگ خون قرمز است، ولی بوی عطر از آن بلند می شود.

با توجه به روایات مذکوره تلقین بیمار درحال مرگ در حالت مردن به لا اله الا الله مستحب است تا در حالت توحید بمیرد و روز قیامت در حالت توحید حشر شود. نکته: خداوند عیناً همان انسانهای مرده را زنده می کند، اما این آفرینش با حیات دنیوی اندکی متفاوت است، یکی از تفاوت های قابل ملاحظه این است که جسد تازه با وجود بلا و مصیبت های فراوان، نابود نمی شود، خداوند می فرماید: «وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ» (مرگ از هر سو بدو روی می آورد و حال این که نمی میرد).

علامات کوچک و بزرگ قیامت.....۱۶۹

در حدیثی که حاکم با سند صحیح از عمرو بن میمون اودی روایت می کند، آمده که معاذ بن جبل بلند شد و فرمود: «یا بنی اود! اینی رسول رسول الله صلی الله علیه وسلم تعلمون المعاد إلى الله، ثم إلى الجنة أو إلى النار، وإقامة لا ظعن فيه، وخلود لا موت فی أجساد لا تموت» سلسله الاحادیث الصحیحة: (۱۶۶۸).

یعنی: ای بنی اود من فرستاده رسول خدا هستم، شما از برگشتن بسوی خداوند مطلع هستید، بعد از آن مسیر نهائی به سوی بهشت است یا به دوزخ، در قیامت زندگی ماندگار است و کسی کوچ نمی کند، همه برای ابد آفریده می شوند و مرگ در کسی را نمی زند، اجساد برای نابودی زنده نمی شوند.

از جمله این تفاوت ها دیدن و رویت موجوداتی است که در دنیا آنها را نمی دیدند، یا نمی توانستید آنها را ببینید، چون انسان ها در آن روز، فرشتگان و جن ها را می بینند، همچنین یکی دیگر از تفاوت ها و شگفت های قیامت این است که بهشتیان آب دهان، ادرار و مدفوع ندارند.

این تفاوت ها به معنی آن نیستند که زنده شدگان قیامت موجوداتی مخالف مخلوقات قیامت هستند، همانگونه که ابن تیمیه می فرماید: «هر دو حیات از یک جنس واحد هستند، در صفات و حالاتی با هم متفق، مشابه و متماثل هستند و در برخی حالت دیگر با هم شباهتی ندارند، بر این اساس است که قیامت را مبدأ می نامند، چون هر چیزی به اصل و اساس خودش بر می گردد، بنا براین لفظ «اعاده» مقتضی مبدأ و معاد است». مجموع الفتاوی: (۲۵۳/۱۷).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۷۰

نکته: اهل بهشت به بهترین و زیباترین شکل و صورت (یعنی: شکل و صورت پدر خود حضرت آدم علیه السلام وارد بهشت می‌شوند. پس هیچ شکل و صورتی کامل تر و زیباتر از صورتی که خداوند آدم ابوالبشر را بر آن آفریده است وجود ندارد. خداوند آدم را با دست های خود آفریده، آفرینش وی را به اتمام رسانده و به زیباترین صورت او را در آورده است. لذا هر کس که وارد بهشت شود، به صورت آدم و ساختار جسمی او خواهد بود. خداوند آدم را بسیار قد بلند، مانند: درخت خرما بلند آفریده است که طول او شصت ذراع بوده است. در صحیح مسلم از حضرت ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «خداوند آدم را به صورت خود آفریده است. بلندی قدش شصت ذراع است. لذا هر کس که داخل بهشت شود بر همان صورت آدم داخل می‌شود. طولش شصت ذراع است. بعد از آفریدن آدم ارتفاع قامت انسانها همواره رو به کاستی بوده است». صحیح مسلم، کتاب: الجنة، باب یدخل الجنة اقوام افندتهم مثل افئدة الطیر: ۲۸۴۱.

و از جمله زیبایی صورت و چهره های اهل بهشت این است که مانند نوجوان بدون ریش خواهند بود. چنان به نظر می‌رسند که سرمه کشیده اند، و همهی آنها ۳۳ ساله وارد بهشت می‌شوند.

در مسند احمد و سنن ترمذی از معاذ بن جبل روایت شده که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود:

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۷۱

«یدخل اهل الجنة جرماً مرداً كأنهم مکحلون ابناء ثلاث و ثلاثین».

اهل بهشت در حالی وارد بهشت می شوند که مجرد و بدون ریش هستند. چنان زیبا خواهند بود، که گویی سرمه به چشم کشیده اند و ۳۳ سال عمر دارند). صحیح مسلم: (۷۹۲۸).

نکته: اهل دوزخ به شکل و صورتی بسیار بیمناک و فربه - که مقدار حجم آنها جز پروردگار کسی دیگر نمی تواند، اندازه کند- وارد دوزخ می شوند. در حدیثی که ابو هریره آن را از رسول الله صلی الله علیه وسلم نقل می کند، چنین آمده است: «ما بین منکبی الکافر مسیره ثلاثة ایام للراکب المسرع». صحیح مسلم، باب النار یدخلها الجبارون (۴/۲۱۹۰).

یعنی: (در روز قیامت لاشه‌ی کافر چنان بزرگ می شود که اسب سوار تند و تیز در طی سه روز می تواند فاصله‌ی میان دو شانه‌ی آن را بپیماید).

بزرگی حجم و جسم کافر بخاطر آن است تا به عذاب و شکنجه اش افزوده شود. امام نووی در شرح این احادیث می فرماید: «همه اینها بخاطر آن است که شکنجه اش به حد نهائی برسند. آری ایمان به همه این کارها واجب است. چون رسول صادق المصدوق بدان خیر داده است. شرح نووی علی مسلم: (۱۸۶/۱۷).

ابن کثیر در شرح و توضیح این احادیث می گوید: «لیکون ذلک انکی فی تعذیبهم، واعظم فی تعبهم و لهیبهم، كما قال شدید العقاب: (لیذوقوا العذاب)»
"نهایه" لابن کثیر.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۷۲

(این افزودگی به لاشه‌ی کافر بدان جهت است تا عذاب بیشتری را بچشد، همانطور که خدای شدید الغقاب می‌فرماید: تا عذاب را بچشند).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۷۳

آیا حیوانات در محشر حساب و کتاب دارند؟: و چگونه حشر میشوند؟:

حیوانات نیز دارای روح هستند، همچنین حیوانات هم حشر می شوند ولی بعداً دوباره نابود می شوند و بهشت و جهنم فقط مخصوص انسان و جن است. در قرآن آمده است که :

(وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُمْ مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ) انعام ۳۸ . یعنی: هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست و نه هیچ پرنده‌ای که با دو بال خود پرواز می کند مگر آنکه آنها [نیز] گروه‌هایی مانند شما هستند ما هیچ چیزی را در کتاب [لوح محفوظ] فروگذار نکرده‌ایم سپس [همه] به سوی پروردگارش محشر خواهند گردید.

و نیز می فرماید: (وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ) شوری ۲۹ . یعنی: از نشانه‌های [قدرت] اوست آفرینش آسمانها و زمین و آنچه از [انواع] جنبنده در میان آن دو پراکنده است و او هرگاه بخواهد بر گردآوردن آنان تواناست.

شیخ الاسلام ابن تیمیه با استناد به این دو آیه می گوید: اما حیوانات؛ همه حشر می شوند چنانکه کتاب و سنت بر آن دلالت دارد. مجموع الفتاوی ۴/ ۲۴۸ .

و چنان که در حدیث صحیح آمده: «إِنَّ اللَّهَ لَيَقْتَصُّ لِلشَّاةِ الْجُلْحَاءِ مِنَ الشَّاةِ الْقُرْنَاءِ» مسلم ۲۵۸۲

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۷۴

«الله تعالی قصاص گوسفند بی شاخ را از گوسفند شاخدار می گیرد.»

و این دلیل بر حشر شدن حیوانات است.

امام نووی با استناد به حدیث فوق می گوید: این حدیث بر حشر حیوانات در قیامت تصریح دارد، و بازگشت آنها همانند بازگشت انسانها در قیامت، چنانکه الله تعالی می فرماید: *وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ* (یعنی : سوگند به روزیکه در آن حیوانات حشر می شوند. و علما می گویند: مجازات و عقوبت شرط بازگشت و حشر (آنها) نیست و منظور از قصاص در حدیث فوق، قصاص تکلیف نیست، بلکه قصاص بعنوان مقابله بمثل است.

چگونگی ، حساب ، قصاص و میزان:

حساب ، قصاص و میزان از عقاید اهل سنت است و انکار از آن کفر میباشد.
عن عائشة أن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " ليس أحد يحاسب يوم القيامة إلا هلك " . قلت : أو ليس يقول الله : (فسوف يحاسب حسابا يسيرا)
فقال : " إنما ذلك العرض ولكن من نوقش في الحساب يهلك " . متفق عليه
ترجمه حدیث: عائشه رضی الله عنه می گوید که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: کسیکه باوی در روز قیامت حساب کرده شود! هلاک میگردد! من گفتم: آیا الله نفرموده است که کسیکه نامه اعمال وی بدست راستش داده شود زود است که به آن کس حساب کرده شود حسابی آسان! رسول الله فرمود: این حساب که الله فرموده است جز عرض کردن و بیان محض نیست لیکن کسیکه باوی در حساب مناقشه کرده شود هلاک میگردد.

وعن أبي سعيد قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " يجاء بنوح يوم القيامة فيقال له : هل بلغت ؟ فيقول : نعم يا رب فتسأل أمته : هل بلغكم ؟ فيقولون : ما جاءنا من نذير . فيقال : من شهودك ؟ فيقول : محمد وأمته " . فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " فيجاء بكم فتشهدون على أنه قد بلغ " ثم قرأ رسول الله صلى الله عليه وسلم (وكذلك جعلناكم أمة وسطا لتكونوا شهداء على الناس ويكون الرسول عليكم شهيدا) (رواه البخاری).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۷۶

ترجمه حدیث: از ابوسعید روایت است که میگوید رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: نوح علیه السلام در روز قیامت آورده میشود و به وی گفته میشود، آیا اوامر و احکام الهی را به امت خود رسانیدی؟ نوح علیه السلام میگوید: بله! ای پروردگار من. از امت وی پرسیده میشود که آیا او برای تان احکام الهی را رسانیده است؟ آنها میگویند: برای ما هیچ ترساننده نیامده است.. به نوح علیه السلام گفته میشود: که گواهان تو کی هستند؟ می گوید: گواهان من محمد صلی الله علیه وسلم و امت وی است و پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: پس شما آورده میشوید و گواهی میدهید که به تحقیق نوح علیه السلام احکام الله را بر امت خود رسانیده است بعد ازین پیامبر صلی الله علیه وسلم این آیه را تلاوت کرد که (و همچنین شما را امت وسط گردانیدم تا شما بر مردم گواهی دهنده باشید و پیامبر بر شما گواه باشد).

وعن أنس قال : كنا عند رسول الله صلى الله عليه وسلم فضحك فقال : هل تدرون مما أضحك ؟ " . قال : قلنا : الله ورسوله أعلم . قال : " من مخاطبة العبد ربه يقول : يا رب ألم تجرني من الظلم ؟ " قال : " يقول : بلى " . قال : " فيقول : فإني لا أجزئ على نفسي إلا شاهدا مني " . قال : فيقول : كفى بنفسك اليوم عليك شهيدا وبالكرام الكاتبين شهدوا " . قال : " فيختم على فيه فيقال لأركانہ : انطقي " . قال : " فتتطق بأعماله ثم يخلى بينه وبين الكلام " . قال : " فيقول : بعدا لكن وسحقا فعنكن كنت أناضل " . رواه مسلم

۱۷۷.....علامات کوچک و بزرگ قیامت

ترجمه حدیث: از انس رضی الله عنه روایت است که وی میگوید مانند رسول الله صلی الله علیه وسلم بودیم که پیامبر صلی الله علیه وسلم خنده نمود! و فرمود آیا میدانید که از چه میخندم؟ گفتیم که الله و رسول او بهتر میدانند. فرمود: از جهت سخن گفتن بنده با پروردگار خود!

بنده میگوید: ای پروردگار من! آیا من را از ظلم پناه نداده ای؟

الله میفرماید: بله من ترا از ظلم رهانیدم. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: که پس بنده میگوید: اگر همینطور است من بر نفس خود یک گواه از جانب خود را روا ندارم! رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: الله میفرماید: امروز نفس تو جهت گواهی دادن بر تو برایت بسنده است و فرشتگان بزرگ که نویسندگان اعمال اند جهت گواهی دادن کفایت میکنند. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: پس از جانب الله جل جلاله بر دهن وی مهر نهاده میشود و به اعضای بدن وی گفته میشود که گویا شوید! و نطق کنید. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: پس اعضای بدن او گویا میشود سپس مهر دهن وی باز کرده میشود و با ارکان و اعضای خود میگوید: دور باشید و هلاک شوید من از جهت شما بر مردم خصومت میکردهم.

پل صراط در کجاست و کیفیت آن چگونه است؟:

پل صراط در برزخ نیست، بلکه در روز قیامت که همه انسانها محشور شدند و مورد بازخواست قرار گرفتند از پل صراط عبور می کنند، که راهی است به سوی بهشت، یعنی همه باید از آن عبور کنند تا داخل بهشت شوند.

در شریعت صراط به معنی پلی است که بر جهنم نصب شده است که همه از آن می گذرند و آن راه اهل محشر برای داخل شدن در بهشت است. کتاب و سنت بر اثبات صراط دلالت دارند.

الله تعالی می فرماید: «وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا * ثُمَّ نُجِّى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَادَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثًّا» مریم (۷۱ - ۷۲).

یعنی: «وکسی از شما نیست مگر آنکه بر آن وارد شود این (وعده) بر پروردگارت حتمی است. سپس پرهیزگاران را رهایی می بخشیم و ستمگاران را. از پای درآمده. در آنجا واگذاریم». اکثر مفسرین منظور از وارد شدن به آتش را در اینجا به معنی گذر بر صراط دانسته اند و آن از ابن عباس، ابن مسعود، کعب الاحبار و دیگران نقل شده است.

و در صحیحین از ابوسعید خدری رضی الله عنه در حدیثی طولانی درباره دیدن پروردگار و شفاعت آمده که رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «ثُمَّ يُؤْتَى بِالْجَسْرِ فَيُجْعَلُ بَيْنَ ظَهْرِي جَهَنَّمَ فُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْجَسْرُ قَالَ مَدْخَصَةٌ مَرَلَةٌ عَلَيْهِ خَطَاطِيفٌ وَكَلَالِيْبٌ وَحَسَكَةٌ مُفْلَطْحَةٌ هَا شَوْكَةٌ عُقَيْفَاءُ تَكُونُ بِنَجْدٍ يُقَالُ لَهَا

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۷۹

السَّعْدَانُ الْمُؤْمِنُ عَلَيْهَا كَالطَّرْفِ وَكَالنَّبْرِ وَكَالرَّيْحِ وَكَأَجْوِيدِ الْحَيْلِ وَالرَّكَابِ فَنَاجٍ مُسَلَّمٌ وَنَاجٍ مَخْدُوشٌ وَمَكْدُوسٌ فِي نَارِ جَهَنَّمَ حَتَّى يَمُرَّ آخِرُهُمْ يُسْحَبُ سَحْبًا»

یعنی: «سپس پلی را می آورند و وسط جهنم قرار می دهند. گفتیم ای رسول خدا این پل چیست؟ فرمود: جایی است خطرناک و لغزنده که بر آن قلابهای تیز و خارهایی وجود دارد که دارای نوک تیز و تنه ضخیم می باشد و این خارها قلابهایی دارند که مانند خارهایی است که در نجد وجود دارند و به آنها السعدان می گویند و ایماندار بر آن مانند یک چشم برهم زدن و مانند برق، مانند باد، مانند اسبهای تیزرو و یا شتر (بر حسب ایمانشان) از روی پل می گذرند بعضی از آنها به سلامت عبور می کنند و بعضی دیگر با بدن زخمی به آخر پل می رسند و عده ای به دوزخ می افتند تا اینکه آخرین نفر را به روی این خارها می کشانند». بخاری (۷۴۳۹)، و مسلم (۱۸۳).

وصف صراط در نصوص بسیار است و خلاصه ای از آنچه در باره آن آمده این است که از مو باریکتر و از شمشیر برنده تر است، جایی بسیار لغزنده و خطرناک می باشد جز کسی که خدا او را ثابت قدم بدارد کسی نمی تواند خودش را حفظ کند. و صراط بر تاریکی نصب می شود (جای تاریکی است)؛ به مردم به قدر ایمانشان نورهایی عطا می شود و بر اساس آنچه در حدیث سابق گذشت بر بالای آن هرکس به اندازه ایمانش از آن میگذرد.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸۰

عقیده اهل سنت پیرامون حوض کوثر (در کجاست و چه کسانی از آن آب میخورند؟!):

خداوند متعال با اعطای حوض بزرگ و بسیار وسیعی که آبش از شیر سفیدتر و از عسل شیرین‌تر و بویش از بوی مشک خوشبوتر است، از بنده و فرستاده‌اش، محمد صلی الله علیه وسلم اکرام و تجلیل می‌کند. لیوانهای آن حوض مانند ستاره‌های آسمان فراوان هستند. آب پاکیزه‌ی آن از رود کوثر وارد این حوض می‌شود، همان رود کوثری که خداوند آن را در بهشت به محمد صلی الله علیه وسلم اختصاص داده است. امت محمد صلی الله علیه وسلم بر این حوض وارد می‌شوند، هرکس یک مرتبه از آب این حوض بنوشد، دیگر تا ابد تشنه نخواهد شد.

در باره محل وقوع این حوض علما اختلاف نظر دارند، امام غزالی و قرطبی بر این عقیده هستند که این حوض پیش از عبور کردن از پل صراط در میدان محشر قرار دارد و بر این مدعا چنین استناد کرده‌اند که بعضی از وارد شوندگان بر این حوض به دوزخ فرستاده می‌شوند، و اگر این حوض بعد از (پل صراط) می‌بود برگرداندن بعضی از آنجا به دوزخ ممکن نمی‌بود. "تذکره": ۳۰۲.

علامه ابن حجر دیدگاه امام بخاری را چنین نقل کرده است، که حوض کوثر بعد از (پل صراط) است، به دلیل اینکه امام بخاری احادیث مربوط به حوض را بعد از بیان احادیث (پل صراط) و شفاعت آورده است. فتح الباری: (۱۱/۴۶۶)

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸۱

البته دیدگاه امام قرطبی صحیح تراست. ابن حجر رحمه الله دلایل هر دو گروه را در کتاب ارزشمند خود «فتح الباری» آورده است.

احادیث مربوط به حوض:

احادیث متواتر متعددی با سندهای متفاوت در وجود حوض پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم وارد شده است.

علما درباره متواتر بودن احادیث متعلق به حوض شک و تردیدی ندارند، بیش از پنجاه صحابه این احادیث را از رسول الله صلی الله علیه وسلم نقل کرده‌اند. ابن حجر اسامی تمام صحابه را که احادیث متعلق به حوض را روایت کرده‌اند، نقل کرده است، ما نیز در صدد آن هستیم که برخی از احادیث متعلق به حوض را که خطیب تبریزی آنها را در مشکاة خود آورده است، نقل کنیم. مشکاة المصابیح: (۶۸/۳).

۱- بخاری و مسلم از عبدالله بن عمرو بن العاص روایت می‌کنند که رسول خدا الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «حوضی مسیره شهر، وزوایاه سواء. ماؤه أبيض من اللبن، وریحه أطیب من المسک، وکیزانه کنجوم السماء، من یشرب منها فلا یظمأ أبداً».

(وسعت حوضم به مسافت یک ماه است، آبش از شیر سفیدتر و از مشک خوشبوتر و کوزه‌هایش به اندازه ستارگان آسمان است. هرکس یک بار از آن بنوشد هرگز تشنه نخواهد شد).

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸۲

۲. ابوهیره از رسول خدا الله صلی الله علیه وسلم روایت می کند که فرمودند: «إن حوضی أبعد من أيلة من عدن لهو أشدُّ بياضاً من الثلج، وأحلى من العسل باللبن، ولآنيته أكثر من عدد النجوم، وإنی لأصد الناس عنه كما يصد الرجل إبل الناس عن حوضه، قالوا: يا رسول الله! أتعرفنا يومئذ؟ قال: "نعم لكم سيماء ليست لأحد من الأمم، تردون على غراً محجلين من أثر الضوء». رواه مسلم

یعنی: مسافت حوضم بیشتر از مسافت ایله تا عدن است. از برف سفیدتر و از عسل شیرین تر است، و ظرف هایش از تعداد ستارگان بیشتر است. من مردم را پس می زخم همانطوری که انسان شتران دیگران را از حوضش دور می سازد، گفتند: ای رسول خدا الله صلی الله علیه وسلم! آیا ما را در آن روز خواهی شناخت؟ فرمود: آری، چهره های شما با دیگران متفاوت است. شما با چهره های نورانی و دست و پایی درخشان، بر اثر وضو بر من وارد می شوید.

۳- در روایاتی دیگر از حضرت انس رضی الله عنه چنین آمده است که پیامبر الله صلی الله علیه وسلم فرمود: « تری فيه أباريق الذهب والفضة كعدد نجوم السماء». یعنی: تعداد آفتابه های طلایی و نقره ای به اندازه ی ستاره های آسمان می باشند.

۴- در روایتی دیگر از حضرت ثوبان چنین آمده است: درباره آب آن سؤال شد؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: « أشد بياضاً من اللبن، وأحلى من العسل يغت فيه ميزابان يُمدَّانه من الجنة، أحدهما من ذهب والآخر من ورق». یعنی: آب آن سفیدتر از لبن و شیرین تر از عسل است. در آن دو میزبان از بهشت آویزان است، یکی از طلا و دیگری از ورق درخت.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸۳

یعنی: آبش از شیر سفیدتر است، از عسل شیرین تر است، دو میزاب که از بهشت سرچشمه گرفته و یکی از طلا و دیگری از نقره است به آن می ریزند.

آنانی که وارد حوض می شوند و آنانی که از حوض رانده می شوند :

احادیث زیادی پیرامون کسانی که وارد حوض می شوند یا از حوض رانده می شوند، وارد شده است، اکنون در صدد آن هستیم که برخی از این روایات را که ابن اثیر آنها را در «جامع الاصول» نقل کرده است، ارایه دهیم. جامع الاصول: (۴۶۸۱۱).

۱- در بخاری و مسلم از ابن مسعودرضی الله عنه روایت شده که پیامبر الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «أنا فرطكم على الحوض، وليرفعن إليّ رجال منكم، حتى إذا أهيوت إليهم لأناولهم اختلجوا دوني، فأقول: أي رب، أصحابي، فيقال: إنك لا تدري ما أحدثوا بعدك؟».

یعنی: من در حوض بر شما پیشی می گیرم. افرادی به من نشان داده می شوند، من بسوی آنان می روم تا آنان را گرفته بطرف حوض بیاورم ولی از ورودشان جلوگیری می شود، می گویم: اینان از امتم هستند. گفته می شود: تو نمی دانی آنها بعد از تو چه کارها کرده اند؟

۲- باز بخاری و مسلم از حضرت انس بن مالکرضی الله عنه روایت کرده اند که رسول اکرم الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «ليردن على الحوض رجال ممن

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸۴

صاحبی، حتی إذا رأيتهم، ورفعوا إلیّ، اختلجوا دونی، فلاقولن: آی رب، أصحابی، أصحابی، فلیقالن لی: إنک لا تدری ما أحدثوا بعدک».

یعنی: افرادی از آنان که در دنیا با من همراه بودند، نزد من بر حوض آورده می شوند و وقتی که به من نشان داده می شوند، من آنان را می بینم، و بعد به سرعت از پیش من ربوده می شوند، من به ندا در می آمم و می گویم: پروردگارا! اینان از امتم هستند. گفته می شود: تو نمی دانی آنها بعد از تو چه کارها کرده اند؟.

۳- بخاری و مسلم از طریق ابی حازم از سهل بن سعد ساعدی رضی الله عنه روایت می کند که رسول خدا الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «أنا فرطکم علی الحوض، من ورد شرب، ومن شرب لم یظماً أبداً، ولیردن علیّ أقوام أعرفهم ویعرفونی، ثم یجال بینی وینهم، قال أبو حازم: فسمع النعمان بن أبی عیاش وأنا أحدثهم هذا الحدیث، فقال: هكذا سمعت سهلاً یقول؟ فقلت: نعم، قال: وأنا أشهد علی أبی سعید الخدری لسمعته یزید، فیقول: فیأنهم منی، فیقال: إنک لا تدری ما أحدثوا بعدک، فأقول: سحراً سحراً لمن بدل بعدی».

یعنی: من در حوض بر شما پیشی می گیرم. هرکس بر من گذرد از آن می نوشد و هر کس بنوشد هرگز تشنه نخواهد شد. گروهی که من آنها را شناخته و آنها نیز مرا می شناسند می خواهند بر من وارد شوند، ولی از ورودشان جلوگیری می شود».

ابوحازم گوید: نعمان بن ابی عیاش این حدیث را از من شنید و به من گفت: آیا واقعاً اینگونه از سهل شنیده ای؟ گفتم: آری. گفت: گواهی می دهم که من این

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸۵

حدیث را از ابوسعید خدری شنیده‌ام که اینگونه آن را ادامه داد: «می‌گویم: اینان از امتم هستند. گفته می‌شود: تو نمی‌دانی آنها بعد از تو چه کارها کرده‌اند؟ می‌گویم: نابود باد، کسی که بعد از من منحرف شده است».

۴- باز مسلم و بخاری از ابوهریره رضی الله عنه روایت کرده‌اند که پیامبر الله صلی الله علیه وسلم فرمود: « یرد علیّ یوم القیامة رهط من أصحابی - او قال: من امتی - فیحلون عن الحوض، فأقول: یا رب، أصحابی، فبقول: إنه لا علم لك بما أحدثوا بعدک، إنهم ارتدوا علی أذبارهم القهقری».

یعنی: روز قیامت گروهی از اصحابم (راوی می‌گوید: یا اینکه گفت: از امتم) می‌خواهند بر من وارد شوند، ولی از ورودشان جلوگیری می‌شود، می‌گویم: اینان از امتم هستند. گفته می‌شود: تو نمی‌دانی آنها بعد از تو چه کارها کرده‌اند؟ آنها بعد از تو به دین و آیین تو پشت کردند.

و در روایت بخاری چنین آمده است که پیامبر الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «بینما أنا قائم علی الحوض، إذا زمرة، حتی إذا عرفتهم خرج رجل من بینی و بینهم، فقال: هلم، فقلت: إلى أين؟ فقال: إلى النار والله، فقلت: ما شأنهم؟ فقال: إنهم قد ارتدوا علی أذبارهم القهقری، ثم إذا زمرة أخرى، حتی عرفتهم خرج رجل من بینی و بینهم فقال لهم: هلم، قلت: إلى أين؟ قال: إلى النار والله، قلت: ما شأنهم؟ قال: إنهم قد ارتدوا علی أذبارهم، فلا أراه یخلص منهم إلا مثل همل النعم».

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸۶

یعنی: در حالی که بر حوض کوثر ایستاده‌ام، ناگهان دسته‌ای را می‌بینم، اما بعد از اینکه آنها را می‌شناسم، شخصی میان ما و آنها بیرون می‌آید و می‌گوید: حرکت کنید. می‌گویم: آنها را به کجا می‌برید؟ می‌گوید: به خدا سوگند آنها را به میان آتش سوق می‌دهم. می‌گویم: مگر آنها چکار کرده‌اند؟ می‌گوید: آنها از دین و آیین پشت کردند و مرتد شدند، سپس ناگهان دسته‌ای دیگر را می‌بینم، اما بعد از اینکه آنها را می‌شناسم، شخصی میان ما و آنها بیرون می‌آید و می‌گوید: حرکت کنید. می‌گویم: آنها را به کجا می‌برید؟ می‌گوید: به خدا سوگند آنها را به میان آتش سوق می‌دهم. می‌گویم: مگر آنها چکار کرده‌اند؟ می‌گوید: آنها از دین و آیین پشت کردند و مرتد شدند، در میان آنها کسی را نمی‌بینم که باقی‌گذارده شود، مگر اینکه همانند حیوانی رها شده باشد.

و در روایت مسلم چنین آمده است که پیامبر الله صلی الله علیه وسلم فرمود: « ترد علیّ امتی الحوض، وأنا أذود الناس عنه، كما يذود الرجل إبل الرجل عن إبله، قالوا: یا نبی الله تعرفنا؟ قال: نعم، لکم سیما لیست لأحد غیرکم، تردون غراً محجلین من آثار الوضوء، ولیصدن عنی طائفة منکم، فلا یصلون، فأقول: یا رب، هؤلاء من أصحابی، فیجیء ملک، وهل تدری ما أحدثوا بعدک؟».

یعنی: امتم نزد من بر حوض می‌آیند، و من مردم را از آنان پس می‌زنم همانطوری که انسان شتران دیگران را از شترش دور می‌سازد، گفتند: ای رسول خدا الله صلی الله علیه وسلم! آیا ما را در آن روز خواهی شناخت؟ فرمود: آری، چهره‌های شما با

۱۸۷.....علامات کوچک و بزرگ قیامت

دیگران متفاوت است. شما با چهره‌ای نورانی و دست و پایی درخشان، بر اثر وضو بر من وارد می‌شوید، اما گروهی از شما که نماز را برگزار نمی‌کردند، از ورودشان جلوگیری می‌شود، می‌گویم: پروردگارا! اینان از امتم هستند. فرشته‌ای می‌آید و می‌گوید: آیا می‌دانی آنها بعد از تو چه کارها کرده‌اند؟.

و در روایت دیگری: «إن حوضی أبعد من أیلة من عدن، لهو أشد بیاضاً من الثلج، وأحلی من العسل باللبن، ولآئته أكثر من عدد النجوم، وإنی لأصد الناس عنه كما یصد الرجل إبل الناس عن حوضه، قالوا: یا رسول الله، أتعرفنا یومئذ؟ قال: نعم، لکما سیما لیست لأحد من الأمم، تردون علی غراً محجلین».

یعنی: مسافت حوضم بیشتر از مسافت ایله تا عدن است. از برف سفیدتر و از عسل شیرین‌تر است، و ظرف‌هایش از تعداد ستارگان بیشتر است. من مردم را پس می‌زنم همانطوری که انسان شتران دیگران را از حوضش دور می‌سازد. گفتند: ای رسول خدا الله صلی الله علیه وسلم! آیا ما را در آن روز خواهی شناخت؟ فرمود: آری، چهره‌های شما با دیگران متفاوت است. شما با چهره‌ای نورانی و دست و پایی درخشان، بر اثر وضو بر من وارد می‌شوید.

امام قرطبی بعد از ذکر احادیث فوق در کتاب «التذکرة» می‌گوید: دانشمندان اسلامی راجع به احادیث مربوط به حوض گفته‌اند: تمامی کسانی که از دین برگشته‌اند و مرتد شده‌اند، یا اینکه بدعت‌هایی در دین به وجود آورده‌اند که خداوند بدان راضی نیست و بدان اجازه نداده، تمامی اینها از ورودشان به حوض جلوگیری

۱۸۸.....علامات کوچک و بزرگ قیامت

می شود و از آن رانده می شوند، اما کسانی که به شدت با آنها برخورد می شود و هرگز اجازه داده نمی شود که به حوض نزدیک شوند کسانی هستند که از جماعت مسلمانان جدا گشته و راهی دیگر را برگزیده اند، امثال فرقه های گوناگون خوارج، روافضیه های گمراه و معتزلیهایی که از هوی و هوس تبعیت کرده اند، تمامی اینها دین خدا را تغییر داده اند.

و همچنین ستمکارانی که در حد وفوری ستم روا داشته اند و در راستای خاموش کردن حق و قتل پیروان حق و آزار دادنشان قدم برداشته اند، و کسانی که به آشکارا گناهان کبیره را انجام داده اند و گناه را دست کم گرفته اند و با انحراف و بدعت و هوای نفسی روبرو شده اند، تمامی اینها نیز از حوض رانده می شوند.

لازم به ذکر است که اگر تنها در اعمال مرتکب گناه شده باشند، اما دارای عقیده ای صحیح باشند برای مدتی از حوض منع می شوند، سپس بعد از مغفرت الهی بر اثر نور وضویی که بدان شناخته می شوند به آنها اجازه ی ورود به حوض داده می شود، و اگر از منافقان عصر پیام بر الله صلی الله علیه وسلم باشند که ایمان را اظهار می داشتند و در نمان کفر را دنبال می کردند، در قیامت به ظاهر آنها را با خود برمی دارند، سپس سرپوش را برای آنها کنار می زنند و خطاب بدانها گفته می شود: دور شوید، دور شوید.

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۸۹

لازم به یادآوری است که جز کسانی که به اندازه‌ی دانه گندمی از ایمان در دلشان نیست و هر حقی را انکار نموده و از باطل پیروی نموده، کسی در دوزخ باقی نمی‌ماند. "التذکرة": ص ۳۰۶.

منابع:

- قرآن کریم.
- کتب سته.
- جامع الاحادیث الصحیح.
- رحلة الخلود.
- فتاوی ابن باز.
- فتاوی ابن عثیمین.
- سیمای روز رستاخیز.
- سایت فتاوی اهل سنت.

ختم کتاب باذن الله | شب سه شنبه ۱۳۹۸

علامات کوچک و بزرگ قیامت..... ۱۹۰

کتاب تألیف وترجمه شده توسط «ابوشاکر مسلم»

- فتاوی اهل حدیث «مکمل»
- رد برصدیعت درجهامه.
- فتاوی علامه ابن عثیم (به زبان فارسی)
- فتاوی شیخ عبدالعزیز ابن باز
- زندگی نامه امام ابن تیمیة وخدمات او به اسلام.
- (۵۰) احادیث باطل.
- احادیث باطل مشکوة للمصاحیح.
- دحائیات وانشر ان در اسلام .
- حکم نیکبانی دراسلام (انشرصحنی نیکبانی).
- حقیقت مولانای روم (مشوی معوی).
- احکام ومسائل اعتکاف.
- احکام ومسائل عبیدن.
- شکست تصوف .
- حکم مسح بر حراب.
- تخریج احادیث ضعیف وموضوعی ریاض الصالحین.
- زندگی نامه امام محمد بن عبدالوهاب
- زندگی نامه و ، واقعات حیرت انگیز امام احمد
- حکم خروج باجماعت تبلیغ.
- تفاوت ما با سلف صالح.
- سنگسارحکمی از احکام الله.
- شرح الفغانی ، بر اربعین نبوی [دوجله]
- معرفی تقاسیم اسرائیلی وکتب ضعیف.
- حکم تعویذ دراسلام.
- «۵۰۰» اقوال سلف الصالح.
- قصه های شین عمندی ﷺ وسلف صالح.
- «۲۲» سب برای خشوع در نماز.
- القول الصحیح فی بیان مائیس بصحیح.
- تجلیل از روز نبوی در آینه قرآن وحدیث.
- جامع الاحادیث الصحیح (درمدرسه ی رسول الله ﷺ).
- احکام ومسائل روزه ماه مبارک رمضان.
- قس را چگونه از اسارت آزاد نماییم؟.
- احکام ومسائل «زکات فطر».
- زندگی نامه زان رسول الله ﷺ.
- احکام ومسائل عید قربان.
- ۱۰۰ سوال وجواب پیرامون زندگی محمد ﷺ.
- حکم حبله اسقاط.
- سیف المحدثی علی عتق الماترندی.
- احکام وفضائل مسواک.
- خودارضایی = انشر وراه علاج از آن.
- احکام وادب برای روزه جمع.
- زندگی نامه مرد شکست ناپذیر خالد بن ولید.
- آمادگی کانکور برای مدارس صنف ۱۲-۱۴
- چطور نماز حازه ادا نماییم؟
- پرش از شما پاسخ از رسول الله ﷺ
- زندگی نامه ذکتر ذاکر نایک حفظه الله.
- الله ﷻ درکجاست؟.
- چگونگی استفاده از موبایل واینترنت.
- احکام واداب عاشورا.
- اهل الحدیث هم اهل النبی ﷺ.
- امور خلاف شریعت.
- توسل مشروع ونمشیوع.
- حقوق زن در اسلام.
- دفاع از شهید «امام سیدقطب».
- دفاع از ابوهریره.
- سیره النبی ﷺ برای جوانان.
- حکم مسح برگردن.
- نماز رسول الله ﷺ.
- اجماع علمای محمدی بکنز ابن عربی.
- زنان و مردان لعنی (زنان و مردان بکه رسول الله ﷺ از آنها میزاری خود را اعلان نموده است).
- حکم تجلیل از میلاد النبی ﷺ.
- وجوب گذاشتن ریش در اسلام.
- ترجمه فارسی شروط الصلاة.
- زندگی نامه شیخ احمد دیندات.
- شرح فارسی عمدة الاحکام.
- شناخت فرقه های گمراه.
- زندگی نامه ابودر غفاری رضی الله عنہ.
- دفاع از ام المؤمنین عائشة رضی الله عنها.
- امام مهدی حقیقی وخیالی.
- ترجمه فارسی «رسال فی الطهارة والصلاة النبی ﷺ» (فارتصویری).
- تخریج احادیث صحیح وضعیف «دادالطالین»
- اقوال اهل علم در کفر دشام دهنده صحابه.
- واجب بودن یادگیری «زبان عربی»
- زندگی نامه شیخ عبدالله عزم رحمه الله.
- امریکا قاتل بشریت.
- زندگی نامه امام ابن قیم رحمه الله وخدمات او به اسلام.
- دجال کیست و چگونه خارج می گردد؟
- دانستنن هایکه تاحالا نمیدانستید!
- زندگی نامه ناصر الدین البانی رحمه الله.
- حکم موسیقی دراسلام.
- حکم تلویزیون در اسلام .
- عوامل شکست مسلمانان.
- کیفیت وچگونگی ادای نماز وتر در روشانی احادیث صحیح
- چگونه طالب العلم شویم؟
- حکم قماشای سربال های پیامبران وصحابه
- ۴۰ مرد حبیب در تاریخ!
- علامات کوچک و بزرگ قیامت.